

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 25 maj 2009*§ 3 Interpellation om antal anställda i staden (nr 2009:17)*

Anförande nr 1

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret!

Anförande nr 2

K a r i n H a n q v i s t (s): Tack för svaret, borgarrådet Nordin! Jag vill också tacka för att interpellationen har handlagts så snabbt. Det är inte så vanligt att interpellationer behandlas på två tre veckor. Det tycker jag känns bra.

Jag är dock lite fundersam över svaret. Jag har frågat om 3 700 anställningar, och borgarrådet svarar att det är 2 700 färre. Jag undrar hur borgarrådet redovisar de 1 000 som saknas. Visstidsanställningar kan jag bortse från i det här fallet; det handlar om fasta anställningar som har försvunnit ur staden.

Att sjukfrånvaron sjunker är naturligtvis också glädjande, men jag har inte uppfattningen att den har sjunkit så mycket i staden. Om jag tittar i min egen stadsdel ser jag att sjukfrånvaron har sjunkit med 0,3 procent.

Jag undrar alltså vad borgarrådet anser om att det är 1 000 som saknas i redovisningen här.

Anförande nr 3

Borgarrådet N o r d i n (m): Tack, Karin Hanqvist, för interpellationen! Det är verkligen väldigt mycket sifferexegetik i det här. Vad vi har diskuterat flera gånger handlar ju om vad som har hänt. Den redovisning vi har är från personalpolitiska avdelningen, och det är det vi bygger våra siffror på. Vi har alltså inga egna siffror på rotlarna där vi försöker gissa oss fram, utan det bygger naturligtvis på vad man från personalpolitiska avdelningen kan redovisa.

Det handlar om, säger man, att visstidsanställningar har minskat, bland annat på grund av att man har gått över till privat driven verksamhet. Det handlar om projektanställningar, och det handlar om andra tidsbegränsade anställningar. Det är så jag har fått det redovisat för mig. Är det några otydligheter i de siffrorna får vi väl återkomma till interpellanten med ett ännu tydligare underlag, men det är i alla fall, herr ordförande, vad vi har arbetat med, och det handlar om det som personalpolitiska avdelningen redovisar.

Man kan också säga att det i den här debatten på något sätt har försökts ledas i bevis att staden ägnar sig åt något slags allmän personalneddragning. Det är det jag har vänt mig mot i tidigare debatter eftersom jag inte tycker att det är en riktig bild av Stockholms stad. Tvärtom är det en stad som så här långt, trots finanskrisen, har kunnat redovisa en stabilitet i verksamheterna och i anställningarna. Vi har inte behövt lägga generella varsel. Så här långt har vi inte behövt lägga besparingsbeting

på nämnder och styrelser, utan vi har en klar inriktning på att staden ska värna välfärdens kärna och de verksamheterna. Däri ligger förstås också att försöka värna de anställningar och den personal vi har och som vi behöver i arbetet.

Staden bedriver i och för sig alltid rationaliseringsarbete till exempel när det gäller administration. Vi har ett ärende i kväll när vi redovisar till exempel ökad användning av e-tjänster. Det är något som på längre sikt naturligtvis kommer att förändra arbetet i stadens administration och information. Vi har också lagt samman stadsdelar i syfte att rationalisera.

Det finns alltså ingen vilja från min sida, herr ordförande, att på något sätt dölja några siffror eller dribbla med siffror. Tvärtom vill vi ha en klar redovisning av vad som gäller, och vi tycker att vi mycket väl kan stå upp för den politik vi bedriver, vilken så här långt har kunnat värna att vi i Stockholms stad har en stabil situation när det gäller vår personal.

Sedan är det så att vi handlar upp i konkurrens, och det har inneburit att rätt många ändå följer med till den nya arbetsgivaren, och det visar sig också i våra siffror.

Anförande nr 4

K a r i n H a n q v i s t (s): Det är sant som du säger, att vi bollar med mycket siffror och olika statistik och fakta, men det är ändå 3 700 anställningar som har försvunnit. Du nämner i svaret också att kompetensfonden bidrog till att det försvann anställningar. Det kan jag bara beklaga naturligtvis. Syftet med kompetensfonden var dels att ge vår personal kompetensutveckling, vilket också väldigt många fick under den här tiden, dels gav den oss en möjlighet att ta in vikarier utan kostnad för enheterna. Dessa vikarier var ofta sådana som sedan kunde komma ifråga för anställning, eftersom det var människor som befanns väldigt lämpliga att jobba i det här yrket – något som vi framöver kanske måste titta mer på. Hur ska vi rekrytera personal i framtiden? Det är något som vi måste se alla möjligheter till.

Jag nämnde sjukfrånvaron, och jag är mycket tveksam till om den har sjunkit så pass mycket. I stadsdelarna har den som sagt var inte gjort det, men det kanske finns andra verksamheter som har bättre resultat.

I valrörelsen, Sten Nordin, lovade ni 10 000 nya jobb i offentlig sektor. 10 000 nya jobb! Du säger här att det är många som har gått över till nya verksamheter och till nya entreprenörer vid avknoppning. Men det är väl inga nya jobb. Det är ju samma jobb som utförs av samma personer. Var finns de 10 000 nya jobben i offentlig sektor, Sten Nordin? Det har jag inte fått något svar på.

Anförande nr 5

Borgarrådet N o r d i n (m): När Karin Hanqvist och jag står här om fem år och diskuterar personalfrågor och antalet anställda tror jag, precis som Karin var inne på, att på sikt handlar det om hur vi kan rekrytera, hur vi kan ersätta den personal vi har som går i pension och hur vi kan rekrytera personal till verksamheterna i offentlig sektor. För även om vi just nu befinner oss i en situation där vi generellt i landet talar om en stigande arbetslöshet vet vi att den demografiska utvecklingen är sådan att vi

behöver fundera vidare över hur kommunen ska kunna vara en modern och attraktiv arbetsgivare.

När det gäller de 10 000 jobben som jag tidigare har fått frågan om har jag aldrig tolkat promemorian inför valet så att det skulle vara 10 000 anställningar precis i kommunerna – däremot i den skattefinansierade sektorn. Så är det ju. Jag ser att interpellanten har frågetecken omkring företagsdatabasen som jag tidigare har använt mig av för att visa just på hur många som arbetar inom välfärdssektorn, oavsett om det är kommunen som är huvudman eller om det finns andra huvudmän. Men det är ju skattebetalarna som finansierar välfärdssektorn; det är en skattefinansierad sektor rakt igenom.

Det var där man såg att det skulle kunna bli en tillväxt, och så har det nog också blivit för Stockholms del. Vi har en ökande befolkning under de här åren och har svarat upp med ny personal på de områden som behövs. Jag tror alltså att vi har gjort vår del när det gäller de 10 000 jobben, och när jag tittar på materialet kan jag inte se att man exakt utlovade att kommunen skulle vara huvudman. Det hade kanske varit lite på tvärs med övriga budskap som framfördes i valrörelsen.

Anförande nr 6

Karin Hanqvist (s): Om man i en valrörelse går ut och lovar 10 000 nya jobb i offentlig sektor tror jag att de allra flesta ser det som kommunens egna verksamheter. Det vore intressant att få redovisat – vi får väl återkomma kanske – hur många nya jobb det har blivit i den icke kommunalt drivna sektorn. Det finns ju ingen uppgift om det. Har de här så kallade hushållstjänsterna bidragit med en massa jobb? Jag har inte sett några uppgifter om det på sistone. Har andra verksamheter också gjort att man har anställt folk som är skattefinansierade? Det tycker jag också är en intressant fråga att fortsätta diskutera.

Jag ser också att SCB:s företagarregister och stadens egna register har lite olika uppfattningar om siffrorna, och jag är ändå ganska nöjd med att borgarrådet litar mer på stadens egna siffror i det här fallet.

Jag får tacka för svaret än en gång.

Anförande nr 7

Borgarrådet Nordin (m): Vi har en vana att ha god ordning och koll på siffrorna i staden, både i stadens personalpolitiska avdelning och USK. Jag tror nog att vi kan få fram det. Men det är klart att ibland kan det vara svårt med siffermaterial och att jämföra tidsserier. Det finns en risk för att man jämför fel saker helt enkelt.

Jag glömde att kommentera sjukskrivningarna i mitt förra inlägg. Det är alldeles riktigt som Karin Hanqvist tog upp: I stadsdelarna sjunker det inte lika mycket som genomsnittet. Det sjunker mer på andra delar. Men i staden som helhet och även i stadsdelarna sjunker nu sjukfrånvaron, vilket vi kunde redovisa till personalutskottet för en tid sedan. Vi är nu nere på 7,5 procent. Det är en tydlig trend att sjukfrånvaron går ned, men jag är inte nöjd, herr ordförande, med hur långt vi har nått nu, utan vi

måste nå ännu längre när det gäller arbetet för att minska sjukfrånvaron och ohälsotalet i staden.

§ 4 Interpellation om beräkning av förlust av skattemedel på grund av avknoppning av verksamhet (nr 2009:18)

Anförande nr 8

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret!

Anförande nr 9

Borgarrådet L i v h (v): Jag skulle vilja ha en bättre kommentar, Sten, om den här domen mot Vantörs hemtjänst. Det är ändå så att där har det inte gått riktigt korrekt till. Jag tycker inte att jag har fått något uttömmande svar från dig, Sten.

Anförande nr 10

Borgarrådet N o r d i n (m): När det gäller den här domen är det självklart att vi analyserar den och också analyserar följderna av den. Vi hade de här diskussionerna uppe redan för ett år sedan. Jag tror faktiskt att det var när det gällde EU-lagstiftningen. Jag fick då frågor om avknoppningen, och jag sade att för mig är det en självklarhet att Stockholms stad snabbt anpassar sig till gällande regelverk. Vi gjorde därför om reglerna. Vi ansåg, när det gällde skolor till exempel, att det var så otydligt att vi inte gör några avknoppningar.

När det gällde barnomsorg sade vi att här måste de immateriella värdena räknas in. Vi hade inte gjort bedömningen när det gällde äldreomsorg att det i dag fanns en sådan marknad där man riktigt kunde tala om det här med immateriella världen på samma sätt när det gällde hemtjänstdelen.

Nu har man från en rättslig instans sagt att det är så, och då får vi följa det och naturligtvis se till vad som kan komma ur det framöver.

För mig, herr ordförande, är läget i dag så oklart, och det är det framför allt för dem som vill avknoppa. De stannar nu helt enkelt upp med detta. Detta gör Ann-Margarethe Livh glad. För min del tycker jag att det är tråkigt, för jag tycker att avknoppningar i grunden är något positivt.

Men vi måste naturligtvis se till att följa de regler som finns, och jag tror att det här ytterst, herr ordförande, kommer att landa i att regering och riksdag måste sätta sig ned och fundera över lagstiftningen kopplat också till tolkningen av EU-direktiven på området så att vi i kommunerna har klara direktiv vad som gäller.

Anförande nr 11

Borgarrådet L i v h (v): Nu har vi ju olika ideologi och tycker olika, men om man ser rent krasst på det hela: Med ett sådant oklart läge både politiskt, juridiskt och lagstiftningsmässigt, skulle det inte vara bättre att i princip stoppa avknoppningar tills situationen är kristallklar?

Anförande nr 12

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag kan konstatera att de faktiskt har stoppat sig själva. Man vill i dag inte avknoppa, av flera skäl. Det är ett osäkert läge, och det är klart att vi inte vill att man genomför en avknoppning som blir överklagad och får ett rättsligt efterspel. Det vill ju inte vi heller. Det är inte det vi efterfrågar.

Avknoppning är ett sätt att ta till vara möjligheter för personalen i en verksamhet att driva den efter sin kompetens, sitt huvud och med sina idéer. Det är grunden för avknoppning. Om man tittar när det här började – jag kan inte säga exakt när, men om vi går 10-15 år tillbaka i tiden – såg man det strikt utifrån detta. Varken avknoppningens anhängare eller kritiker diskuterade till exempel immateriella värden och sådant. Man såg till konkreta värden på inventarier och annat, men immateriella värden var då inte aktuellt för den här typen av verksamheter.

I dag har vi ett annat landskap, bland annat beroende på att vi i dag har en ökad valfrihet och en ökad mångfald av utförare på välfärdsområdet, vilket jag tycker är bra. Men det har också skapat en ny situation när det gäller den här delen.

Vi kommer inte att genomföra avknoppningar som vi känner på något sätt befinner sig i en gråzon när det gäller lagstiftning och direktiv. Vi ska känna oss helt säkra på att vi är på rätt sida.

Anförande nr 13

Borgarrådet L i v h (v): Har de här signalerna som Sten Nordin talar om gått ut till stadsdelsnämnderna? Som jag uppfattar det fortsätter den här, som jag vill kalla den, övertalningspolitiken som går ut på att personalen ska avknoppa. Vi har ju ett helt kansli som jobbar med detta, och om det nu finns en sådan gråzon som du talar om, och om ni i majoriteten är måna om att det inte ska ske någonting som är oriktigt, vilka signaler går då ut till stadsdelsförvaltningar och stadsdelsnämnder? Jag upplever nämligen att man fortsätter på exakt samma sätt som förut och försöker förmå personalen att knoppa av.

Anförande nr 14

Borgarrådet N o r d i n (m): Någon övertalning ska inte förekomma i något skede. Det här ska ju växa underifrån. Avknoppning är inte något ovanifrånperspektiv, utan det ska just växa underifrån: Den här verksamheten skulle vi kunna bedriva bättre, intressantare och med nya idéer om vi fick bedriva den själva. Avknoppning är ett sätt att öppna för det.

Någon övertalning ska det inte vara, och det tycker jag är en förvrängning av verkligheten. Avknoppningskansliet har funnits för att ge stöd. Det här var inte okomplicerat ens innan vi hade de här frågorna att förhålla oss till och diskussionen om varumärken och immateriella värden, och då tycker jag att det är rimligt att man hjälper sin personal med detta.

Jag tycker att jag har gett tydliga signaler här redan för ett år sedan hur jag ser på avknoppning och vad som gäller i staden när det gäller regelverket.

*§ 6 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Barnens Ö*

Anförande nr 15

Jan Valeskog (s): Jag har förstått att den här frågan är högaktuell. Jag har framför mig här ett brev från stadsdirektören i Stockholms stad, Irene Svenonius, där hon kortfattat skriver att Stiftelsen Barnens ö ska avvecklas, att staden ska ta över fastigheterna och att frågan om att driva kolloverksamhet är en öppen fråga. Detta är oerhört anmärkningsvärt på många sätt, inte minst med tanke på att finansborgarrådet senast 2006 skrev samma sak, nämligen att stiftelsen bör avvecklas och tillgångarna övergå i stadens ordinarie verksamhet.

Samtidigt hade vi här en interpellationsdebatt för en tid sedan då det var helt andra signaler. Förra året fattade kommunstyrelsen ett beslut som gick ut på att Stadsledningskontoret ges i uppdrag att uppta en diskussion med stiftelsen för att finna en långsiktig och hållbar lösning på den ekonomiska situationen hos stiftelsen. Det har inte hänt ett dugg med det, utan nu ska man avveckla alltihop med dunder och brak. Detta handlar min frågeställning om. Hur förhåller det sig?

Anförande nr 16

Borgarrådet Nordin (m): Fru ordförande! Jag tänkte drista mig till att återge vad en partikamrat till Jan Valeskog har sagt: Om vi inte får ha den här konstruktionen för kolloverksamhet får vi se till att uppnå samma sak i en annan form. Precis så tycker jag också. Om Jan Valeskog hade läst igenom brevet från stadsdirektören till stiftelsen lite mer noggrant – men det kanske har varit ont om tid – hade det framgått väldigt tydligt vad som är målsättningen med det här, nämligen att vi inom det gällande regelverk som finns ska säkra att vi kan fortsätta att bedriva kolloverksamhet och att den ska bedrivas på Barnens ö. Stadsledningskontorets bedömning är att stiftelseformen inte kommer att fungera för detta – detta sagt efter det att man har arbetat med frågan i ett års tid.

Vad som står i den åttonde punkten är inte i vad mån staden ska driva kolloverksamheten, utan i egen regi, Jan Valeskog. Det är en öppen fråga. Det kanske är dåligt formulerat, men det är vad som menas. Det får vi ta ställning till. Men kolloverksamhet ska som sagt bedrivas, och den ska bedrivas på Barnens ö.

Anförande nr 17

Jan Valeskog (s): Trovärdigheten känns inte så stor med tanke på att finansborgarrådet för inte så länge sedan har skrivit att stiftelsen bör avvecklas och tillgångarna övergå i stadens ordinarie verksamhet.

Med tanke på att alla fastigheterna faktiskt är gåvor till en förening som sedan har bildat stiftelsen kan man fråga sig med vilken rätt staden så att säga stjälar fastigheterna genom ett övertagande. Staden äger dem ju inte alls. Det är en

principiell frågeställning i sammanhanget. Det gäller inte minst hur stiftelsens styrelse agerar utifrån stiftelseurkund och annat.

Vi har en annan debatt senare här i kväll. Alla vet att ni säljer fastigheter utanför kommunen så fort ni bara kan. Det här är naturligtvis sådana fastigheter. Ni sätter också ett stort frågetecken för att driva kolloverksamhet i stadens regi. Mina frågetecken gäller trovärdigheten i det här med tanke på hanteringen, som är minst sagt usel. Det finns all anledning att vara mycket orolig – åtminstone är jag det.

Anförande nr 18

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag vill först och främst vända mig mot uttryck som att vi skulle stjäla saker. Det är verkligen en lågvattennivå i debatten som jag inte hade förväntat mig från Jan Valeskog av alla. Jag har hört att det finns partikamrater som har sagt att man kan titta på att Barnens ö kan ägas av staden och ligga under fastighetsförvaltningen, men Jan Valeskog tycker då tydligen att dessa partikamrater är tjuvar tillsammans med finansborgarrådet.

Vad Jan Valeskog nu ägnar sig åt är att oroa i onödan. Vad Jan Valeskog nu ägnar sig åt är att försöka få fram en politisk konflikt och debatt fullständigt i onödan. Det råder ju total enighet om att man ska driva verksamheten vidare och att man ska bedriva den på Barnens ö. Vad mer behöver Jan Valeskog höra? Det kommer inte att spela någon roll, fru ordförande, vad jag säger. Jan Valeskog är nämligen ute i helt andra syften – att skrämma, uppröra och oroa.

Anförande nr 19

J a n V a l e s k o g (s): Det är nog inte utan anledning, eftersom jag enbart återger vad som står i det aktuella brevet. Jag återger också vad finansborgarrådet sade 2006. Med tanke på er utförsäljningspolitik utanför staden finns det också all anledning att vara orolig; det måste jag säga. När det gäller frågan om att stjäla eller inte, som ändå är principiell, har de här fastigheterna aldrig varit i stadens ägo. De har gått till en förening, och de har varit gåvor som har hamnat i en stiftelse som skulle hanteras på ett visst sätt.

Men varför har man inte lagt sig vinn om att hitta en lösning på det här under året? Man har inte gjort någonting. Vi förde en debatt här förra gången om att man inte har ansträngt sig ett dugg vad gäller till exempel marknadsföring av koloniverksamheten. I Malmö har man hittat en modell där man har löst detta på ett bra sätt, men inte här. Här i Stockholm ska det avvecklas, gå in i fastighetsbolaget och antagligen eventuellt säljas. Jag vet inte hur man gör med själva verksamheten – om det hela ska finansieras helt eller delvis med försäljningar. Det är klart att det finns anledning att vara orolig med alla dessa frågetecken.

Anförande nr 20

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Stadsledningskontoret har, precis som Jan Valeskog inledningsvis sade, ett uppdrag från kommunstyrelsen att se till att verksamheten kan tryggas på ett sätt som inte strider mot gällande lagstiftning och direktiv. I andra sammanhang brukar Socialdemokraterna i denna sal vara mycket

angelägna om att EU-lagstiftningen ska följas, till exempel när vi har diskuterat avknoppningar. Jag delar den uppfattningen. Den gäller även när det handlar om Barnens ö och den verksamheten, Jan Valeskog.

Bedömningen från Stadsledningskontoret är att man inte kan klara detta inom stiftelseformen. Sedan får det bli ett ärende, och då får vi politiker göra bedömningen av om vi delar Stadsledningskontorets bedömning. Jag utgår från att den grundar sig på en genomgående juridisk genomlysning av detta. Annars finns det inget skäl att ägna sig åt detta. Om inte denna problematik skulle finnas fanns det inget skäl för oss att hålla på med det här.

Fru ordförande! Det finns ingen dold agenda, hur mycket Jan Valeskog önskar att det skulle finnas en sådan från min sida.

Fråga nr 2. Försäljningen av Fituna Gård

Anförande nr 21

M a r t i n M i c h e l (mp): Fru ordförande! I borgarrådet Alvendals anförande till borgarrådsberedningen står det så här: Budgivningen har föregåtts av erbjudande till både gårdsarrendatorn och Nynäshamns kommun att förvärva Fituna gård i enlighet med fastighetsnämndens policy. Båda har avböjt köp, står det. Det är bara att läsa innantill.

Det här är en felaktig upplysning till dina borgarrådskolleger. I värsta fall är det faktiskt till och med en lögn, eftersom du vet att både kommunen och arrendatorn vill köpa. I inriktningsbeslutet om försäljning av jordbruk står det klart och tydligt längst ned på s. 2 att när ett kontrakt tecknas med en köpare kan arrendatorn utnyttja sin hembuds rätt. Är det inte just så det står? Varför väljer du då att sälja till en annan privat köpare?

Anförande nr 22

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Vi har diskuterat detta i den här salen tidigare – policyn har följts. Vi har alltså först frågat arrendatorn, efter det att vi har gjort en värdering, om arrendatorn är intresserad. Arrendatorn har tackat nej. Sedan har vi frågat kommunen, och kommunen har tackat nej. Därefter har vi gått ut på den öppna marknaden. Då är det helt korrekt att i mina synpunkter skriva detta och återge hur affären har skötts och policyn har följts.

Anförande nr 23

M a r t i n M i c h e l (mp): Tidigare, i den förra frågestunden, sade jag precis samma sak som du nu säger: Både arrendatorn och kommunen har tackat nej till det värderade priset på 155 miljoner, helt enligt lagens bokstav. De har rätt att göra det. Men de har stått kvar som intressenter att köpa fastigheten. De har haft rätt att vänta på marknadens pris. När anbudsprövningen har gjorts och det har utsetts ett marknadspris har både kommunen och arrendatorn rätt att lämna sina anbud, som

ligger i nivå med marknadspris. Det är så det står i lagstiftningen. Ändå har ni gått ifrån den principen.

Anförande nr 24

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Vi har, vilket jag har redogjort för i den här salen och för dig, vid ett flertal tillfällen haft väldigt nära kontakt både med arrendatorn och med kommunen. Vi för samtal med kommunen just när det gäller försäljning av den övriga marken i Nynäshamn. De har därför också hela tiden varit informerade om den slutliga prislappen på den befintliga mark som vi pratar om nu, och de har inte varit intresserade.

När det gäller arrendatorn har vi gett honom en mer ingående information. Vi har haft tydliga intentioner från den politiska ledningen i Stockholm att det ska finnas möjlighet för arrendatorn att köpa. Vi tycker att det är positivt om arrendatorn vill köpa den mark som i det här fallet har brukats av arrendatorn under många, många år. Det är också en dialog som har pågått och som fortfarande pågår.

Anförande nr 25

M a r t i n M i c h e l (mp): Jag lägger märke till att borgarrådet Alvendal inte svarar på min fråga. Nu har du tiden fram till det sista sammanträdet som fullmäktige har, den 15 juni, på dig att ändra beslutet och stoppa försäljningen av Fituna. Vilket alternativ du än väljer ändras inte kostnaden för skattebetalarna. Men du har chansen att välja ett moraliskt sett bättre beslut. Tänker du ta den chansen?

Anförande nr 26

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Nu, fru ordförande, blev det jätteintressant! Nu bekände Martin Michel exakt vad det verkligen handlar om och varför han är så idog i frågan. Det handlar om att stoppa försäljningen. Miljöpartiet och den övriga vänstern är faktiskt emot hela försäljningen.

Det här är en väldigt bra affär för stockholmarna. Varje år kommer vi att kunna se till att stadens resultat förbättras med minst 5,2 miljoner kronor. Genom att stoppa försäljningen, som du vill, tycker du att Stockholms skattebetalare varje år ska betala 5,2 miljoner kronor för att staden fortsättningsvis ska äga Fituna gård. Det är dessutom så att vi gör en reavinst på över 104 miljoner kronor.

Till syvende och sist, fru ordförande, handlar hela diskussionen om att Martin Michel inte vill sälja. Han försöker misstänkliggöra Stockholms stad i vårt upplägg med de befintliga köparna. Tack för att du avslöjade dig i den här debatten!

Fråga nr 3. Hur kan likställigheten i staden upprätthållas när det gäller sommarjobb till ungdomar?

Anförande nr 27

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande! Jag tänkte prata lite sommarjobb och likställighet. Om man tittar över staden ser man att fördelningen av sommarjobben är skev. Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta kan ge sommarjobb åt alla som har sökt. Det är superbra, tycker vi. Om man däremot heter Kalle och bor i Hässelby-Vällingby är det lite mer trista siffror. Där har 789 sökt och 88 fått sommarjobb. Det är en försvinnande liten andel. Om man tittar på Skärholmen ser man att 360 har sökt och 70 fått sommarjobb. Så här ser det ut över hela staden.

Det är 4 999 som har sökt sommarjobb och 1 649 som har fått det. Platserna är oerhört ojämnt fördelade. Ska det vara så att om du heter Kalle och bor i Hässelby-Vällingby är det väldigt svårt medan det ser mycket lättare ut för Kalle i exempelvis Rinkeby-Kista? Hur tycker du att du uppfyller likställigheten, Sten Nordin?

Anförande nr 28

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Ska jag tolka det här som ett förtäckt förslag från Karin Rågsjö om att vi ska avskaffa stadsdelsnämnderna? Det som gäller sommarjobben är ju i grunden ett stadsdelsnämndsbeslut. Sedan har vi tyckt att det finns anledning att gå in med extra resurser. Det är det som är det viktiga att komma ihåg; vi går in med extra resurser nu och skapar väldigt många fler sommarjobb i Stockholm i år än förra året.

Och varför gjorde vi då det? Jo, därför att det finns områden där det finns särskilda skäl. Precis som det finns särskilda skäl till en annan skolpeng och sådana saker finns det särskilda skäl till detta. Vi har då talat om områdena Kista-Rinkeby och Spånga-Tensta. Vi tittar också vidare på andra, som jag har sagt när jag har fått frågan om detta.

I grunden tycker jag dock att detta kvarstår som ett ansvar för stadsdelsnämnderna. Man får väl ta upp en diskussion i den enskilda stadsdelsnämnden om de prioriteringar man vill och kan göra där utifrån den situation man har och utifrån det söktryck som finns på sommarjobb. Jag menar inte att vi strider mot likställighetsprincipen. Den brukar inte minst jag själv vara ganska noga med att övervaka. Här handlar det om ett uppdrag som ligger på stadsdelarna. Sedan har vi via Järvalyftet och Södervisionen möjlighet att gå in med extra pengar i ett särskilt läge som vi befinner oss i nu. Det är den modell som gäller, och jag tror att den fungerar med likställighetsprincipen.

Anförande nr 29

K a r i n R å g s j ö (v): Det här handlar om resursbrist i stadsdelarna. Om jag skulle vara finansborgarråd i en tid av den karaktär som vi lever i nu med lågkonjunktur, arbetslöshet och svårigheter för ungar att komma in på arbetsmarknaden skulle jag gå in och stötta de olika stadsdelarna. Om man tittar på strukturen i exempelvis Skärholmen påminner den lite om de övriga stadsdelarna. Då kan det inte

vara rimligt att man där har 360 som har sökt och 70 som har fått sommarjobb. Det blir extremt orättvist. Det här handlar bara om resurser och om vilken stadsdel du befinner dig i.

Jag skulle helst vilja att man kunde ge samtliga av de här ungarna sommarjobb. Det skulle betyda mycket för dem och för deras kontakt med arbetsmarknaden. Det blir extremt skevt på det här viset. Titta bara på Hässelby-Vällingby! 769 har sökt och 88 har fått sommarjobb. Vad ska de andra göra? Det är klart att de känner sig extremt orättvist behandlade. Stockholm borde ha råd att ge alla de här ungarna sommarjobb, tycker jag.

Anförande nr 30

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! När det gäller Skärholmen för vi en särskild diskussion. Jag ber att få återkomma om detta när den är klar.

När det gäller satsningen på Järva med Järvalyftspengar tycker jag att den är befogad. Det finns också en bakgrund med väldigt hög ungdomsarbetslöshet som har redovisats. Den ligger på 38–40 procent. Sommarjobben är ingen bot mot den grundläggande ungdomsarbetslösheten. Men förutom den sociala betydelse de har hjälper de ungdomar att få in en fot på arbetsmarknaden, precis som Karin Rågsjö också var inne på. Det är därför vi satsar mycket på sommarjobben. Jag tycker nog att man i det här läget från stadens sida har satsat mycket. Visst skulle vi önska att vi kunde ge alla sommarjobb. Jag håller med om det. Men vi har naturligtvis en rad avvägningar som vi måste göra. Stadsdelarna har många ansvarsområden. Det råder inte generell resursbrist i stadsdelarna, för de har mer pengar nu än tidigare.

Anförande nr 31

K a r i n R å g s j ö (v): Om det råder resursbrist eller inte kan vi ju diskutera. Men det är klart att man undrar över det när man ser de här siffrorna. Handlar det ändå inte om resursbrist?

Problemet blir strukturen. Ni säger att ni pratar med Skärholmen, och ni pratar kanske med Hässelby-Vällingby. Men det är den 25 maj nu, så ni får snart prata klart, Sten Nordin, om det ska bli några sommarjobb åt de här ungarna. Vi vet också att om de vuxna som är arbetslösa dessutom har ungar som inte får sommarjobb blir det ett slags dubbelkatastrof. Arbetslösheten i områden som Hässelby-Vällingby eller delar av Hägersten-Liljeholmen och Skärholmen exempelvis ser inte heller så hoppсан hejsan ut om man tittar ut över staden.

För de ungar som inte har föräldrar som har nätverk – och det är många föräldrar som inte har det och som inte kan fixa jobb åt sina ungar – betyder ett sommarjobb jättemycket. Därför tycker jag att det är ett misslyckande om bara en av fyra kan få sommarjobb i Stockholms 14 stadsdelar. Jag tycker att vi borde kunna satsa pengar på att ge de här 4 999 ungarna ett sommarjobb.

Anförande nr 32

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Vi satsar som sagt mer på sommarjobb det här året än tidigare år. Det gör vi mot bakgrund av hur viktigt sommarjobbet kan vara socialt för den unga personen själv, socialt för familjen och för att lägga en grundläggande första kontakt med arbetsmarknaden som vi vet att man kan ha stor nytta av när man sedan slutar skolan och ska söka ett varaktigt jobb.

Sommarjobben är bra. Staden ska ta sitt ansvar. Jag tycker att det är viktigt att också andra arbetsgivare funderar över sina möjligheter att hjälpa till med detta. När det gäller ungdomars situation och ungdomsarbetslösheten lever vi alla i samma samhälle och har samma intresse av att motverka detta, som sedan lång tid tillbaka är ett av det här landets stora problem, Karin Rågsjö.

Regeringen har vidtagit en rad åtgärder för att mildra detta, men vi är sannerligen inte i mål än. Här måste både kommuner och andra hjälpas åt för att förbättra situationen.

Fråga nr 4. Sommarjobben

Anförande nr 33

B e r i t K r u s e (s): Det här kan bli tjugigt, men det är en viktig fråga. Tre av fyra får inget jobb. 1 650 får jobb. 3 300 får inte jobb. Det saknas 30 miljoner för att alla ska få jobb. Det är den summa det handlar om. En plats kostar 10 000 kronor.

Föregående talare, Karin, har pratat om Hässelby-Vällingby, som jag naturligtvis känner starkt för eftersom jag bor där. Just Hässelby-Vällingby och Bromma, till exempel, har fått många nej. De har inte tillräckligt med slantar, fast de är de mest barn- och ungdomsrika stadsdelarna i staden. När vi diskuterar den här frågan hemma hos mig i Hässelby visar det sig att man inte hinner administrera. Det är en fråga som jag undrar om finansborgarrådet känner till. Man hinner alltså inte administrera jobben till ungdomarna. Den andra frågan är naturligtvis att pengarna inte räcker.

Jag har en fråga till dig, Sten Nordin. Du nämnde Skärholmen. Kommer du att ta hänsyn också till Hässelby-Vällingby, där behovet är stort och skriande?

Anförande nr 34

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag är inte helt säker på att Socialdemokraterna i sin oppositionsbudget hade så mycket pengar till sommarjobb att det skulle räcka till de 30 miljoner som Berit Kruse nu efterlyser. Det finns nog i så fall brister även på den sidan.

Jag har inte siffran för antalet sökande till sommarjobb i Hässelby-Vällingby, men det kanske Berit Kruse har. Men jag har ändå förstått att antalet har ökat kraftigt i år jämfört med förra året, om jag inte är fel underrättad. Söktrycket på sommarjobb har alltså ökat. Det är kanske vad vi kan förvänta oss. Det är helt enkelt kärvare att få

sommarjobb nu när företagen ser att det är lite bistrare tider. Då är det vikarier och sådant som de sparar in på.

Som jag sade i en tidigare debatt tycker jag att det är viktigt att man som företagare ändå försöker fundera på vad man kan göra. Sommarjobb behöver ju inte vara under en så jättelång tid, till exempel hela sommaren. Det finns mycket man kan göra genom att bara erbjuda ett par tre veckors sommarjobb. För många ungdomar kanske det är fullt tillräckligt.

Jag kan inte ge något besked i kväll om enskilda stadsdelar. Jag har just sagt att vi har fört en diskussion med Skärholmen med anledning av att det ligger inom ramen för Järvalyftet och Söderortsvisionen. Vi har fört den utifrån samma bedömning som vi har gjort när det gäller Järvafältet.

Även om jag vet att det är värst i Hässelby-Vällingby finns det fler stadsdelar som inte kan ge sommarjobb till alla sökande. Den situationen är vi i. Men jag tycker ändå att vi ska ta till oss att vi kraftfullt har ökat resurserna till sommarjobb.

Anförande nr 35

B e r i t K r u s e (s): I Hässelby-Vällingby är det 769 som har sökt och 88 som har fått ett ja till jobb, så besvikelsen är stor. I Spånga-Tensta har man inte fullt ut lyckats göra av med de extra resurser som ni har tilldelat dem. De har fått resurser till alla som har sökt. Precis som Karin Rågsjö sade kan man fundera på om det är rätt att göra så. Det här behövs!

Det är 1 650 som har fått jobb, och 3 300 som har fått nej i Stockholm. Det tycker jag är ett allvarligt läge. Du pratade om vår reservationsbudget. När den skrevs var det ett lite annorlunda läge. Det har hänt mycket sedan den budgeten blev till. Det är naturligtvis ännu viktigare, precis som du själv uttryckte det i förra frågan, att man får in foten på arbetsmarknaden. Det börjar redan där, och det ska också fortsätta där så att det följer hela vägen ut.

Anförande nr 36

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag håller med om att sommarjobben är en fråga som förtjänar stort engagemang. Jag tycker också att vi visar det i den frågan från stadens sida. Vi har stor insikt om betydelsen av sommarjobb. Därför vidtar vi också olika åtgärder.

Oavsett om det handlar om oppositionsbudget eller den budget som staden nu fungerar efter och som är majoritetens beslut kan man inte under rådande budgetår göra våldsamma förändringar på en rad olika områden. Vi måste ju också se till att vi håller budgeten i staden. Det är viktigt för att kunna garantera allas verksamheter – både sommarjobb och äldreomsorg och andra saker – att vi ser till att vi håller den budget som är lagd.

Vi har sett till att vi bland annat inom ramen för Järvalyftet har pengar att använda. Men det är områden som fullmäktige har definierat och sagt vad pengarna kan användas till. Dessa pengar har vi satsat offensivt.

Anförande nr 37

B e r i t K r u s e (s): Kan man då tolka det så att ni kommer att satsa betydligt mer nästa år och till nästa sommar? Då är det ju dessutom valår. Lyfter ni frågan då, så att våra ungdomar kommer på god fot, så att säga?

Anförande nr 38

Borgarrådet N o r d i n (m): Huruvida det är valår eller inte tycker jag verkligen är irrelevant för detta. Vad det handlar om är den situation som råder på arbetsmarknaden och den ekonomiska situation som kommunen befinner sig i. Det är de saker som får avvägas mot varandra när vi gör nästa års budget.

Fråga nr 5. Kolloverksamheten på Barnens Ö

Anförande nr 39

S t e f a n N i l s s o n (mp): På Barnens ö, inom stiftelsens ram, har det under fyra generationer bedrivits sommarkolloverksamhet – snudd på under hela 1900-talet. Det här är en viktig verksamhet. Det handlar om totalt 400 hus, varav 28 kollogårdar där totalt 1 700 barn kan vistas samtidigt. Liksom de flesta i den här salen tycker vi att verksamheten är värdefull och måste finnas kvar.

Min fråga till Sten Nordin är helt enkelt: Kan du lova att kolloverksamheten på Barnens ö kommer att finnas kvar även under de närmaste årtiondena om du får bestämma?

Anförande nr 40

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag tackar Stefan Nilsson för frågan. Ja, jag hoppas verkligen att vi gemensamt i denna sal kan fatta ett så bra beslut att vi kan bedriva kollo på Barnens ö i minst fyra generationer till. Det är det som är vår politiska målsättning – att man ska kunna trygga verksamheten.

Det finns en rad problem omkring detta, som har beskrivits i tidigare debatter. Det ena är stiftelseformen och de upphandlingsregler som gäller. Det andra är att de fastigheter som Stefan Nilsson nämner står inför ett rätt stort och omfattande upprustningsbehov. Det är också en faktor som är med i bilden.

Fastighetskontoret har i uppdrag att ta fram ett förslag till hur detta kan lösas. Man jobbar med det. Man är inne i sin bedömning som man nu kommunicerar med stiftelsen och med stiftelsens styrelse. Ibland tror jag att man på vissa håll tror att stadsledningskontoret ger order till stiftelsens styrelse, men så fungerar det inte.

Stadsledningskontoret ger sin bedömning och sedan ska vi, Stefan Nilsson, jag och alla andra här, gemensamt fatta ett politiskt beslut om detta på förslag från stadsledningskontoret.

Anförande nr 41

S t e f a n N i l s s o n (mp): I februari 2006, alltså under den förra mandatperioden när Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet styrde staden, gjorde du tillsammans med andra moderata ledamöter ett uttalande om att stiftelsen bör avvecklas och tillgångarna övergå i stadens ordinarie verksamhet. Står du fast vid det uttalandet? Och kan du lova att ingen av de här fastigheterna i så fall sedan säljs till andra intressenter?

Anförande nr 42

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag gissar att det särskilda uttalandet kom i samband med att vi generellt diskuterade stiftelser. Staden såg över hela engagemanget i stiftelser och att driva verksamheter i stiftelseform. Det var inte utan orsak man gjorde det, utan i flera av stiftelserna hade man stött på problem. Jag tror att också den dåvarande majoriteten bekymrades av detta.

Så är det när det gäller Barnens ö. Detta att övergå i ordinarie verksamhet ska tolkas som fastighetsförvaltningen. På det sättet kan vi trygga verksamheten. Det är vad det handlar om. Verksamheten ska bedrivas på Barnens ö. Det finns inga dolda agendor om att det här ska in till fastighetskontoret för att exploateras, försäljas eller göras någonting annat med. Det ska bedrivas kolloverksamhet.

Stiftelsens urkunder är också sådana att om stiftelsen avvecklas ska resterande medel garanteras och användas till kolloverksamhet. Det finns ingen som har något som helst skäl att vilja göra någonting annat.

Anförande nr 43

S t e f a n N i l s s o n (mp): I stadsledningskontorets pm håller man, som jag uppfattar det, det som en möjlighet att om stiftelsen upplöses bedriva kolloverksamheten någon annanstans än där den bedrivs nu. Hur skulle du se på det rent hypotetiskt?

Anförande nr 44

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag är faktiskt inte riktigt säker på vilken formulering du syftar på. Hela grunden till det här arbetet är – låt mig säga det igen – att kolloverksamheten ska fortsätta, och den ska fortsätta på Barnens ö.

Fråga nr 6. Mat i äldreomsorgen

Anförande nr 45

T o m a s R u d i n (s): Man skulle kunna formulera frågan så här också: Finns det exploderande mat i äldreomsorgen? Jag ställer frågan med anledning av den historia som rullar vidare i landstinget och som vi har följt i medierna. I landstinget har man gjort en upphandling utan särskilt goda kvalitetskontroller. De kvalitetskontroller som skulle ha gjorts har inte gjorts, och när de har gjorts har de inte heller redovisats för beslutsfattarna.

Sedan har det visat sig att Sodexho levererar mat som inte är så bra. Dels innehåller den en väldig massa onödiga tillsatser, dels smakar den inte bra. Dessutom exploderar den när man försöker tillaga den ute på sjukhusen. Det är inte bra, och denna följetong rullar nu för fullt i medierna.

Min fråga till stadens ansvariga är: Har vi också problem någonstans i våra verksamheter med dålig och exploderande mat?

Anförande nr 46

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Fru ordförande! Så glad jag är att du tar upp den här frågan, Tomas! Om det är någonting som verkligen har kommit på bordet under den här mandatperioden är det väl äldres mat.

Din fråga gäller om vi har samma problem som tydligen har funnits i landstinget. Jag har inte hört från någon enda att det skulle förekomma. Vi har upphandling från flera olika företag. Som du vet har jag själv under en månads tid nu provat mat från ett av de företagen. På äldreförvaltningen träffades man för bara några veckor sedan inför nya upphandlingar och diskuterade att vi ska ställa frågor till olika företag framöver. Så nej, jag har inte hört talas om det över huvud taget.

Anförande nr 47

T o m a s R u d i n (s): Det var ju betryggande. En av de saker som den här historien handlar om är vilken kvalitet maten håller. Det har visat sig att i den mat som levereras i förpackningar som ska mikrovärmas finns det 22 stycken tillsatser av olika slag. Det är ganska otäcka saker när man läser vad olika E-numren är för någonting. Jag vet att det förekommer att man mikrovärmer mat även ute på en del äldreomsorgsanläggningar i staden, fast den maten kommer inte från samma leverantör. Jag undrar vad vi har för kvalitetsgarantier för att se till att det inte blir samma sak hos oss.

Anförande nr 48

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Dels har vi tagit fram en kostpolicy som äldrenämnden har tagit, dels pågår det som sagt diskussioner med dem som kan komma i fråga för upphandlingar framöver. Vi har också kollat detta, och i den mat jag själv har ätit nu under en månad fanns det inga tillsatser. Det fanns det inte i något från det företaget. Vi har haft dietister som har kollat näringsvärdet i den mat jag har ätit, och den var fullgod för ett mål mat, som det ju är tänkt att matlådorna ska räcka till.

Anförande nr 49

T o m a s R u d i n (s): Det låter jättebra. Jag hoppas att vi ska få se en liknande utveckling också i landstinget. Där har det tyvärr gått alldeles för fort, och det har visat sig att i den upphandling som har gjorts har det inte funnits några som helst sådana kvalitetsgarantier som du nu talar om. Jag tycker att det är bra att vi har sådana i stadens regi. Jag tackar så mycket för svaret, och hoppas att era kamrater i landstinget kan följa ditt exempel. Det har de hittills totalt misslyckats med.

Anförande nr 50

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Absolut! Naturligtvis har våra tjänstemän i äldreförvaltningen kontakt också med landstingets tjänstemän som arbetar med de här frågorna. Det finns en tät kontakt, och jag hoppas att detta ska rätta till sig. Men du behöver inte vara orolig för att vi skulle sluta jobba med maten för de äldre och inte se till att den ligger högt på dagordningen.

Det är väldigt spännande att se vad som händer nu när många av våra stjärnkockar plötsligt är intresserade av de äldres mat. Micasa har under Smaka på Stockholm-veckan anordnat en tävling med stjärnkockar. Jag har förmånen att den 7 juni sitta i juryn i Kungsträdgården för att just få smaka av mat som på sikt ska kunna hamna också på bordet hos de äldre. Det är väldigt, väldigt spännande.

Fråga nr 7. Handläggningstider

Anförande nr 51

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande! Vad som föranleder min fråga är att revisorerna har uppmärksammat att handläggningstiderna i stadsbyggnadsnämnden har gått från 390 till 600 dagar på ganska kort tid – detta trots majoritetens uttalade krav i budget och även officiellt på att halvera handläggningstiderna från 15 månader till 7 ½ månad. Det har gått i precis motsatt riktning. Det här är inte bra, särskilt med tanke på att bostadsproduktionstakten inte riktigt klaras, även om borgarrådet försöker göra gällande att det går mycket bättre än det gör genom att blanda äpplen och päron.

Min fråga till Kristina Alvendal är denna: Vad gör du för att se till att få ned handläggningstiderna?

Anförande nr 52

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Till att börja med, fru ordförande, vill jag säga att jag fick kaffet i vrångstrupen när jag läste revisorernas rapport från 2008. Där påpekas och hävdas, som Teres Lindberg helt riktigt säger, att handläggningstiderna har ökat dramatiskt.

Med kaffet inte längre i vrångstrupen utan svalt bad jag stadsbyggnadskontoret att ta fram uppgifter om vad det här berodde på. Jag har fått ett skriftligt besked som lyder att stadsbyggnadskontoret kan konstatera att den statistik som kontoret har rapporterat in som underlag för revisionsrapporten är missvisande och innehåller fel. Möjligen kan man ha synpunkter på att det inte finns ett korrekt rapporteringssystem, men detta är ändå anledningen till att siffrorna ser ut som de gör.

Det är tydligen så att i datasystemet finns det en hel del ärenden som har gått in med felaktig uppgift om starttid. Det har också skett ett antal dubbelregistreringar. Det är naturligtvis beklagansvärt och inte acceptabelt, men det utgör alltså grunden till att siffrorna ser ut som de gör i revisionsrapporten. Det här är också någonting som kommer att komma skriftligt till nämnden när vi tar ställning till svaret till revisionskontoret.

Vad vi gör nu inför det kommande året och redan under det pågående året är att vi har ökat stadsbyggnadskontorets resurser med 6,2 miljoner just för att se till att få en snabbare planprocess. Vi har också gett ett aktivt uppdrag till kontoret att jobba mer med externa konsulter som en del i att snabba upp planprocessen.

Anförande nr 53

T e r e s L i n d b e r g (s): Men i verkligheten är de 6,2 miljonerna alldeles för lite om man nu vill åstadkomma snabba handläggningstider. Beviset är det vi ser nu – att handläggningstiderna ökar.

Om man tittar på de beslut som stadsbyggnadsnämnden har fattat under mandatperioden är det kanske egentligen ni som har varit de största stopparna av viktiga projekt. Det gäller till exempel byggande av Årstälänken. Där skulle vi ha haft färdiga hyresrätter i dag till låga kostnader som folk har råd att efterfråga om inte Kristina Alvendal och hennes parti hade stoppat projektet.

Vi har också ett exploateringskontor och ett stadsbyggnadskontor som inte riktigt går hand i hand och inte för någon dialog inför projekten. Det som kommer fram från exploateringskontoret är inte alltid genomförbart när det sedan kommer upp för planläggning. Det är där de stora problemen finns, och det är det ni behöver göra någonting åt. Det är där den politiska styrningen måste ligga. Dessutom behövs mer resurser; det räcker inte med det du säger.

Anförande nr 54

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Väldigt mycket tyder på att de resurser som finns är ganska väl tilltagna. I verkligheten har vi, som du säger, Teres Lindberg, under den här mandatperioden påbörjat 12 762 bostäder. Er minoritet har stoppat 4 502 bostäder. Jag tycker att du är väljarna svaret skyldig. Hur kan du stå i den här stolen och skälla på en majoritet som verkligen levererar nya bostäder?

Nya Årstafältet kommer förhoppningsvis att innehålla tusentals nya bostäder tack vare att vi återremitterade ogenomtänkta punkthus i en miljö som skulle ha blivit ganska otrevlig. Under den mandatperiod då ni var aktiva vid makten var det väldigt mycket kvantitet före kvalitet. Vi vill inte skapa nya miljonprogramsområden. Vi tycker att det är viktigt att skapa trivsamt i Stockholm.

Anförande nr 55

T e r e s L i n d b e r g (s): Det blir en lite larvig diskussion, det här. I själva verket har du och ditt parti stoppat många fler bostäder än vad jag och mitt parti har gjort. Men jag kan tala om exakt vad det är för projekt som vi har stoppat eller som vi har varit emot och röstat emot och som du har varit för. Ja – vi ville att barnen på Västbodaskolan fortsättningsvis skulle få gå där. Och ja – vi ville att södermalmsungarna också i fortsättningen skulle få leka på innergården på Plankan. Och nej – vi ville inte att man skulle bygga otillgängliga bostäder i innerstaden som du och ditt parti ville ha. Och nej – vi vill inte att man ska bo under bullermattan från Brommaflyget. Vi skulle föredra att man lade ned flygplatsen och byggde betydligt fler bostäder än vad du och ditt parti någonsin kommer att kunna åstadkomma.

Anförande nr 56

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Nu tycker jag att Teres Lindberg får bestämma sig. Initialt handlade frågeställningen om att vi är för långsamma och att vi bygger för lite. Nu är vi tydligen för snabba och bygger för mycket. Det vore jättebra om en diskussion och en politisk debatt var lite koncis och konstant med tanke på att inriktningen inledningsvis handlade om handläggningstider.

Vi har just nu ett rekordstort byggande i Stockholm. Vi har påbörjat 12 762 nya bostäder i en situation där Stockholm växer så att det knakar trots konjunkturen. Vi tror på, men är ändå ödmjuka inför, vårt mål på 15 000 nya bostäder under mandatperioden. Vi tror att vi kommer att uppnå det. Jag tror att det handlar mycket om vilka signaler vi sänder från staden – att vi är framåt och vill bygga Stockholm. Då är resurser till stadsbyggnadskontoret en viktig fråga, men det handlar också om att måla visionen om ett växande Stockholm. Det tror jag att vi har lyckats bättre med.

Fråga nr 8. Blir det en planförändring så att Banväktarbostaden kan avstyckas från Fatbursparken?

Anförande nr 57

J a n V a l e s k o g (s): Det här har varit en skandalös följetong i fullmäktige under flera år, och den är inte avslutad än. Bakgrunden är den så kallade banväktarbostaden i Fatbursparken. De borgerliga har för några år sedan lovat att man ska få avstycka fastigheten och även få en egen väg till den, mitt i Stockholms innerstad. Detta kunde man inte göra förrän efter fem år efter det att den senaste planförändringen skedde.

Den tiden har gått ut nu, och därför kan det vara intressant att höra om stadsbyggnadsborgarrådet har för avsikt att se till att åstadkomma en planförändring så att ägaren av fastigheten i Fatbursparken kan få den avstyckad.

Anförande nr 58

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Tack så mycket, Jan Valeskog! Det här är alltså en riktig följetong för fullmäktige. Det är helt riktigt som du säger; det har getts ett uppdrag till stadsbyggnadskontoret att ta fram en plan och därmed göra en avstyckning av den här delen av fastigheten.

Om man ska göra en avstyckning krävs det enligt lagverket att det ska gå en fullvärdig väg till den nya fastigheten – i det här fallet till det ställe där den byggnad som du hänvisar till står. Vi har i dagsläget inte valt att göra en detaljplan där vi drar fram en bilväg genom Fatbursparken. Jag tror inte heller att vi i framtiden kan dra en bilväg till den kommande fastigheten där. Det uppdrag som gavs till stadsbyggnadskontoret för en tid sedan kommer nog inte att gå att uppfylla.

Anförande nr 59

J a n V a l e s k o g (s): Det där får man väl kalla för en halv tillnyktring eller en halv pudel. Vi väntar på den hela pudeln. Jag tror kanske inte att det blir den här församlingen som kommer att se till att de borgerliga får ändra sig på den här punkten, utan det kommer att vara länsstyrelsen och staten som ser till det.

Men man undrar ju hur länge den här tragikomiska följetongen ska fortsätta. Det finns ett löfte som du nu har tagit tillbaka till hälften. Det handlar om att avstycka en fastighet mitt i Fatbursparken. Jag vet inte om borgarrådet är medveten om att vi nu ska bygga Citybanan. Det innebär att den här marken delvis kommer att behövas för uppläggning och annat. Man kommer naturligtvis att kunna kräva enormt mycket pengar i ersättning för att det ska få läggas upp sådana massor av material som det handlar om. Har ni tagit i beaktande att detta får sådana konsekvenser förutom det fullständigt absurda som ligger i det faktum att man ska avstycka mark mitt i en kommunal park?

Anförande nr 60

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag var inne på problematiken utifrån vad som krävs för att kunna göra en avstyckning. Det krävs att vi antingen bygger en väg genom Fatbursparken eller att vi gör någon konstig brokonstruktion som jag inte tror att någon skulle må bra av och som inte heller skulle fylla sin funktion. Avstyckningen kommer därför inte att kunna bli verklighet. Det har egentligen ingenting med Citybanan att göra. Däremot har Citybanan naturligtvis stor inverkan för de boende, för det kommer att bli en jobbig situation för många. Men det hänger inte alls ihop med en avstyckning som inte kan bli av på grund av att lagverket ser ut som det gör.

Anförande nr 61

J a n V a l e s k o g (s): Jag hoppas att jag har varit tillräckligt skärpt när jag har lyssnat på borgarrådet. Av det senaste inlägget uppfattar jag att det inte ska bli någon avstyckning över huvud taget, vare sig när det gäller väg eller när det gäller att fastigheten ska bli avstyckad till den som äger kåken. Om det är rätt uppfattat är det en hel pudel och inte en halv pudel, vilket om så är fallet gläder mig oerhört.

Slutligen kan vi bara konstatera att revisorerna har haft detta uppe flera gånger. Jag vet att ni helt har struntat i vad revisorerna tycker om försäljningen och hanteringen av hela frågan. Ska jag uppfatta detta som att det nu äntligen är borgarrådet Alvendal som står för nykterheten i frågan och stoppar de här dumheterna? Är det så glädjande?

Anförande nr 62

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det här är en fråga som har pågått under många mandatperioder. Ibland är det socialdemokrater som är finansborgarråd och ibland är det moderater som är finansborgarråd. Det finns ingen möjlighet att göra en avstyckning om man inte bygger en väg eller en bro i Fatbursparken, och det är inte min uppfattning att vi ska göra det.

§ 14 Omstrukturering av bostadsbolagens fastighetsbestånd (utl. 2009:84)

Anförande nr 63

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Vi har ett omstruktureringssärende framför oss där staden genom den här omstruktureringen kan se till att på ett effektivt sätt förvalta de närmare 100 000 hyresrätter i de fastigheter som vi har inom stadens försorg. Vi kan med dagens beslut se till att koncentrera på Svenska Bostäders upprustningar, energieffektiviseringar och annat och tidigarelägga en rad investeringar. Genom detta ärende kan vi också se till att de fastigheter som överförs kan tidigarelägga en del investeringar som rör stambyten och annat.

Jag har noterat att man från oppositionen vill återremittera ärendet, vilket jag tycker är väldigt beklagligt. Det är flera projekt som är beroende av dagens beslut. Med en återremiss riskerar vi att förlänga processen, och de tidigareläggningar som är planerade och redovisade i ärendet kommer att senareläggas. Det är flera projekt som i så fall påverkas negativt. Därför skulle jag vilja vädja till oppositionen att under debatten i dag ta upp de frågor som man så önskar och se om vi inte kan få förslaget om återremiss återtaget. Men det får vi se hur det går under diskussionens gång.

En allmän reflexion: Vi har ett antal anställda som går över från Svenska Bostäder till Familjebostäder genom den här affären, och jag tycker att det är rimligt att vi fattar beslut så att de vet att det här är det som staden vill göra. Men låt oss återkomma till det.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 64

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Det är inte första gången som vi har upp ett ärende som är både bristfälligt och lite märkligt hanterat. Det här ärendet gäller en ganska omfattande fastighetsaffär. Den berör vart hundra hushåll i Stockholm, alltså en procent av det totala bostadsbeståndet.

Trots det saknas i ärendet viktiga analyser om hur man ska hantera personalen. Det gäller två av staden ägda bolag, och man kan tycka att det är okomplicerat. Men det är två olika avtalsområden som berörs. De som arbetar på Svenska Bostäder har ett kollektivavtal med Fastighetsanställdas förbund, och de som jobbar inom Familjebostäder har ett kollektivavtal med Kommunal. Det är klart att det hela inte är gjort i en handvändning, utan man behöver tid att fundera på det. Det får en hel del konsekvenser.

Det vet vi ingenting om eftersom det saknas analys.

När det gäller tidsperspektivet finns det inga tidsramar angivna i ärendet. Ingenting är angivet. Vad är det som kommer att hända under den här väntans tid för alla dem som bor i dessa lägenheter, och vad kommer att hända med de löpande investeringarna? Inte nog med att utbildningar pågår inom allmännyttan har man, oavsett vilket

bolag, lite svårt att sköta de löpande investeringarna. Vem ska göra det när ett helt bestånd ligger under försäljning?

Men det vet vi ingenting som eftersom det inte finns någon analys.

När det kommer till den finansiella frågan vet vi heller ingenting. Vi vet att båda bolagen har en i sammanhanget extremt god soliditet. De har väldigt bra ekonomi, både Svenska Bostäder och Familjebostäder. Svenska Bostäder kommer att få det bokförda värdet på 770 miljoner. Det är vad vi vet. Om man försöker sig på att göra en egen analys kan man titta på Svenska Bostäders årsredovisning och se att det taxerade värdet, det man skattar för, är 2½ miljard. Varje år ger de här 4 000 lägenheterna en hyresintäkt på 311 miljoner. Även för en lekman ter sig affären som en synnerligen dålig affär för Svenska Bostäder.

Men om detta vet vi ingenting eftersom det saknas analys.

Det som sägs i ärendet är, om man ska försöka läsa mellan raderna, att Familjebostäder ska underlätta för de stora upprustningsbehov som Svenska Bostäder har i miljonprogramsområdena. Det säger man. Därför ska man flytta miljonprogramslägenheter som Svenska Bostäder har i Farsta till Familjebostäder. Nu är det så att Svenska Bostäder inte har några miljonprogramslägenheter i Farsta. Inte en enda lägenhet är producerad under miljonprogrammet.

Men om detta vet vi ju ingenting eftersom det saknas analys.

Jag yrkar i enlighet med den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen på återremiss.

Anförande nr 65

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till reservationen från s och v i kommunstyrelsen.

Det här ärendet handlar om att omstrukturera. Det är ett begrepp som kan användas ganska brett. Det innefattar ofta att sälja och köpa här i staden. Nu handlar det om en överlåtelse, en försäljning mellan två av stadens egna bolag. Det kan låta odramatiskt, och det kan vara motiverat i ett långsiktigt perspektiv. Det kan jag inte bedöma av det underlag som finns. Det här har hanterats väldigt snabbt, och det saknas väldigt mycket information. De som har fått allra minst information om det här är hyresgästerna.

Såvitt jag förstår fick hyresgästerna en lapp om att deras hus skulle säljas och övertas av ett annat av stadens fastighetsbolag. Men det ser lite olika ut vilka villkor hyresgästerna har när det gäller reparationer, underhåll och så vidare. Det är så att man till exempel i Svenska Bostäder har ett husvårdssystem som hyresgästerna är väldigt förtjusta i och nöjda med. De har ingen aning om det ska övertas av Familjebostäder och hur det kommer att se ut. De som jobbar med reparationerna har ingen aning om huruvida de ska fortsätta att utföra det som har påbörjats. De har ett stort miljöarbete till exempel på gång.

Man kan fråga sig varför det är så väldigt bråttom. I ärendet som det presenteras står det bara att bolagen får i uppdrag att genomföra det här, och bostadsförmedlingen ska samordna det. Det finns inget tidsperspektiv alls. Därför förstår jag inte riktigt det som Joakim säger om att det är fruktansvärt bråttom. Det framgår inte av ärendet. Vi tycker att det skulle vara mer smakligt, och säkert också ge ett bättre resultat, om det fanns tid så att de förtroendevalda fick information, att bolagets anställda fick en uppfattning om vad det handlar om och inte minst att hyresgästerna fick vara med och få information och kunde diskutera det här.

Jag ansluter mig till yrkandet om återremiss.

Anförande nr 66

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Vilka är det som inte är informerade? Hyresgästerna är informerade liksom de anställda. Det är 35 anställda som går direkt över till Familjebostäder och som vet precis vad det handlar om.

När det gäller de internköer vi pratar om kan det hända att Ann Mari Engel eller någon annan tycker att internköerna bör utredas väldigt länge och att man bör utgå från någon politisk tolkning. Jag kan bara konstatera att Familjebostäders hyresgäster, alltså de som nu överförs till Farsta, får möjlighet att välja inom hela stadens bestånd. Att samordna internköerna är någonting positivt.

Anförande nr 67

A n n M a r i E n g e l (v): Jag ifrågasatte inte det, jag tycker att det är en positiv sak, jag bara hänvisade till att det i ärendet står att man får i uppdrag att arbeta med det här. Det finns ingenting om tidsperspektiv, om det gäller omedelbart eller inte.

Jag tror att vi har lite olika uppfattning om det här med kontakt med hyresgästerna. Man kan hänga upp en lapp i trapphuset och säga att nu ska ert hus säljas till Familjebostäder. Det är den information man har fått. Men jag tror att det skulle vara bättre och mer konstruktivt om man hade möten med lite god tid att diskutera vad det innebär och ge lite information så att hyresgästerna kunde känna trygghet i sitt boende och veta att det kommer att fortsätta att fungera och att de kommer att få sina reparationer och husvärdar och så vidare. Det är det vi efterlyser.

Anförande nr 68

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag trodde nästan att det var okej om hyresgästerna bodde i allmännyttan, att det var målet på något sätt. Jag vågar väl påstå efter erfarenhet från Familjebostäder och Stockholms hem att bägge de företagen får betydligt bättre värden när det gäller nöjdhetsindex, där man frågar hyresgästerna vad de tycker om sin hyresvärd, än av Svenska Bostäder dessvärre hittills har uppnått. Jag tror att Svenska Bostäder kommer att få en mycket stor möjlighet att förbättra sin ställning som god hyresvärd med Pelle Björklund som vd och genom att man blir mindre. Det är aldrig bra att vara så där jättestor. Det finns många skäl som är goda till att man gör en omstrukturering.

Internbytesköerna blev jag själv lite fundersam över, om det är bra att ha det i så stor omfattning som det blir. Men för hyresgästerna är det faktiskt en enorm fördel att kunna stå i en internbyteskö som gäller ungefär närmare 100 000 lägenheter. Om man bara klarar av byråkratin så att det blir administrativt korrekt ser jag det som en fördel.

Det vore bra om ärendet antogs i dag, för då kunde vi arbeta vidare med de här frågorna som de är formulerade och göra någonting för hyresgästernas bästa, nämligen att förbättra strukturen och göra så att nöjdkundindex kunde bli bättre också för Svenska Bostäders del.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 69

A n n M a r i E n g e l (v): Jag har inte ifrågasatt strukturen på lång sikt. Men tror du att en hyresgäst som läser en lapp i sin trappuppgång att nu ska huset säljas Familjebostäder tänker: Vad bra, jag får Pelle Björklund som vd? De har högre nöjdkundindex än Svenska Bostäder. Det är ju jättebra.

Den typen av information är väldigt intern. Jag efterlyser ordentlig information till hyresgästerna och möten där man talar om varför man gör det här, vad det kommer att innebära, när kösystemet sätter i gång, hur det går med reparationsfonder, hur det går med hyresvärdar och så vidare. Det är mycket möjligt att man skulle få en positiv inställning från hyresgästerna. Men det vet man inte, för de har inte blivit tillfrågade.

Anförande nr 70

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Ja, Ann Mari, du kan vrida till saker och ting. Jag ska försöka vara lite tydligare och inte fullt så diplomatisk och i stället säga att nu finns det möjlighet att Svenska Bostäder skärper till sig och blir en bättre hyresvärd, vilket de inte har varit. Det känner hyresgästerna väl till.

Det finns många hyresgäster som tyckte att det var alldeles utmärkt när Svenska Bostäders hus såldes till privata värdar. Man tyckte att Svenska Bostäder var en usel hyresvärd. Ni brukar tycka att det är bra att hålla sig inom allmännyttan, så det är väl bra att man gör på det här sättet och omstrukturerar Svenska Bostäder så att de blir bättre. Då blir det bättre för hyresgästerna, det kan jag vara ganska säker på.

Därför kommer vi att rösta för bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 71

T e r e s L i n d b e r g (s): Björn Ljungs inlägg är ett bekräftande på att det här är ett undermåligt skött ärende. Här står han och påstår att det inte är bra att bostadsbolagen är för stora. Nej, varför inte det? Har du en analys på det, eller kan du analysera det? Eller är det bara ditt eget tyckande det handlar om? Det är det som är dilemmat med hela det här ärendet. Det är därför vi vill ha ärendet återremitterat, inte för att majoriteten ska lägga det en vecka på hyllan, sedan skriva fram det i borgarrådsberedning och kommunstyrelse och sedan tillbaka i kommunfullmäktige.

Det vore riktigt illa. Det gäller att fylla på med de analyser som vi efterfrågar så att vi kan fatta vettiga beslut i den här salen.

Anförande nr 72

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Teres Lindberg biter väl sig själv i svansen, hon som har varit ordförande i Svenska Bostäder under många år och kunnat konstatera att det har varit ett bolag som inte har fungerat så där jättebra. En av anledningarna brukar tillskrivas att det är väldigt stora organisationer och företag. Det är svårt att få det att fungera på ett riktigt bra sätt.

Jag ska inte andra några andra bevis än ekonomipristagare Ronald Coase, som har gjort en ganska stor vetenskaplig utläggning om det. Han fick Nobelpriset i ekonomi 1991 och har studerat vilken betydelse organisationers storlek har för funktionaliteten. Men var och en av oss känner till hur våra bostadsbolag fungerar. Åtminstone bör Teres Lindberg känna till det som har varit borgarråd och ordförande för Svenska Bostäder under flera år och känner till vilka bekymmer som finns.

Nu finns chansen att förbättra det, och jag tycker att vi ska gå till handling i stället för att långdra det.

Anförande nr 73

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Vad jag kan tolka efter det senaste inlägget från Teres Lindberg är det alltså oroväckande om vi ens kan fatta beslut om ett par veckor på nästa fullmäktige. Då skulle jag vilja säga att det är en intressant förklaring till våra hyresgäster. Ska de vänta till efter sommaren att få besked? Ska de upphandlingar som är planerade för att genomföra snabbare åtgärder i fastigheterna läggas på hyllan tills du är tillbaka efter semestern? Är det så att våra hyresgäster ska behöva vänta med de investeringar som vi har planerat i Familjebostäder? De investeringar som är planerade att tidigareläggas två år bör väl komma i gång nu? Vi har upphandlingar som är på gång, och det krävs väl tilltagna ledtider i omstruktureringen, även om det sker inom koncernen. Det är viktigt att man har den tidsaspekten i detta.

Vi har alltså ett antal nyproduktionsprojekt som vi riskerar att förlänga tidsfristen för rejält. Det är Mätstickan och Måttstocken som vi har på listan. Det är 140 lägenheter som vi i praktiken inte kommer att kunna få ett exploateringsavtal för om vi ska vänta till den 15. Väntar vi till efter sommaren kommer vi inte i gång med dessa bostäder heller.

Konsekvensen av en minoritetsåterremiss till nästa gång blir att vi förlänger tiden rejält i de här entreprenadsavtalen. Ska vi dessutom vänta, som Teres vill, till efter sommaren riskerar vi att haverera detta på ett sätt som jag tycker är väldigt märkligt. Det skulle jag gärna vilja ha en förklaring på från Teres Lindberg, ingen annan.

Anförande nr 74

T e r e s L i n d b e r g (s): Men snälla Joakim Larsson, det är väl ändå upp till dig att se till att det kommer fram ärenden som anstår Sveriges tredje största parlament.

I Svenska Bostäders styrelse fick vi information några dagar innan att det här beslutet fattades i Stadshus AB. Du förvägrade oss i bolagsledningen att göra en analys. Jag ställde det under proposition, och du röstade emot. Du vill helt enkelt inte ha någon konsekvensanalys, du vill inte att vi ska få bra underlag.

Jag tycker inte att det är okej att inte låta den kunskap och den kompetens som finns i stadens organisation vara det underlag som ska tillföra den kunskap som vi behöver för att fatta beslut. Man kan slarva med sina egna beslut, men det här är inte något eget, utan det handlar om stockholmarna. Det handlar om våra resurser, våra bostäder och vilken påverkan det får. Det gäller mig, dig och varenda invånare i den här staden, och det är upp till dig, Joakim Larsson. Skärpning!

Anförande nr 75

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Detta är fullständigt makalöst. Här står en styrelseledamot av koncernstyrelsen och säger att Svenska Bostäder har fått väldigt lite tid på sig att ta reda på detta, få reda på vad som är på gång och så vidare. Det är ett ärende för koncernstyrelsen, där Teres Lindberg sitter. Varför informerade du inte dina egna i respektive bolag? Det kan man faktiskt ifrågasätta. Har ni ingen intern information i partiet? Är det inte så att Teres Lindberg också är ansvarig för den omstrukturering som det har fattats beslut om i koncernstyrelsen och för att man informerar de sina? Jag tycker att det är en ganska viktig aspekt på det hela.

Detta är beklagansvärt. Det är hyresgäster som väntar på att få renoveringar både i Farsta och i miljonprogrammet. Det vore bra att få lite fart på det här ärendet genom att fatta beslut i dag, men jag har förstått att jag inte lyckats övertyga er om det.

Anförande nr 76

A n n M a r i E n g e l (v): Jag vill bara påminna om att om man vill undvika demokratiunderskott och få mindre enheter inom bostadsbolagen och om man vill ha inflytande för hyresgästerna har vi ett väldigt bra förslag i vår budget som vi har haft under flera år. Det handlar om att bryta ned de allmännyttiga bolagen i mindre lokala enheter där man har lokala styrelser där det finns hyresgäster. Då tror jag att man kan få ett helt annat samtal med hyresgästerna, och då kan man diskutera hur man på bästa sätt ska använda de allmännyttiga bolagen och få lokal demokrati.

Anförande nr 77

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag ska fatta mig väldigt kort. Jag vet inte om det var en medveten missförståelse eller om den var omedveten, men vad jag pratade om var inte min egen information. Det handlade om att man som styrelseledamot i Svenska Bostäder och i Stadshus AB och som kommunfullmäktige faktiskt få vet bolagsledningens kompetens på detta, främst Svenska Bostäders. Men jag är minst lika intresserad av bolagsledningens kompetens i Familjebostäder. Det är det du förvägrar

oss, Joakim, genom att skriva fram ett ärende som säger nästan ingenting, inte mer än att de ekonomiska konsekvenserna är jättekonstiga. Det står att det är miljonprogram, fast det inte är miljonprogram. Det är ett mycket märkligt ärende som är väldigt fattigt på information. Jag tycker inte att det är okej att Sveriges tredje största parlament ska fatta beslut på de grunderna.

*§ 15 Rapportering av ej verkställda beslut enligt LSS, kvartal 4 2008**Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL, kvartal 4 2008**Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL, kvartal 4 2008, äldreomsorg (utl. 2009:85)*

Anförande nr 78

K a r i n R å g s j ö (v): Herr ordförande! De som omfattas av de här lagarna, LSS och SoL, är personer som inte alltid fixar att föra sin egen talan. Därför är det så centralt att man ska upprätthålla rättssäkerheten genom att de beslut som fattas också verkställs. Det är en självklarhet, kan man tycka.

Nu går det tyvärr bakåt. Det såg lite ljus ut här ett tag. Men nu har det varit nästan en fördubbling av antalet beslut som inte har verkställts. Det ser inte bra ut, tycker vi. Det var i och för sig bra att affischkampanjen som vi tjatat om har satts i gång om fler kontaktpersoner. Det vore förstås ännu bättre om det handlade om LSS, de personer som står under den lagstiftningen. Arbetar man med information måste det vara kontinuerligt, någonting som återkommer hela tiden, inte någonting som körs en vecka eller två veckor och sedan försvinner för att återkomma om något år. Den här informationen måste finnas på rull hela tiden.

Dessutom måste de kontaktpersoner som staden får fram utbildas. Man ska måna om dem, för annars kanske de försvinner. Det gäller att hitta en systematik.

Sedan är det någonting annat i ärendet som oroar oss på den vänstra sidan. Varningsklockorna ringer. Skattesänkningar, centraliseringar och pengsystem verkar inte direkt ha förbättrat servicen för medborgarna. När man tittar på vissa stadsdelar blir man riktigt rejält oroad. Jag pratar som Farsta som leder ligan av stadsdelar med ej verkställda beslut. Ansvarig stadsdelsordförande Birgitta Holm kanske är här. Hur kan det komma sig att en stadsdel har 13 icke verkställda beslut ena kvartalet och 15 det andra? Det är helt sanslöst. Det handlar om resursbrist, står det i underlaget. Det saknas lämpliga personer.

Min fråga är: Har man resursbrist i Farsta? Det är alltså för lite resurser i Farsta exempelvis. Är det vad det handlar om?

Anförande nr 79

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Inledningsvis vill jag säga att borgarråden Kristersson och Samuelsson är medvetna om problemen kring verkställigheten och ej verkställda beslut. Ni skriver till exempel att det inom socialtjänsten var nära nog en fördubbling av ej verkställda beslut och att det är ett brott mot tidigare successiva minskningar. Det är svårt att av några enstaka tillfällen dra någon slutsats. Det tycker jag väl också, så det får komma någon rapport till.

Dessutom har det genomförts en annonskampanj som kanske ger bra resultat. Att 57 procent av de ej verkställda besluten enligt LSS som rapporterats beror på

resursbrist, till exempel avsaknad av lämplig person eller bostad, är inte acceptabelt, vilket ni också skriver. Det håller jag med om.

Vad beror det här på? Vad är det för orsaker som gör att stadsdelsnämnderna inte kan fullfölja sina åtaganden? Har stadsdelarna för mycket att göra? Kan de inte hålla kvaliteten därför att de har för mycket att göra?

Ett sätt att bringa klarhet i det här är att man i nämnderna i sina tertiärrapporter visar hur de organiserar arbetet med kontaktpersoner, vilka arbetssätt de har och vilka resurser som avsätts för att kunna tillgodose behovet av kontaktpersoner. När det gäller vård- och omsorgsboende inklusive korttidsboende är det viktigt att undersöka vilka boenden som dessa personer köar till. Behövs det utbyggnad av vissa attraktiva boenden? Varför är vissa boenden mer attraktiva än andra? Beror det på läget eller kanske på servicen?

Långa kötider för äldre är också negativt eftersom personer som beviljats särskilt boende lever endast en kort tid och för vilka den genomsnittliga vårdtiden är relativt kort. Därför är det viktigt att man ser över detta, och kommunfullmäktige bör redovisa vad gäller antalet överklaganden som går vidare och där den enskilde har fått rätt. Om resultaten står sig i kommande redovisning måste orsakerna naturligtvis utredas.

Jag yrkar bifall till särskilda uttalande i äldrenämnden från s, v och mp.

Anförande nr 80

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Herr ordförande! Det här är en viktig fråga, som har påpekats. Det är viktigt att understryka att det här inte är något som någon tar lätt på. Vi följer frågan noga och återrapporterar hela tiden till fullmäktige exakt hur det går. Det är lika viktigt att rapportera också när brottet går åt fel håll som under de många månader som det har gått åt rätt håll. Vi ser att det har varit en god trend under en ganska lång tid, och den här gången har vi en utveckling som går åt fel håll. Både vi och oppositionen påpekar i våra yttranden att vi inte vet om detta är en enstaka händelse eller om det är ett trendbrott som markerar att problemen har ökat.

Kampanjen var en stor framgång, får man väl lov att säga. Vi har ett akut behov av ungefär 100 personer totalt sett. 600 människor anmälde sig på den kampanj som genomfördes. Alla kommer naturligtvis inte att vara lämpliga eller behålla sitt intresse när de får veta vad det innebär, men väldigt många har bekräftat sitt intresse, och väldigt många förefaller också förstå vad rollen innebär.

Jag tror att vi har väldigt goda chanser att lösa problemen med de insatser vi har.

Sedan är det ytterst ett större samhällsproblem än enbart det som socialtjänsten formellt kan ordna. Vi ber människor att göra en uttalad uppgift som inte ska vara genomprofionaliserad. Vi ber människor att vara goda medborgare, goda medmänniskor, hjälpa till på ett begränsat men tydligt sätt. I en tid då nästan ingen gör lumpen tycker jag själv att det är en ganska rimlig sak för många människor att hjälpa andra människor, som både kontaktpersoner och kontaktfamiljer. Det är fråga

om samhällsanda att uppmuntra. Det kan vi alla bidra till. Vi kan uppmuntra människor som har lite extra tid, lite extra kraft att tänka på någon mer än sina egna och göra en insats för andra människor i samhället.

Anförande nr 81

K a r i n R å g s j ö (v): Jättekul – 600 personer! Det måste jag säga är en succé. Men, Ulf, tycker inte du att det är bra att ha den här typen av kampanjer ganska regelbundet? Inte kanske så här massiva men dock som rullar så att vi inte står där om tre år igen med samma problem utan har dem kontinuerligt och ser till att de personer som är kontaktpersoner får utbildning och får lite bonus. Annars kanske man tröttnar. Det är ganska tufft att vara kontaktperson. Lägg gärna in det här till budgeten för 2011.

Anförande nr 82

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Det som måste ske kontinuerligt är rekrytering. Det krävs hela nya människor. Det finns alltid människor som av goda skäl lämnar sina uppdrag. Rekrytering behövs. Jag tror inte alltid att man behöver göra stora kampanjer som både kostar mycket pengar och som ger tillfällig injektion. Att dra nytta av kampanjer för rekrytering och sedan ha en långsiktig rekrytering av fler människor tror jag är absolut nödvändigt.

Den bästa rekryteringen är trots vår lyckade kampanj inte stora affischer på stan utan traditionell mun-mot-mun-metod. Människor som vet vad det innebär berättar för vänner vad man kan göra med ganska små medel. Det gäller både kontaktpersoner och kontaktfamiljer och också fosterfamiljer. Den rekryteringen tror jag att vi ska arbeta ännu mer med.

Anförande nr 83

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det man ska komma ihåg när man läser ett sådant här ärende är att förr fick äldre tacka och ta emot. Man fick ett boende, och det var det erbjudande man fick. I dag har äldre möjlighet att påverka. Man kan önska det boende man vill till. Då är det så att vi i staden naturligtvis inte från dag ett till dag två alltid kan tillgodose det önskemålet, men då har man möjlighet att ställa sig i kö. Det väljer många äldre som har möjlighet att vänta på en plats. Den som inte kan det ska naturligtvis få en plats. På det sättet finns det egentligen inte någon kö, för vi har platser så att det räcker.

I två av nämnderna anger man resursbrist som skäl för att man inte har klarat att verkställa de här besluten. Att olika boende är olika attraktiva – ja, så ser verkligheten ut. I den uppföljning som nu pågår är det spännande att se hur de äldre har önskat så att vi kan gå vidare och naturligtvis nagelfara vad det beror på att vissa är mer attraktiva än andra. Ibland kan man känna direkt när man kommer innanför dörren i ett äldreboende att här skulle jag kunna tänka mig att bo, och på ett annat ställe är det tyvärr tvärtom trots att man ser att de har lika mycket resurser och kanske lika mycket personal. Därför är det oerhört viktigt med den uppföljning som pågår.

Låt oss titta på de domar som Eivor Karlsson efterfrågade. År 2008 var det för hela året 314 domar. 70 av dem gick emot nämndens beslut. Det är också någonting som stadsdelsnämnderna måste ta till sig och se vad det beror på att vi inte redan i första skedet beviljade ett boende för de äldre. Det måste varje stadsdelsnämnd väldigt noga naturligtvis följa upp.

Jag kan beklaga att det är fler beslut den här gången som inte har kunnat verkställas, men jag ser ändå det positiva att de äldre kan påverka sin situation.

Anförande nr 84

J o n a s E k l u n d (mp): Jag är glad att Ewa Samuelsson öppnar för att det är viktigt att följa upp de domar som går staden emot när det gäller att bevilja olika insatser, framför allt särskilt boende för äldre och försörjningsstöd. Det är också en sådan sak där det är ganska många domar som går oss emot. Tyvärr har i Enskede-Vantör-Årsta stadsdelsnämnd där jag sitter den borgerliga majoriteten inte visat något som helst intresse för att göra en strukturerad uppföljning, trots att antalet domar som går nämnden emot har ökat ganska väsentligt under de senaste åren.

Vi i oppositionen skulle gärna vilja veta vad det är för systemfel som det ändå måste vara som har uppstått i stadsdelsförvaltningens arbete när det gäller att bevilja olika sorters bistånd. Jag hoppas att Ewa Samuelsson kan uppmuntra sina kolleger i stadsdelsnämnderna att verkligen titta på detta med kritisk blick, granska verksamheten och se om vi kanske är för snåla ibland när vi beviljar bistånd.

§ 16 Snabb och lättillgänglig service för stockholmarna – ett införande av e-tjänster i Stockholms stad
Lägesrapport (utl. 2009:86)

Anförande nr 85

Ylva Wahlström (mp): Herr ordförande, fullmäktige! Det här är en bra och viktig infrastruktursatsning. När man pratar om tillgänglighet för alla glömmar man våra funktionshindrade till stor del. Man har inte gjort någon specifik satsning, det framgår i alla fall inte. Det är viktigt för alla funktionshindrade att kunna ta del av webben. Funktionshindrade såg stora möjligheter med datorn. Det var en ny värld som öppnade sig. Nu när vi alla använder det här får vi inte glömma bort dem som kanske mest behöver det.

Vi har också omorganiserat i staden, ni borgerliga har gjort det. Att ni har lagt om organisationen för handikapprådet har kanske bidragit till att ni inte lyssnar in handikapprådets expertis och kunnande lika mycket. Det framgår inte av handlingarna. Kanske är det någon miss att den samlade oppositionen inte har sett det, men de bör komma in som självklara tillgångar i sådana här frågor så att man inte behöver göra om allt i efterhand utan tar det med från början.

Anförande nr 86

Borgarrådet Nordin (m): Herr ordförande! Jag delar helt Ylva Wahlströms uppfattning. Det är naturligtvis otrolig möjlighet för funktionshindrade att vi har ett väl utbyggt system för e-tjänster. E-tjänster är i bästa mening ett demokratiskt verktyg som verkligen på bredden kan hjälpa alla att ta del av samhällsinformation.

Vi har en bra dialog med kommunstyrelsens handikappråd. Låt gärna frågan komma upp där så att vi får belysa den ytterligare nu när vi följer upp systemet. Skulle det visa sig vara problem för den som är funktionshindrad låt det komma upp på bordet, så att vi kan rätta till det.

Anförande nr 87

Borgarrådet Jöstedt (fp): Det är en väldigt viktig fråga som Ylva tar upp. Vi har också något slags pilotverksamhet i det här ärendet vad gäller tillgängligheten för funktionshindrade i något som vi inom fritidsområdet kallar Kultur och fritid för alla som i hög grad är en webbaserad tjänst precis av det här skälet. Vi tänker att man till exempel med tanke på tillgänglighetsfrågorna ska kunna lägga upp formatet, det vill säga att man ska kunna uppdatera det själv med hjälp av Stockholms stad. Vi har också en blogg för fritidsfrågor i fritidsförvaltningen.

Detta är extremt viktiga frågor, och jag vill påpeka att det pågår ett visst arbete, om än i liten skala, men vi hoppas att den kommer att utvecklas. Men vi har som sagt lite pilotprojekt som pågår på området.

*§ 17 Spårväg City – förstudie
Inriktningsbeslut (utl. 2009:87)*

Anförande nr 88

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det är väldigt roligt att vi nu har kommit så långt i arbetet med Spårväg City att fullmäktige kan ta ett inriktningsbeslut och bekräfta besluten i exploaterings-, stadsbyggnads- och trafiknämnderna. Det här är en otroligt viktig satsning som också följs med stort intresse. Vi har redan haft besök av andra svenska städer som funderar på att bygga ut spårvagnslinjer och till och med nystarta och som med intresse tar del av hur Stockholm nu satsar på moderna spårvagnslinjer. Dessutom binder de samman områden som man kan kalla innerstaden eller citykärnan, där det naturligtvis delvis är komplicerat att bygga, men det ligger i sakens natur. Icke desto mindre är det viktigt att det blir gjort.

Jag är övertygad om att transportmedlen som har framtiden för sig är moderna spårvägar med den höga kapacitet som spårvagnarna har, och dessutom brukar de av något skäl bli väldigt populära hos invånarna. Man använder dem gärna och tycker att det är ett stadsmässigt inslag i stadsmiljön.

Herr ordförande! Jag kan väl inte annat än känna viss besvikelse över att Socialdemokraterna väljer att reservera sig i det här ärendet. Andra partier i oppositionen har gjort särskilda uttalanden, men Socialdemokraterna har ändå valt att skriva en reservation. Man säger att man i huvudsak tillstyrker föredragande borgarråds förslag till beslut men skriver ändå en reservation. Då kan man undra: Vad är det som döljer sig bakom den? Det kan inte bara vara allmänt missnöje, att man tycker att borgerliga politiker har för bråttom med spårvägen, att de får den på plats alldeles för fort.

Jag känner att man från Socialdemokraternas sida fortfarande backar in i det här projektet och egentligen inte är riktigt med. Det tycker jag är trist. Men jag tror att det kommer att bli tristast för er själva om ni fortsätter med den attityden till det här projektet.

Vi ska inte sticka under stol med att det finns trafiktekniska problem som måste lösas när vi drar en spårvagnslinje med den här sträckningen, inte minst vid Sergels torg. Men nu måste vi bestämma oss för att göra det och se till att lösa problemen och också fortfarande ha höga ambitionsnivåer när det gäller tempot i satsningen. Den är viktig, vi behöver den för att klara trafiken i Stockholms innerstad och Stockholm City.

Jag får ändå glädja mig över att det finns en så bred majoritet som det gör i Stockholms stadsfullmäktige när det gäller att satsa på Spårväg City.

Med de orden, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 89

M a t s L i n d q v i s t (mp): Ordförande, ledamöter, åhörare! Vi gröna gläds också väldigt mycket över den här spårvägen. Stockholm har en lång tradition av spårvägar som lades ned och försvann men som nu ser ut att kunna återuppstå. Det är vår fasta övertygelse att spårvagnar kan ersätta oerhört mycket biltrafik i staden. Den gör alltså väldigt stor nytta och släpper inte ut några avgaser heller, även om den historiskt bevandrade möjligen kan erinra sig att den första spårvagnen, den på Gärdet, var bensindriven på grund av att krigsmakten ville ha en sådan då. Gärdet var något slags militärfält ur den synpunkten. Men det är en liten historisk petitesse.

Vi vill gärna att det här blir det första taget för ett antal spårvagnar i och omkring hela Stockholm. Vi ser att det här är en god framtida utveckling. Vi ska därför göra vad vi kan för att bidra till att projektet blir av så snart möjligt och blir så bra som möjligt, även vi också ser att det finns en del tekniska komplikationer, till exempel vid Sergels torg och några andra ställen när det gäller hållfasthet. Men vi är övertygade om att detta går att lösa.

Därför yrkar vi bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 90

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett intressant projekt om det är ekonomiskt och praktiskt möjligt att genomföra. Normalt finns i sådana här ärenden samhällsnyttan och resandeströmmar, kapacitet, konsekvenserna för framkomligheten och trafiksäkerhetsfrågor redovisade, men inget av det finns redovisat i ärendet. Ännu märkligare är att inget som helst underlag för hur det hela ska finansieras finns redovisat.

Staden har räknat på vad det kostar i form av renoveringar, förstärkningar och så vidare, på drygt 1 miljard. Därutöver kommer själva kostnaden för spårvägen på närmare 2 miljarder. Hur ska det kunna finansieras? Vem är det som ska betala? SL har inte en enda krona för sin andel av investeringarna.

Då kan man fråga: Är det här projektet viktigare än att bygga en spårväg på 4:ans busslinje? Det kostar ungefär lika mycket. Eller är det viktigare än Spårväg Syd eller tunnelbana till Norra Station? Inget svar finns, men det kanske finansborgarrådet kan reda ut här.

Hur blir det med den OPS-lösning som var trollformeln för att finansiera projektet? Bombardier och Veolia har sagt både skriftligt och muntligt att förutsättningarna för OPS är obefintliga på den här spårvägen. Vet finansborgarrådet över huvud taget om att projektet som finansieringsprojekt har fallit som OPS-projekt? Det återstår bara att finansiera det på vanligt sätt via anslagsfinansiering.

Jag tror att jag aldrig har sett ett projekt hanteras på ett uselt underlag i Stockholms fullmäktige. Det enda sättet är några glada tillrop från Nordin och Wennerholm, som borgerliga politiker burkar göra – bra i teorin men inte så bra i praktiken. Före detta borgerliga borgarråd rasar med anledning av hanteringen i handelskammaren när det gäller prioritering. Vi andra undrar om ni menar allvar med det här ärendet, eller om ni bara behagar skoja med stockholmarna. Jag tycker att det finns skäl för

finansborgarrådet att svara på de här frågorna om finansiering, samhällsnyttan och annat.

Anförande nr 91

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det var ett vanvettigt intressant inlägg från Socialdemokraterna och klara besked: Socialdemokraterna är emot spårvägen i Stockholms innerstad. Jag tackar för det och hoppas att ni saluför det till väljarna. De kommer inte att vara glada. Det var ett intressant besked till oss i alla fall.

Anförande nr 92

J a n V a l e s k o g (s): Det verkar som att Madeleine inte har förstått särskilt mycket om vilka tider vi befinner oss i. Om en vecka kommer en länsplan där det står hur mycket pengar olika projekt länet får. Det är noll kronor till det här projektet. Om tre månader kommer en nationell plan med finansiering av nationella projekt. Inte ett öre finns där. 3 miljarder ska vi finansiera själva. OPS har fallit. Alltså måste vi ta bort något annat spårprojekt eller vägprojekt för den delen för att lägga på det här.

Det finns ingen finansiering. Det är att lura stockholmarna att göra på det sättet. Jag tycker att det är trist att man tar fram ett sådant här ärende utan att ha tagit fram ett underlag som har någon trovärdighet. 2013 ska det stå klart. Det är ingen som tror på det!

Anförande nr 93

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Om Jan Valeskog vill vara oppositionspolitiker i landstinget och diskutera landstingets finansiering av den här spårvagnslinjen får han väl kandidera till landstinget också – ni brukar ju sitta dubbelt.

När det gäller staden är det uppenbart att Jan Valeskog vill reservera sig mot projektet. Hela inlägget är ett hugskott mot projektet. Men uppenbarligen har han inte fått med sig partigruppen till riktigt så drastiska tag ändå. Men från talarstolen är det en reservation från Jan Valeskog. Är detta det besked som gäller för Socialdemokraterna har ni i kväll sagt nej till projektet. Och jag säger som Madeleine Sjöstedt att det är ett väldigt intressant besked och ett tydligt besked till stockholmarna var ni står när det gäller att modernisera kollektivtrafiken i Stockholm.

Anförande nr 94

J a n V a l e s k o g (s): Vi tycker att det är alldeles utmärkt med spårvägar som ger en ökad kapacitet, som ger valuta för de pengar man investerar. Men i det här ärendet finns ingenting redovisat om hur resandeströmmarna ser ut. Nettonuvärdeskvot brukar man tala om i alla andra projekt men inte i det här. Vi kommer att hamna i prioriteringsläge, men när ni säger att ni ska genomföra det här tror de att ni bluffar. Alla vet ju hur det gick till. Sten Nordin och Wennerholm hittade på det här.

Personal på SL och trafikkontoret i Stockholm var alldeles förvånade över detta. Nu har OPS-lösningen fallit. Vad finns kvar?

Anförande nr 95

Å s a H a g e l s t e d t (v): Sten Nordin inledde med att säga att det är roligt att det här ärendet läggs fram, och det håller vi med om. Vi gillar kollektivtrafik, och vi gillar spår särskilt mycket. Men vi hade tyckt att det hade varit ännu roligare om byggstarten inte hade skjutits upp. Det tycker vi är synd. Vi vill gärna ha det här så fort som möjligt.

En annan liten synpunkt som vi har är att i det här ärendet står det: en möjlig förlängning för att knyta ihop med tunnelbanan till Ropsten. Vi tycker att man inte borde vara så luddig utan borde säga från början att det här ska knytas ihop med tunnelbanan. Vi tror att det blir bättre så.

Vi har också en fundering kring att låta privata aktörer köra det här. Det tror vi inte är en bra idé. Vi tycker att det är bättre när det är en aktör som håller ihop hela systemet. Då tror vi att det blir ett bättre samarbete med övrig kollektivtrafik, och vi tror också att det ger en bättre demokratisk insyn.

Med de synpunkterna som tillägg yrkar vi bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 96

J a n V a l e s k o g (s): Det är en ganska märklig hantering av det här ärendet. Som jag sade kommer staten inte att lägga en enda krona på det här projektet. Projektet finns inte heller med i Cederschiölds prioriteringslista, som både Nordin och Wennerholm har skrivit under. Moderaterna däremot har nyligen, som vi hört i medier, sagt nej till alla tunnelbaneutbyggnader, fast Stockholms län fram till 2030 kommer att öka sin befolkning med ca ½ miljon människor. Man säger nej till alla fortsatta tunnelbaneutbyggnader. Det är häpnadsväckande.

Ni säger nej till utbyggnad av spårvägar som kommer att innebära en stor avlastning av resandeströmmar som till exempel Spårväg Syd. Ni säger nej till spårväg mellan Solna och universitetet, nej till spårväg på 4:ans busslinje och nej till viktiga investeringar i Mälärbanan. Så ser förslagen ut, och de är förankrade hos regeringen och uppenbarligen också på länsnivå.

Det är investeringar som vi vet har stor samhällsekonomisk nytta. Om Spårväg City har någon nytta vet vi inte eftersom det inte finns analyserat. Allt talar dessvärre för att Spårväg City inte har samma nytta som exempelvis att bygga för samma pengar en spårvägslinje på 4:ans busslinje. På den linjen finns det bra alternativ mellan Kungsholmen och Centralen. Där har vi två tunnelbanelinjer.

Vi tycker att det vore bra om Spårväg City kunde visa upp en god samhällsekonomisk nytta, men det räcker inte. Det måste finnas finansiering. Det måste prioriteras framför andra angelägna projekt nu när OPS-lösningen har fallit. Ni måste anslagsfinansiera det. Hur då? Vilka projekt ska strykas? Är det väginvesteringar, eller är det spårvägen Solna eller tvärspårvägen Kista eller Roslagsbanan som ni ska stryka? Det

måste du svara på. Du kan inte bara drömma så här allmänt utan att vara konkret. Eller står och faller projektet med en OPS-lösning som du fortfarande tror på fast ingen av de privata aktörerna gör det? De har tydligt skriftligen och muntligen har sagt projektet är för litet, att man inte kommer att ställa upp på det.

Därför tycker vi att det är pinsamt att ta fram ett sådant här ärende utan någon som helst finansiering eller praktiskt genomförbar grund. Man kan duperas av en och annan väljare och journalist, men den som fördjupar sig det minsta inser att man absolut inte kan klara trafikstart 2013 med de här förutsättningarna.

Anförande nr 97

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Så hände det. Med en skräll steg Socialdemokraterna av spårvagnen i kväll. Som vanligt kommer ni att stå där på perrongen under det att framtiden åker förbi er. Det gör ni i rätt många frågor, så det är inte ägnat att vara förvånad.

Jag måste säga, herr ordförande, att det är lite förvånande. Jag blir gärna förknippad med att vara den som, oavsett om det var i kammaren eller annanstans, som kom på det här. Nu är det inte så, det här har utretts länge. Idén har funnits länge. Den första i modern tid var en utredning som jag själv som gatu- och fastighetsborgarråd tillsatte tillsammans med landstingets dåvarande trafiklandstingsråd Elvy Nilsson. De var 1999 eller 2000.

Den utredningen kom fram till att det här skulle fylla ett viktigt transportpolitiskt behov. Det är det som är hela bakgrunden. Det är också det som är bakgrunden till att det som i dag är Museispårvägen till sist införlivades i trafiksystemet. Det fanns ett motstånd från SL förr i tiden. Det var just en museispårväg och fyllde inget transportpolitiskt behov, tyckte man. Men sedan upptäckte man att även Museispårvägen med sina frivilliga krafter och gamla vagnar, det är ju själva idén, fyllde ett viktigt transportpolitiskt behov.

Den enkla sanningen, som vi känner till, är att varje år ska bland annat 11 miljoner fraktas ut till Djurgården, inte minst sommartid. 47:ans buss, hur många man än sätter in från SL:s sida, räcker inte till under högsäsong.

Nog har man analyserat trafikfrågorna här. Därtill har staden byggt ut bostadsområden på Kungsholmen. Det har flyttat in fler människor på Kungsholmen, och vi har planer när det gäller Värtans expansion. Det är alldeles tydligt att här finns det stora transportpolitiska behov som måste mötas med något som är effektivt.

Spårvagnen är effektiv. Ett normalt spårvagnssätt ersätter 175 bilar eller 3 stora bussar. Det har en effektivitet transportpolitiskt.

Herr ordförande! Jag tänker inte diskutera hela trafikpaketet här i kväll. Det får vi tillfälle att göra vid någon annan tidpunkt. Men i det 100-miljarderspaket som alliansen presenterade för ett tag sedan löser vi knutar när det gäller en rad finansieringar av just spårvagnslinjer och kollektivtrafik. Det är det som är de viktiga punkterna i det paketet. Socialdemokraterna är fortfarande svaret skyldiga på vad som är deras alternativ till det paketet.

Anförande nr 98

J a n V a l e s k o g (s): Jag konstaterar att i en artikel säger ni nej till Spårväg Syd, nej till spårväg mellan Solna och universitetet, nej till spårväg på 4:ans busslinje och nej till viktiga investeringar på Mäljarbanan och nej till all utbyggnad av tunnelbana i framtiden. Det kallar jag inte en rimlig och klok politik vad gäller kollektivtrafiksatsningar.

Sedan säger Sten Nordin – det vore intressant att prata med någon trafikexpert – att passagerarströmmar på 47:ans linje är större än på 4:ans linje. Det är det valet vi är i. Det är naturligtvis bättre att bygga i det läge om pengarna finns. Hade ni klarat av att trola med OPS-lösningen tror jag att det här hade varit oerhört intressant om förutsättningarna fanns, men nu finns ingen finansiering. Den frågan svarar du inte på. Det är det grundläggande. Det är under de senaste dagarna som den här finansieringsformen har fallit, vilket åter innebär enbart anslagsfinansiering, och då måste ni lägga ned något annat projekt.

Anförande nr 99

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi kristdemokrater har varit för spårvagn länge. Jag ska inte sticka under stol med att det har funnits en diskussion om vissa tekniska frågor och vad som har varit möjligt, framför allt när det gäller Sergels torg som inte är helt lätt att passera rakt upp och ned. Framför allt handlar det om att kunna bygga det här med rimliga störningar. Det kräver att man funderar igenom om detta är en bra sträckning och hur man i så fall ska göra det. Vi tycker det, och vi tycker att man har kommit någorlunda framåt med detta för att kunna ta ärendet.

Vi ser gärna att spårvagnen går vidare till Ropsten. Det är alltid bra att man kan ta den vidare. Man kan ta en sak i taget. Det finns många saker att reda ut i alla sådana här projekt, och det gör vi.

Jag blir lite förvånad, eller kanske snarare förvirrad, över Jan Valeskogs anförande. Du sade att det är pinsamt att ta fram ett sådant här ärende. Jag blir alltså lite förvirrad. Är det som det står i ärendet – att ni socialdemokrater yrkar bifall till det här? Eller är det så pinsamt att ni ska yrka avslag på det? Vad är det som gäller? För vår del är det bifall till kommunstyrelsen som gäller.

Anförande nr 100

J a n V a l e s k o g (s): Det är pinsamt att det för första gången någonsin läggs fram ett sådant här ärende utan något som helst underlag i en sådan viktig fråga som kollektivtrafiken i Stockholm. Det finns ingenting om finansiering, som vi har sagt, och inte heller någonting om resandeströmmar, framkomlighet och trafiksäkerhet. Det är noll – inte en enda uppgift!

Man vet att finansieringsfrågan är en viktig fråga. Det saknas mellan 2 ½ och 3 miljarder kronor i den här frågan; det är vad vi pratar om. Då är frågan: Hur ska Kristdemokraterna finansiera detta? Vi får inga statliga pengar. Det finns ingen OPS-lösning. Hur ska ni finansiera det? Ingen svarar på det. Sten Nordin har inte ens vågat ta ordet OPS i sin mun här under kvällen.

Anförande nr 101

A n d e r s B r o b e r g (kd): Om ärendet nu är så illa – varför är ni då med på det och bifaller det, som det står i texten? Är det så, eller ska jag tolka det som att ni har backat från det? Om det nu är så illa och om ni, som det står, ändå bifaller ärendet – hur har ni tänkt finansiera det? Kanske ni kunde ha ägnat det någon tanke i texten? Vad har ni själva sett för variant för att få ihop det här?

Anförande nr 102

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktige! Spårväg är ett fantastiskt bra sätt att lösa de kollektivtrafikutmaningar som vi har i Stockholm. Vi har sett lyckosamma exempel på det. Det senaste är Tvärbanan. Den är mycket populär och utnyttjas mycket. Man trodde att det skulle vara ett fåtal människor som åkte, men det är fantastiskt många. Jag tror att det är tiofalt fler än vad man trodde.

Från Folkpartiets sida har vi länge drivit frågan om fler spårvagnar i Stockholm. Vi är mycket glada över att SL nu arbetar i samma riktning. Därför tycker vi att det här är ett fantastiskt bra inriktningsärende. Det är positivt på alla sätt och vis. Däremot är det faktiskt fullkomligt obegripligt vad Socialdemokraterna tycker i ärendet. Jan Valeskog ska ha all heder för att han fullföljer sitt intensiva och idoga motstånd mot spårvagnar som vi har läst om i insändare i tidningen och som han har drivit länge. Däremot är det inte det som står i Socialdemokraternas reservation. Socialdemokraterna bifaller det här. De har inte en stavelse om att det är några problem med ekonomin över huvud taget. De är i stället positiva till förslaget, och det är bara trafiktekniskt som de har vissa frågor. Var står Socialdemokraterna i frågan över huvud taget?

Det är också oerhört rörande med Jan Valeskogs ömmande för OPS-lösningar. Jag gläder mig mycket åt att se att Socialdemokraterna tar ett steg framåt i alternativa driftsformer och finansieringsformer. Det är positivt och mycket bra. Jag tar det som ett löfte inför framtiden. Ett inriktningsärende är en viljeinriktning för vart man vill gå. Socialdemokraterna ger väldigt tydligt svar på tal. Man vill inte gå i riktning mot spårvägar. Det är tråkigt, tycker jag.

Anförande nr 103

J a n V a l e s k o g (s): Jag räknade upp konkreta exempel från vår lista på spårprojekt. Den är betydligt längre än er. Vår uppfattning om tunnelbanan – att det inte är slut med utbyggnaden – är solklar, helt tvärtemot vad ni tycker. I det här fallet var den trafiktekniska frågan uppe som oklar. Men det var inte den enda. Det finns fler stora frågor som vi var missnöjda med i vår reservation.

Det som har hänt sedan reservationen skrevs är att även finansieringen har fallit. Det är alltså en nyhet. OPS-lösningen har fallit. Då återstår anslagsfinansiering. Det återstår att hoppas på staten, som inte ger en krona på länsplanet eller det nationella planet. Då återstår att finansiera detta själv, med ett SL som inte har ett korvöre och med ett ärende där det står att SL ska betala. Det är det som gör att det här inte är seriöst. För samma pengar får vi de projekt som Sten Nordin och vänner har skrivit under ska vara prioriterade före att bygga till exempel en spårväg på 4:ans linje.

Försök vara lite seriös i debatten! Det handlar om att prioritera, och då måste man också se hur verkligheten ser ut. I det här fallet fattas det pengar – dessvärre.

Anförande nr 104

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag skulle aldrig drömma om att avgöra vem som är seriös eller inte seriös. Men jag tar det som står i fullmäktiges handlingar på allvar, och där läser jag en reservation från Socialdemokraterna där de säger att de är positiva till förslagen. Jan Valeskog står här och säger att ni är negativa till förslagen. Då tror jag att inte bara jag utan många väljare undrar: Vad tycker Socialdemokraterna egentligen? Jag tror att Socialdemokraterna är emot det här. De är emot spårvägar. Jag tycker fortfarande att det är tråkigt.

Anförande nr 105

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Det kanske inte är så mycket som behöver läggas till i den här debatten. Men det är sällan vi får diskutera så positiva förslag som kollektivtrafik i den här stadsfullmäktigeförsamlingen. Därför vill jag passa på att begära ordet.

Det finns en stor poäng i att vi, när vi diskuterar stadens utveckling, tätt knyter ihop kollektivtrafikens planering med vår expansion i form av bostäder och annat. I den linjen ligger bland annat det här projektet. Vi menar att det måste ligga fler projekt i linje och att man diskuterar kollektivtrafiken samlat med bostadsplaneringen och försörjningen av transporter. Det gäller också, för den delen, hur transportarbetet kan minskas i den här staden. Det är helt enkelt vår stora framtidsfråga.

I det konceptet kan man också diskutera hur man mäter samhällsnyttan. Jag kan bara lakoniskt konstatera att det inte utreddes så mycket vilken samhällsnytta någon spårvagnslinje över huvud taget skulle ha under den tid som Jan Valeskog vikarierade som trafikborgarråd. Jag satt själv i trafiknämnden då, och det kanske inte var det tema som diskuterades mest.

Vi har liksom inte den här planen framför oss. Jag tycker att det är kul att vi får ett sådant här ärende och jag tycker att det är kul att vi är så många och en så stark majoritet som tycker att det här är bra. Det är ju också flera partier som pekar på att man borde sätta spaden i sanden för fler spårvägslinjer i den här staden.

Men det vore kanske på sin plats med ett bredare underlag vid tillfälle när det gäller den kollektivtrafikplan som staden har. Man ska inte bara peka ut enstaka projekt utan göra lite mer av den prioritering som jag vet att man gör i trafiknämnden men som kanske skulle få lite starkare vikt och stöd om den någon gång per år eller per mandatperiod kom upp också i fullmäktige. Där skulle vi kunna diskutera viktiga frågor, även sådana som prioritering och finansiering. Våra partier har ju lite olika uppfattningar om hur man kan finansiera det här. De bildrivande partierna vill försöka få fram enormt mycket pengar eftersom vägarna kostar så väldigt mycket. Men vi andra som snarare ser framtiden i kollektivtrafikens ljus ser att det går att hitta pengar just till kollektivtrafik. Det går också att medfinansiera från staden på ett helt annat sätt.

Slutligen skulle jag vilja säga att när det gäller Sergels torg och den lösningen kan man ju bara titta på vad museispårvägen och dess idealister faktiskt har gett oss. De har under flera år visat upp hur modern spårvägstrafik i Europa kan byggas genom historiska stadskärnor. Jag är övertygad om att vi kan hitta en sådan lösning även vid det fullt inte lika historiska Sergels torg.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 106

J a n V a l e s k o g (s): När det gäller anslagen till kollektivtrafiklösningar kan det till exempel vara fråga om att också använda trängselavgifterna till kollektivtrafiken, vilket tydligen Moderaterna och de borgerliga motsätter sig.

Om det här ärendet hade kommit för ett år sedan tror jag inte alls att vi hade fört den här debatten. Men nu kommer det just nu, när vi har en länsplan om en vecka och en nationell plan om tre månader och det står noll kronor på en massa spårprojekt. Då hjälper det inte att vara filosofisk som finansborgarrådet och tro att allt går att få.

Jag tänker också på hur Miljöpartiet resonerar. Om ni var tvungna att välja mellan att sätta spår på 4:ans busslinje och den här linjen – vilket skulle ni välja?

Anförande nr 107

Å s a R o m s o n (mp): Till skillnad från ditt parti, Jan Valeskog, har vi i stadens budget faktiskt sett att det finns utrymme att medfinansiera så att vi inte behöver välja. Vi anser att båda spårvägarna och även flera av busslinjerna bör ersättas med spårvägstrafik. Vi är väldigt glada att man i landstinget nu har flyttat fram positionen och bifallit flera av de miljöpartistiska motionerna, som just handlar om att konvertera 4:ans busslinje och att bygga på nordvästra Kungsholmen, Djurgården och Norra Djurgårdsstadspårslinjen. Det här står inte emot varandra. Men det gäller naturligtvis att titta på finansieringen, och där tror jag att vi har mer på fötterna än vad ni har.

Anförande nr 108

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Jag ber att få instämma i vad några här har sagt; den här debatten är på sina områden tämligen avslöjande. Man får höra från borgarråden här att det här kommer ni att få betala för i opinionen. Ja, så är det kanske. För mig blir det då ganska uppenbart att det finns ett stort inslag av opportunist i det ni driver.

Det blir ännu mer uppenbart när kamraterna från v och de kyrkliga kamraterna från kd snabbt och raskt drar spårvägen ut till Ropsten. För den kostar ju ingenting! Det går inte att vara emot detta. Det är en gratis spårvagn. Det är oklart vart den ska gå, det är oklart vad den kostar och det är oklart om den är trafikteknisk möjligt. Det vi vet är att det är en fin bild och ett trevligt inslag i pressen. Det är ju svårt att vara emot det.

Jag var med när ni var emot – när ni satt och fördröjde de projekt som ni nu är snabba att ta åt er äran för. Då var Stig Dingertz den enda på den borgerliga sidan som röstade för de snabbspårvägar som ni nu tycker är så bra. Och nu sitter ni och ska tuta i stockholmarna att ni ska ha ett projekt som är gratis och som ska gå före alla kollektivtrafikprojekt som vi har varit överens om. Vår reservation är en markering. Vi skulle naturligtvis kunna säga: Gud, vad trevligt – vilken fin bild! Men detta är en markering av att vi inte riktigt tycker att det här är ett seriöst sätt att driva trafikpolitik på.

Anförande nr 109

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande! Jag tror inte att Roger Mogert riktigt lyssnade på vad jag sade. Jag sade att vi gärna ser att spårvägen någon gång fortsätter vidare till Ropsten. Jag förstår inte varför jag inte skulle kunna få säga det eftersom vi faktiskt tycker det. Ärendet handlar inte om förlängningen rakt upp och ned, utan det är bara en sakupplysning och en viljeinriktning.

Jag blir återigen förvirrad. Du sade att det inte är ett seriöst sätt att driva trafikpolitik på. Det är intressant att du säger det samtidigt som du bifaller ärendet i sak och inte har ett kommatecken om detta i själva texten.

Anförande nr 110

Borgarrådet M o g e r t (s): Det går naturligtvis jättebra att säga att spårvägen ska gå till Ropsten. Och varför stanna i Ropsten? Varför inte dra den ännu längre? Den kan väl gå runt hela staden?

Anförande nr 111

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag är väl en lite enkel människa, men jag tycker att det är bra att man berättar vad man tycker när man är ute och pratar med stockholmarna. Jag tycker att det är grundläggande i demokratin; man går ut i valrörelser och sedan bockar man av det. Jag tycker att det är ett bra sätt att bedriva politik.

Därför tycker jag också att det är bra att även tala om vad andra tycker. Jag kan bara konstatera att Socialdemokraterna har bifallit detta initiativ och detta inriktningsärende. De har vissa frågetecken för om det tekniskt går att lösa, men det finns inte en stavelse om pengar eller om att det är ett dåligt projekt per se eller i sig självt. Jag kan konstatera att både Roger Mogert och Jan Valeskog i dag har gett besked om att Socialdemokraterna är emot denna dragning av spårvägen. Jag tycker att det är oerhört trist, men jag tycker att det är ganska bra för Stockholm att man får reda på det.

Anförande nr 112

Borgarrådet M o g e r t (s): Det gläder mig att borgarrådet Sjöstedt nu menar att man ska ta sina vallöften på allvar. Låt mig påminna borgarrådet lite off topic att du har lovat alla stockholmare som är arbetslösa jobb inom fem dagar – bara som en detalj.

När reservationen skrevs hade ni en finansiering. Det är därför detta inte finns med i reservationen. Nu saknas åtminstone 2 miljarder för att få ihop det. Vi tycker att det är rimligt att om det finns en lösning och en dragnings – vilket det inte gör, och därför är det svårt att vara emot dragnings – har vi inte av princip tagit avstånd från en spårväg. Men det är väldigt mycket som saknas i det här. Det saknas ekonomi, det saknas tekniska lösningar och det saknas en tydlig dragnings. Det är ett problem.

Anförande nr 113

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Också jag tycker att det här är en mycket intressant debatt, som i grunden handlar om stadens utveckling och hur vi vågar planera för den. Där håller jag med Åsa Romson. Det handlar om hur vi nu bygger och framsynt ser vilka transportmedel det är som vi måste planera för. Titta bara på tvärspårvägen och den korta förlängningen, som var rätt komplicerad att genomföra, till Hammarby sjöstad! Titta på vad den betydde både för Sjöstadens funktionssätt och popularitet!

Sanningen är den att jag inte har bytt uppfattning ett enda dugg i den här frågan. Jag tillsatte en utredning tillsammans med landstinget 1999 eller 2000. Den kom fram till att det här skulle vara ett projekt. Men då handlade det om Centralen; då var inte Kungsholmen aktuellt. Man skulle också använda museispårvägen som reguljär linje. Sedan kom valet 2002, som Socialdemokraterna vann, och det kom en hel räkka socialdemokratiska trafikborgarråd som alla satte sig på det här. Ingenting hände. Ni bär ansvaret för att vi tappade tid i frågan under den mandatperioden. Ni tog inte fram den ett dugg, utan ni lade locket på. Det är välbekant att det var på det sättet.

Nu hör vi i den här debatten att ert motstånd kvarstår. Det hade varit ärligare och modigare att stå för det även i den reservation ni har skrivit. Jag önskar politisk bredd och enighet om det här, och det kan ju hända att det är herrarna som är uppe i debatten här i kväll som just nu är tongivande och att det i övrigt i socialdemokratin kanske finns lite mer modernt tänkande. Låt oss hoppas det. Jag ska inte slamra med dörren till Carin Jämtin om det är så att Socialdemokraterna vill vara med i projektet framöver. Men i kväll är tongångarna verkligen ganska dystra. Ni målar hela tiden upp alla problem i stället för att inse att det stora problem vi har att lösa inte är att bygga det här. Det stora problem vi har att lösa är i stället just hur vi klarar transporterna inte minst i Stockholms innerstad och city framöver miljömässigt, trängselmässigt och på andra sätt. Där är spårvägen ett bra alternativ.

Jag gläder mig åt att det finns en bred majoritet över blockgränsen i fullmäktige när det gäller att våga driva den här frågan. Det kräver politiskt mod att göra detta, och inte den ängslighet, för att inte säga ett visst mått av surhet, som uppvisas av herrarna här i kväll.

Anförande nr 114

J a n V a l e s k o g (s): Finansborgarrådet är en mästare i att slå blå dunster. När det gäller vår syn på kollektivtrafik och hur mycket vi satsar på den i form av tunnelbana, tåg, spår och spårväg är det betydligt fler projekt än vad ni har på er lista. Jag har räknat upp dem, och jag kan återkomma till dem sedan. Trovärdigheten är alltså inte speciellt stor.

Alla har väl noterat här att finansborgarrådet inte med ett ord har sagt något om finansiering. Han är ändå finansborgarråd, men säger inte ett ord om finansiering. Det här har urartat till ren populism, tyvärr. Vi trodde väl någonstans, precis som Roger Mogert var inne på, att det fanns en OPS-lösning. Det hade varit alldeles utmärkt i så fall, om man sedan kunde lösa det andra. Men nu har det bit efter bit fallit, dessvärre. Jag tycker att det är synd att man inte ens prövar förutsättningarna. Men jag ska återkomma till detta i mitt inlägg, som jag har alldeles snart.

Anförande nr 115

Borgarrådet N o r d i n (m): Det är tvärtom, herr ordförande. Alliansen här i regionen har gemensamt i staden, landstinget och KSL visat på ett trafikpaket som finansierar kollektivtrafik som löser flera punkter. Jan Valeskog säger att han till detta vill addera väldigt mycket mer. Men han har verkligen inte redovisat någon finansiering av detta eller vilken politisk bredd som står bakom Jan Valeskogs funderingar om trafikpolitiken. Den verkar för närvarande vara rätt smal.

Anförande nr 116

J a n V a l e s k o g (s): Låt oss gå in på det här med pengar. Den här sidan har, som vi har visat i flera fall, betydligt högre ambitioner när det gäller kollektivtrafiksatsningar. I Socialdemokraternas alternativbudget i riksdagen fanns ungefär 4 miljarder mer till de här projekten över landet. I Stockholm har vi sagt, som jag nämnde tidigare, att vi vill att hälften av pengarna ska gå till kollektivtrafik, precis som folkomröstningen sade. Det innebär att vi har betydligt mer pengar än vad ni har till spårvägar.

Jag kan repetera det igen: Vi har mer pengar till Spårväg Syd, som vi säger ja till och ni säger nej till. Vi har mer pengar till spårvägen mellan Solna och universitetet som vi säger ja till och ni säger nej till, till spårväg på 4:ans busslinje och till andra viktiga investeringar på Mäljarbanan som är spårknutna i regionen. Men ni säger nej till detta.

Ni säger också otroligt nog nej till en framtida utbyggnad av tunnelbanan. Norra Station får ingen tunnelbana. Det var någonting som finansborgarrådet var svajig i förut, men nu har han bestämt sig. Det blir ingen mer tunnelbana, och ingen tunnelbana till Nacka trots att vi kommer att bli en halv miljon fler människor. Delar den övriga majoriteten uppfattningen att det är färdigbyggt med tunnelbana? Är det en uppfattning som Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centern – om vi har någon från Centern här – delar?

Det är märkligt att man dessutom går emot den regionala utvecklingsplan som är under framtagande och i stället kommer med sådana här symbolhandlingar. Nordin med vänner har på kammaren kommit fram till att vi ska bygga Spårväg Syd. Sedan skickar man fram utredningsuppdrag, det ska OPS-finansieras och det hela är fixat. Och sedan har allting fallit! Det vore intressant att få höra något enda ord om finansiering av ett finansborgarråd. Kan vi inte få höra det, Sten Nordin?

Anförande nr 117

Borgarrådet **N o r d i n** (m): Herr ordförande! Det är landstinget som uppbar kommunalskatt för att finansiera kollektivtrafik. Sedan hjälper vi till ibland; det gjorde vi till exempel med stombusslinjenätet. Men vi vet att detta ligger på landstinget. Jag är beredd att diskutera andra lösningar, Jan Valeskog. Men det brukar ju inte du och de dina vara, precis.

Det är intressant när det gäller finansieringsfrågan. Hörde jag rätt? Skröt Jan Valeskog med att Socialdemokraterna i riksdagen vill låna ytterligare 4 miljarder – för det är väl så ni får ihop dem – för att fördela över landet? Du står med en jättelista här och säger att allt det här ska Jan Valeskog göra om Socialdemokraterna i riksdagen får 4 miljarder att fördela över landet. Vi vet att när Socialdemokraterna i riksdagen fördelar över landet brukar inte Stockholm stå först bland dem som får pengar. Men vi skulle väl få någon del av de 4 miljarderna, om ni hade dem. Men vad skulle det räcka till, Jan Valeskog, av allt det som du har räknat upp i kväll?

Upp till bevis! Vad du har börjat med själv är att säga nej till ett intressant framtidsprojekt som berör Stockholms stad.

Anförande nr 118

Å s a H a g e l s t e d t (v): Eftersom det kom lite frågor här om hur Vänsterpartiet skulle kunna dra spårvägen längre och satsa på det kände jag ett behov av att säga att det finns någonting som skiljer oss och Miljöpartiet från resten av partierna i den här salen: Vi vill inte lägga pengar på de stora vägutbyggnaderna, till exempel Österleden. Där blir det därför en satsning som man i stället kan lägga på en miljövänlig trafik. Jag hoppas att vi kommer att fortsätta vara överens om att satsa på sådan här typ av trafik i stället. Det gillar vi.

Anförande nr 119

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande! När ärendet om Norra Stationsområdet kom upp i stadsbyggnadsnämnden lade vi en lapp om att vi tycker att tunnelbaneuppgången där är jätteviktig, Jan. Det är inte så att vi inte är för tunnelbana.

När jag som ledamot hör debatten trodde jag att borgarrådet Mogert skulle klargöra ståndpunkten. Som flera andra har påpekat står det i ärendet att Socialdemokraterna ser positivt på förslaget, förutom det här med de tekniska förutsättningarna. Men detta är ett inriktningsärende. Sedan kommer ett genomförandeärende, och då får vi diskutera både de ekonomiska och de tekniska förutsättningarna.

Man blir förvirrad. Det skulle verkligen vara intressant att höra vad ni tycker. Är ni emot förslaget? Det är ju ett inriktningsärende vi diskuterar. Det skulle vara jätteintressant att få veta vad Socialdemokraterna tycker. Är ni för eller emot? Ni diskuterar andra frågor här som ni kopplar ihop till en allmän trafiklösningsdiskussion. Jag menar att detta inte har att göra med ärendet i det här fallet. Jag är verkligen nyfiken på att få veta hur det är. Är ni för förslaget eller emot det? Kommer ni att yrka på någonting annat?

Anförande nr 120

J a n V a l e s k o g (s): Jag tror att jag har sagt det tre gånger nu, och jag säger det en fjärde gång: Under förutsättning att man kan visa att det här är samhällsekonomiskt lönsamt, visa på transportströmmar, lösa de tekniska frågorna och framkomlighets- och trafiksäkerhetsfrågorna – som var fallet när vi skrev vår reservation – tycker vi absolut att det här är ett intressant förslag. Men vi har inte fått svar på de frågorna, vilket är grundläggande, och därav vår reservation. Utöver detta har det nu kommit fram att hela finansieringen har rasat ihop. Och ni sitter och säger att ni ska genomföra någonting som det inte finns pengar till! Det finns inte ett öre. Ni vet väl hur landstingets ekonomi ser ut.

Det är inte seriöst att försöka slå blå dunster i ögonen på stockholmarna, journalister och andra och tro att det här är någonting som är nära förestående – 2013. Hur ska det gå till?

Anförande nr 121

A b i t D u n d a r (fp): Du har läst ärendet, Jan. Det framgår där att detta är ett inriktningsärende och att man kommer att titta närmare på kostnaderna. Det kommer man naturligtvis att titta på i genomförandeärendet och så vidare. Om jag förstår dig rätt nu är ni för ärendet. Varför kan du då inte säga det i stället för att komma med en massa otydliga saker i ett slags allmänpolitisk debatt? En sådan kan man ju föra i och för sig, men det håller inte att framstå som att man är både för och emot. Jag tycker inte att det är tydligt. Men nu hör jag i alla fall att ni är för ärendet. Det är bra att veta.

Anförande nr 122

Borgarrådet M o g e r t (s): Du säger att vi måste diskutera det här, Abit. Absolut – jag tycker att det är ett ganska tydligt ställningstagande vi gör. Vi är inte emot det här. Men om man ska diskutera måste vi veta vad det kostar om den här gratislösningen nu inte finns. Nu fick vi höra här att det skulle gå på landstingets konto. Det är ganska mycket annat som gör det. Då måste ni diskutera det i ett sammanhang.

Jag lever i en värld där vi hade en gemensam överenskommelse och en gemensam prioritering partierna emellan. Vi var inte överens om hur saker och ting skulle finansieras, men vi hade en gemensam prioritering. Nu vill ni frånträda den, och det är klart att det blir lite svårt. Du säger att ni har gjort ett tydligt ställningstagande för en tunnelbaneupp gång. Men tunnelbaneupp gången blir mycket tråkigare utan tunnelbana.

Anförande nr 123

A b i t D u n d a r (fp): Roger! Det står jag för, återigen. Jag vill gärna ta upp det här. Det är svårt att säga någonting om de ekonomiska beräkningarna i ärendet. Det är alltså ett inriktningsärende. Man blir förvirrad av er debatt och av vad ni håller på med. Den ena är för och den andra emot. Jag vill ha besked från Socialdemokraterna. Jag tolkar dig också som att ni är för ärendet. Det är glädjande och jättebra att du är för ärendet.

§ 18 Motion om bostäder för elallergiker (utl. 2009:32)

Anförande nr 124

Stellan Hamrin (v): Herr ordförande! Jag vill tacka för svaret. Det är bra, och det andas en viss förståelse för problemen, vilket vi inte är så vana vid i de här fallen. Jag fick själv upp ögonen för de här problemen efter ett mycket ambitiöst öppet seminarium som Moderaterna i Nacka hade, som de har all heder av. Men gemensamt för Nacka och dagens Stockholm är tyvärr att det inte blir så mycket gjort. Det vill vi ändra på. Jag tycker egentligen inte att det här borde behöva vara en partiskiljande fråga.

Jag ska först ge lite bakgrund. Elallergi är lika lite som doftallergi en allergi utan en överkänslighetsreaktion. Den går inte att bota med medicinering, vilket är viktigt att veta. Den drabbar personer vars fysiologiska stimulansgränser ligger lägre än de flesta andras. Det kan vara bra på många sätt, men baksidan är att den övre gränsen, där stimulansen blir för stor och man får skador, också är mycket lägre. Det kan utan vidare handla om tio gångers skillnad jämfört med andra människor.

Vanlig överkänslighet drabbar 9 procent av landets kvinnor och 3 procent av landets män, och kan dessutom variera mellan befolkningsgrupper av genetiska skäl. Det är alltså en jämlikhets- och en jämställdhetsfråga. Elöverkänslighet drabbar 3 procent av befolkningen, vilket också är ganska mycket. Man är överkänslig för olika saker. Det kan vara elkablar, datorer, mobiltelefoner och alla icke trådbundna kommunikationer. Det gör att elallergiker inte kan vistas i den här lokalen och inte kan bli valda till fullmäktige, vilket är mycket illa. Det kan också handla om överkänslighet för partiklar, brand- och tobaksrök och mycket annat.

Jag ringde i helgen runt till folk som har drabbats av överkänslighet. De sade glädjande nog att Stockholm är förhållandevis bra när det gäller det här. Framför allt visade de på några ambitiösa tjänstemän i förvaltningen som har gjort mycket. Vi tackar dem. Däremot förnekade de bestämt att det inte skulle finnas efterfrågan på elsanerade bostäder. Det finns till att börja med nästan 1 000 personer som är extra känsliga och som driver runt mellan olika kommuner för att försöka finna en användbar bostad. Det finns många människor i Stockholm som lever i osanerade lägenheter under vinterhalvåret och i kolonistugor och fritidsstugor under sommarhalvåret därför att de måste det, och inte därför att de vill.

Här finns alldeles uppenbarligen ett kommunikationsproblem av stora mått. Om det verkligen saknas ansökningar, som man säger, beror det på att folk har gett upp. Det räcker inte med att få en vanlig lägenhet och sedan efter lång tid få den elsanerad. Det måste finnas något att flytta in i från början, utan att man blir sjuk. Det får inte finnas elektromagnetiska fält utanför lägenheten eller i lägenheten bredvid. Det får inte finnas några elkablar och inga tåg, inga tv-sändare, inga mobiltelefonanvändare och inga andra trådlösa system. En för dyra pengar sanerad lägenhet kan alltså plötsligt bli helt oanvändbar därför att grannen har skaffat Internet. Det krävs hela områden skyddade från elektromagnetiska fält. Det krävs mark och det krävs planering.

Jag vädjar till majoriteten att stödja detta och jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation. Jag återkommer i denna fråga.

Anförande nr 125

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande och ledamöter! Motionen är från 2001, men problemen kvarstår. Det framgår att staden bland annat har hyrt ut torp i befintligt skick och att åtgärder för att anpassa dem enligt särskilda medicinska krav är den enskilde hyresgästens ansvar. Det här verkar märkligt. Eftersom elallergiker inte kan vistas i vissa zoner betyder det att de har svårigheter att arbeta ute i samhället. De kan inte arbeta hemifrån vid dator heller. De kanske är förtidspensionerade och har låg inkomst. Att de då skulle renovera eller göra i ordning sina lägenheter och torp vore mycket märkligt. Den ekvationen går inte ihop. Dessutom påstås att denna lilla grupp till 70 procent utgörs av kvinnor.

En del torp har varit i så dåligt skick att de inte har kunnat användas på vintern. Torpen eller fastigheterna borde rustas upp med hjälp av bostadsanpassning och användas som permanentbostäder. De elsanerade bostäderna bör förbli i stadens ägo och inte säljas när hyresgästen flyttar. Då kan en ny elallergiker flytta in.

En annan svårighet som nämns är att torpen är belägna i en annan kommun. Här borde staden hos regeringen hemställa om möjligheten till bostadsanpassning även för bostäder som är belägna i en annan kommun för denna relativt lilla grupp. Jag visste inte att det var så illa ställt för elöverkänsliga. Det står ju helt klart att de måste bo någonstans där det finns elfria zoner. Detsamma gäller när de ska jobba. Men jag visste inte att de bor i torp som inte alltid är bostadsanpassade. Vad jag kan se har inte motionen varit remitterad till kommunstyrelsens handikappråd, vilket borde ha gjorts.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 126

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Det här är inte någon lätt fråga. Det är bara att konstatera att kommunstyrelsens handikappråd, som för övrigt har svarat, har konstaterat att det egentligen inte finns några bra generella lösningar på ett problem som ofta är väldigt individuellt. Det här är en överkänslighet som har olika grader. Dick Urban Vestbro har skrivit i motionen om dessa olika grader. Vi har också hört här i dag att det finns människor som inte ens kan svara i telefon. Även om du nu har ringt ett antal personer som är elöverkänsliga finns det faktiskt de som inte ens har telefon.

I själva verket försöker Stockholms stad hitta lämpliga lösningar individuellt. Stockholms stad har gått in i de enskilda fallen och försökt lösa frågan under många år. Vi har konstaterat ett antal fall där vi också har erbjudit torp. Under år 2008 kom det dock inte in en enda ansökan i ärendet. Vad skälet är till detta vet jag inte, men jag kan konstatera att året innan dess förmedlades ett enda torp.

Jag tycker möjligen att det är att ta i att nu köpa in ett antal torp på ödsliga platser för en förväntad förändring av ansökningstakten. Däremot tycker jag att det är viktigt att

staden hjälper de personer som hamnar i olika typer av handikapp och försöker lösa dessa frågor individuellt. Och det gör vi också. I de handikappanpassningar, funktionshindersanpassningar och andra förändringar som sker i bostäderna tar vi hänsyn till den enskildes olika problem. Så ska det också fortsätta att vara.

Jag inser att varken jag eller för övrigt handikapprådet har någon generell lösning på frågan. Jag konstaterar också att motionen har ett antal år på nacken och att ni under den period som ni själva satt i majoritet också hade svårigheter att skriva fram ärendet – antagligen av samma skäl. Det är svårt att hitta generella lösningar för personer med dessa typer av problem.

Anförande nr 127

Stellan Hamrin (v): Jag ska bara tillägga att detta att det saknas folk i kön faktiskt inte beror på att det inte finns människor som inte behöver sådana här lägenheter. Det var just därför jag ringde runt och fick tag i åtminstone en del personer som överreagerar på el. Det finns alltså ett klart behov och tydligen också ett stort kommunikationsproblem som man måste ta tag i. De här personerna finns i verkligheten, och de behöver någonstans att bo.

Anförande nr 128

Ann-Katrin Åslund (fp): Ordförande och fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Det är naturligtvis otroligt jobbigt att lida av elallergi precis som det är med andra funktionshinder. Men det man kan konstatera och läsa, och som vi väl känner till, är att det ser så väldigt olika ut. Det ser olika ut hur stort lidande man har och hur överkänslig eller allergisk man är.

Man är också väldigt olika som människor. Alla gillar inte att bo i torp långt ute i skogen, även om man skulle lyckas bifalla motionen. Det finns helt andra behov också. Det som är viktigt är att man ser till varje enskild människa och hur de vill leva sitt liv på bästa sätt trots att de har den här allergin. Det handlar inte bara om boendet utan också om bemötandet.

Jag har själv i min stadsdelsnämnd varit med om att vi i den öppna delen har fått släcka lysen, men kunnat ha kvar vissa former av belysning, därför att det har funnits elallergiker med som har velat framföra sina synpunkter. Det är klart att man måste vara tillmötesgående på det sättet. Det är också viktigt. Jag har även varit i skolor där man har släckt på vissa ställen för att personal ska kunna jobba och så vidare. Det hela beror på hur omfattande allergin är. Det är väldigt olika, och därför måste också bostäderna anpassas till det. Jag trodde att vi hade kommit ifrån sådana här universella lösningar.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 129

Stellan Hamrin (v): Jag ska inledningsvis säga att vi självfallet ska se till varje enskild människa. Det gör vi alltid. Men det får inte innebära att ingenting blir gjort. Jag förstår inte riktigt poängen i ditt resonemang. Det är åtgärder som behövs.

Torp är en sådan, och det finns en massa andra saker. Att folk har olika nivåer på känslighet innebär ju inte att alla måste ha olika lösningar.

Anförande nr 130

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det vore bra om vi kunde enas om någonting i den här salen, till exempel att lösningen om man är elallergisk inte är att bosätta sig i ett torp om man inte vill det själv.

Anförande nr 131

S t e l l a n H a m r i n (v): Nej, det är det självklart inte. Men det är ändå en start. Jag tycker att resonemanget visar på omöjligheten i den borgerliga ambitionen att ha stadens tillväxt som yttersta mål, att bygga ut nya områden och sälja ut all mark i andra kommuner. Precis som vi ständigt upprepar leder det till att man för varje nytt sådant beslut om tillväxt eller utförsäljning samtidigt struntar i ansvaret för andra människor, vars liv inte stämmer riktigt med den borgerliga framgångsmallen. Fysiskt, psykiskt och socialt utsatta personer finns det inte plats för.

I just det här fallet skulle det behövas rent fysisk plats för en grupp människor som mår mycket dåligt. Om ni nu bebygger all stadens mark borde ni åtminstone se till att behålla den mark vi har utanför staden för de här ändamålen och för en massa andra ändamål som nu omöjliggörs inne i Stockholm på grund av en överdriven expansion.

Jag väddar verkligen till dagens majoritet: Fullfölj motionens förslag även om ni inte tycker att ni kan tillstyrka den formellt! Gör som Bostadsförmedlingen föreslår – utred och se till att det skapas områden med minsta möjliga elpåverkan. Utnyttja de bostäder som finns och se till att det byggs nya!

Den enda möjligheten att tillgodose de fullt legitima krav som de överkänsliga personerna har är att skapa bostadsområden där elförekomsten är reglerad. Jag fick reda på i mina samtal nu att i Frankrike, där elöverkänsligheten i motsats till i Sverige inte är legalt godkänd, avsätter den nya regeringen ändå områden på sammanlagt 150 hektar där all elanvändning är strikt reglerad och i princip förbjuden. Det saknas plats i Stockholm därför att ni bebygger alla områden. Jag tycker att det är en skam, för då tvingar vi stockholmarna ut till andra kommuner eftersom det inte finns plats för dem i Stockholm när de drabbas av elallergi. Ovanpå detta elände säljer ni dessutom ut den mark utanför Stockholm som vi skulle kunna ha till detta. Låt oss avsätta åtminstone 10 hektar för det här, till att börja med, med torp och med andra typer av lägenheter där elöverkänsliga kan bo.

Anförande nr 132

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag tackar Stellan Hamrin för att vi äntligen har fått en förklaring till den njudda inställningen till stadens utveckling. Nu har jag äntligen förstått varför Stellan Hamrin inte gillar att staden växer och varför Miljöpartiet emellanåt och Vänsterpartiet i andra sammanhang pratar om att transporter är problematiska och så vidare. Nu förstår jag.

Men i själva verket är det ingen lösning att bygga upp dessa 10 hektar för elöverkänsligas försorg. Man kan lösa problemen individuellt för de personer som har individuella problem. De som ansöker om förtur till ett särskilt boende har också haft möjlighet att få det. Men vi hade ingen ansökan förra året. Vi kan inte bygga 10 hektar på det sätt du beskriver. Däremot ska vi vara stolta över att Stockholm växer och försöka se till att det här blir en stad för alla – inte enbart för vare sig den ena eller den andra utan för alla. Det inbegriper också dem som har problem, Stellan Hamrin.

Anförande nr 133

S t e l l a n H a m r i n (v): Den första kommentaren kanske var lite cynisk, tycker jag. Vi klarar av att hålla flera bollar i luften. Detta med elallergi är en sak, men det finns naturligtvis många andra skäl till att inte bygga alldeles för mycket i Stockholm.

Jag tycker att det är jättebra om ni kan ta det här på allvar. Som jag nämnde i mitt första inlägg är problemen inne i staden att det finns saker utanför lägenheterna som är lite svåra att kontrollera. Därför är det kanske en lösning att också satsa på andra områden, och då behövs naturligtvis olika typer av byggnader.

Det finns faktiskt ett stort antal elöverkänsliga människor, även om de nu inte råkar stå i Stockholms bostadskö. Det är enkelt att skaffa sig kunskap om detta. Om ni inte tror på det föreslår jag att ni ringer den förening som organiserar de elöverkänsliga. Då kan ni få reda på hur många de verkligen är.

§ 19 Motion om ett konkret demokratisamarbete med staden Suleimanya i irakiska Kurdistan (utl. 2009:51)

Anförande nr 134

J o n a s E k l u n d (mp): Jag ska börja med att yrka bifall till Miljöpartiets förslag till beslut i frågan. Initiativet har vid det här laget några år på nacken, men är fortfarande relevant och intressant. Framför allt anser vi i Miljöpartiet att vi ska se vår demokrati här i staden som en tillgång inte bara för oss själva utan även som någonting vi kan dela med oss av till andra städer i andra delar av världen som behöver utveckla sin demokrati.

Den policy som Stockholms stad under den borgerliga majoriteten har och som innebär att samarbete med andra städer och andra länder ska gynna i första hand Stockholms stad tycker vi är ganska närsynt. Vi måste se bortom stadens egennytta när det gäller att samarbeta och vara öppna för och gå in i demokratibiståndsprojekt.

Jag skulle vilja ställa en fråga till den borgerliga majoriteten. Hur ser ni på det här? Är det bara stadens egennytta som gäller när vi ska samarbeta internationellt eller kan vi också göra någonting gott för en annan del av världen och ett land och en stad som inte har en fungerande demokrati ännu?

Anförande nr 135

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Det finns rätt tydliga lagar och restriktioner för kommuner som ägnar sig åt utrikespolitik. Det får nämligen kommunerna inte lov att göra. Det regleras dessutom i grundlagen. Den typ av avtal som motionären föreslår är en typ av avtal som staden faktiskt inte tecknar vare sig nu eller tidigare. Det initiativ som motionären föreslår menar vi är att börja i fel ände. Det är fel att vi uppifrån i fullmäktige ska sitta och besluta vilken typ av samarbeten vi ska ha, sedan sluta ett avtal, oklart om vad, och därefter bara hoppas att någon har lust att implementera avtalet här och i Suleimanya.

Vi jobbar inte på det sättet – inte av illvilja utan därför att det faktiskt inte funkar. Om det finns vilja och intresse för ett samarbete med Suleimanya finns det inga som helst hinder för att bedriva ett sådant. Den typ av avtal som staden sluter med andra städer är ofta väldigt konkreta. De handlar om ett specifikt projekt på kortare eller längre tid. Vi ser också huvudstäder som våra naturliga partner. Det blir svårt att dra gränsen om vi ska gå utöver det. Vilka kriterier ska vi ha för vilka städer vi ska samarbeta med? Varför just Suleimanya och varför inte en massa andra städer?

Men det finns som sagt ingenting som hindrar den som vill samarbeta att starta ett samarbetsprojekt – ett demokratiutvecklingsprojekt eller vad det nu kan vara för någonting – på frivillig väg att göra det. Jag tycker tvärtom att det vore en bra idé. Men staden arbetar inte på det sättet.

Anförande nr 136

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande! Det är klart att Stockholm inte sluter avtal på det sätt som motionären föreslår med alla tänkbara städer. Däremot håller jag med Miljöpartiet om att Stockholms internationella engagemang skulle kunna vara lite större och kanske lite djupare än att sätta just Stockholm på världskartan – Capital of Scandinavia eller vad vi nu kallar det.

Jag tycker att vår internationella policy är lite torftig. Jag håller med om att vi borde kunna ha projekt som handlar om demokrati, jämställdhet och så vidare – inte för att vi nödvändigtvis måste exportera vår demokratisyn utan också för att vi lär oss av att samarbeta med andra länder. Jag tycker att man från stadens sida skulle uppmuntra stadsdelsnämnder att ha vänorter och uppmuntra förvaltningar till ett sådant arbete. Därför tycker jag att man kunde ha bemött förslaget i lite positivare tonart.

Anförande nr 137

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande! Jag tänkte svara på den fråga som Jonas Eklund och Miljöpartiet ställde i sitt inledningsanförande. Det är på det viset att Stockholms stad av princip inte tecknar några vänortsavtal. Vi betraktar i stället alla andra huvudstäder i hela världen som våra naturliga vänorter. Sedan kan man träffa avtal med andra städer och orter, men det ska då endast vara i rena undantagsfall och även ges ett mycket konkret innehåll. Avtalen ska då gälla under en begränsad tid.

Den samverkan som sker och har skett mellan Stockholm och Suleimanya har bidragit till en demokratisk utveckling. Det har skett exempelvis genom att människor har flyttat tillbaka dit. Kompetens och kunskap som de har förvärvat här i Stockholm och Sverige har då förts över till Suleimanya. Det har skett genom föreningsliv, näringsliv och medier. Det här är väldigt positivt. Man kan säga att Miljöpartiet och motionären slår in öppna dörrar. Man har ett samarbete i dag, och det är positivt och bra. Men det behövs inga särskilda avtal.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 138

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Stockholms stad har ett förhållandevis brett internationellt samarbete på olika sätt i olika större organisationer – Eurocities, Metropolis och många andra. Stadens förvaltningar har kontakter runt om i världen. Jag vet också att det finns stadsdelsnämnder som själva har tagit initiativ till kontakter med verksamheter på olika ställen runt om i världen. Det har förekommit bland annat när det gäller äldreomsorgen. Det finns inget som hindrar ett sådant här arbetet ute i stadsdelsnämnderna.

Men vi är tveksamma till att staden skulle börja teckna avtal utifrån den intention som finns i motionen. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 21 Motion om utveckling av en undervisning som förmedlar kunskaper om brott mot mänskliga rättigheter som förekommer eller förekommit i Sverige (utl. 2009:54)

Anförande nr 139

S u s a n n a B r o l i n (v): Fullmäktige, ordförande! Jag tänkte att jag skulle invänta motionärspartiet, men de kanske kommer senare. Det är en intressant diskussion som Paul Lappalainen lyfter fram – i och för sig för ett antal år sedan.

Det finns två frågor som är intressanta. Den ena är att vi ska jobba mer med att ge ungdomar kunskaper om brott som har begåtts i Sverige mot mänskliga rättigheter och hur vi ska kunna lära oss av det. Den andra handlar om att man vill göra en kunskapsmätning. Det tycker jag är intressant. Det är en utmaning som den nya skolan har att stå inför. Hur ska vi kunna mäta kunskaper i vad man har tagit till sig?

Det är en sak att ge fakta om hur många som var tvungna att sterilisera sig och om hur många som har gått bort. Men när det gäller att verkligen kunna ta till sig kunskapen och förstå vad detta innebär, och vad det innebär för ens generationskamrater, har vi det mycket svårare. Det är därför det är så viktigt att vi har ämnen som livskunskap, som får mindre och mindre tid i skolan. Det är därför det är så viktigt att vi får mer och mer tid så att ungdomarna ska kunna analysera. Men vi kan se att för att få Godkänt i nästan alla så kallade kunskapsämnen ska man bara kunna rabbla kunskaperna. Själva analyserandet kommer först på VG- eller MVG-nivå, vilket många väljer bort eftersom de är nöjda med att få ett Godkänt. Då tappar vi poängen i det som vi vill ge skoleleverna.

Den här debatten bör egentligen just tas upp i samband med sådana frågor. Vi tycker att detta är en intressant motion, och vi hänvisar till svaret och yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan.

Anförande nr 140

J o n a s E k l u n d (mp): Jag yrkar, med beklagande att det inte har gjorts tidigare, att motionen ska bordläggas. Det har blivit ett missförstånd, vad jag har förstått. Men nu är gruppledaren i salen och kan förklara yrkandet bättre.

Anförande nr 141

S t e f a n N i l s s o n (mp): Vi har praxisen om högst två bordläggningar per motion numera. Det betyder att man får begära en bordläggning i förväg, för väldigt sällan hinner vi fram till de motioner som vi vill bordlägga. I det här fallet vill vi bordlägga motionen efter som Paul Lappalainen inte tjänstgör i dag, han är bortrest i USA.

§ 24 Motion om ungdomsparlamentets motion angående arbetslösheten bland 18–24-åringar (utl. 2008:144)

Anförande nr 142

A b d o G o r i y a (s): Sverige ligger i dag näst sämst till när det gäller ungdomsarbetslösheten. Utanförskapet, som ni under valrörelsen lovade svenska folket skulle minska, har snarare ökat kraftigt framför allt bland ungdomar. I vissa stadsdelar ligger den i dag på ca 40 procent. Det är en hel generation som inte har något arbete att gå till eller någon utbildning att få.

Ungdomsparlamentet lyfter upp flera förslag som är mycket intressanta att behandla på ett seriöst sätt. De tar bland annat upp att det går att få in mer praktik på samtliga gymnasieprogram. Det ger arbetserfarenhet och referens när det är dags att söka ett jobb.

Det de också tar upp är att det skulle vara positivt med utökat samarbete mellan skolan och näringslivet. Studie- och yrkesvägledarna fyller en viktig funktion och ger varje elev den hjälp som den behöver för att hitta rätt.

Det de vidare lyfter upp är att det var fel från statligt håll att skära ned på vuxenutbildningen. Vi kommer väl ihåg turerna kring neddragningen av vuxenutbildningen. Sedan sade man från regeringens sida att man kommer att utöka resurserna till den. År 2011/12 kommer man att hamna på samma nivå som det var år 2006.

Med facit i handen, mina vänner, kan vi konstatera att utanförskapet i Sverige och i Stockholm har ökat kraftigt. Men det som är synd är att viljan från den borgerliga alliansen att lyssna och ha en dialog med ungdomarna lyser med sin frånvaro.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 143

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Den här motionen ligger helt rätt i tiden, tyvärr, skulle man kunna säga. Precis som Abdo sade i förra inlägget slår arbetslösheten oerhört hårt mot ungdomsgruppen, speciellt de utrikes födda. Därför är det viktigt att lyssna på ungdomarna själva för att kunna lyssna av vilken typ av insatser som behövs. Men arbetslösheten har ökat med 47 procent för ungdomar, och i vissa stadsdelar är det katastrofläge. Då kanske man skulle förvänta sig några aktiva och radikala förslag från den sittande majoriteten när det gäller den här målgruppen unga vuxna, men vi ser inte skymten av det tyvärr.

Alla kurvor pekar åt fel håll just nu när det gäller de unga vuxna. Det handlar om jobb, om försämrade studievillkor – det finns ett förslag om att strypa antalet år man kan plugga – och försämrad psykisk hälsa. Vi har den största kullen 19-åringar på väldigt många år, och de är väldigt oroliga, det kan man se i olika mätningar. Alla ungdomar åker nämligen inte på räkmackor. Ni håller på att skapa en stad för räkmacksåakande unga vuxna och andra. Räkmacks-Stockholm skulle man kunna döpa staden till i stället för the Capitol of Scandinavia – what do I know!

Vad tänker ni göra? Tänker ni gå in med mer pengar och resurser till komvux till exempel? Tusen fick avslag. Behövs det då inte fler komvuxplatser? Eller vad ska jobbtorgen göra? De kan inte härbärgera de unga vuxna. Man kan knappt härbärgera de arbetslösa som finns i dag. De rullar dem tillbaka till stadsdelarna. Har ni några fina förslag på det?

Vad ska ni göra? Hur ska ni hitta en metod att nå dropouts som ökar och ökar i stadsdelarna? Det finns inte ett enda förslag. Ingen har koll på hur många dropouts det finns från gymnasiet. Det är klart att man blir orolig när man hör att 47 procent av ungdomarna i Kista är varken i jobb eller i utbildning.

Var är de skarpa förslagen?

Anförande nr 144

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Jag tycker också att den här motionen är oerhört viktig. Att ungdomarna ska få en möjlighet att få ett jobb är tveklöst mycket viktigt för oss. Vi vet alla att ett arbete har en så otroligt viktig plats i varje människas liv, speciellt för ungdomar som ska kunna känna självständighet och försörja sig själva och känna att de gör något nyttigt och vettigt och utvecklas som samhällsmedborgare.

Dock tycker jag, när jag läser den här motionen, att det är väldigt svårt att bli riktigt imponerad. Det är speciellt svårt för ungdomar som ska komma in i arbetet, och det är förståeligt att de inte har så mycket erfarenhet av vad som behöver göras. Däremot är det mycket tveksammare att Socialdemokraterna gör det här till sitt. De är ganska duktiga på att ta över andras tankar och idéer och nästan bedriva opposition mot sig själva.

Vad har ni gjort tidigare? Ni har inte gjort så mycket. Jag håller med om borgarrådets synpunkter att vi är lite begränsade i att kunna göra så mycket, men det vi har kunnat se är att ni vill skapa platser där ungdomar ska förvaras. Men alliansregeringen har faktiskt gjort någonting oerhört bra. Det är att man har sänkt arbetsgivaravgiften för ungdomar mellan 18 och 24 år från 32,42 procent till 15,49 procent. Man har alltså sänkt arbetsgivaravgiften radikalt för att man ska kunna anställa ungdomar. Det är där det gör största nytta.

En sak som jag kan vara överens med er om och där jag kan sträcka ut handen är förslaget om att a-kassans utbetalning ska utjämnas ifall man får ett arbete som ger mindre. Det tycker jag är oerhört intressant, och det ska vi ta till oss.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 145

A b d o G o r i y a (s): Jag tycker att ditt resonemang är mycket imponerande. Först är du inte imponerad av de förslag som ungdomarna har skrivit. Jag tar gärna med stolthet till mig de förslag som de har lagt fram. Jag tror att vi har mycket kloka ungdomar i den här staden och i Sverige, och de har oerhört mycket att bidra med.

De ungdomar som är arbetslösa är icke intresserade av skattesänkningar över huvud taget. Det de är intresserade av är att ha ett jobb. Där du själv bor finns i dag 40 procent av de ungdomar som vi just tar upp. De har varken ett arbete eller en utbildning att gå till.

Ta det goda exemplet från Göteborg där det finns en referensgrupp som kontinuerligt träffar ungdomar och lyssnar. Det är representanter för samtliga politiska parlamentariska partier.

Anförande nr 146

D i k r a n D i s o n (kd): Jag kan ge ett exempel Ungdomarna tycker att arbetsförmedlingarna inte gör så värst mycket. De visar inte så mycket bra resultat. Ändå tycker de på arbetsförmedlingarna att de ska få mer pengar för att hålla på med ungefär samma saker.

Jag har haft ungdomar hos mig, och jag är jätteimponerad av ungdomar. Men en hel del av de nämnda sakerna jobbar vi med. De är inte fruktansvärt radikala. Jag tror absolut att skattesänkningar har gjort att det har varit mycket lägre tröskel för arbetsgivare att ta in en ung person. Det är en betydande kostnad med arbetsgivaravgiften. 32,46 procent är ganska mycket.

Anförande nr 147

K a r i n R å g s j ö (v): Du måste förstås försvara den politik som ni för, det är en icke-politik när det gäller den här målgruppen, unga vuxna. Skulle ni verkligen vilja någonting, det vill säga att er jobblinje skulle vara på riktigt, hade ni snickrat ihop något vid det här laget som hade gynnat den här målgruppen. Vad är det som gynnar den här målgruppen i den nationellt förda politiken och den här förda politiken? Det har vi väldigt svårt att se.

Du refererar till vad vi gjorde. Vad gör ni nu för de här väldigt många unga människorna i staden som står utan jobb och som står utan framtidshopp och alla siffrorna pekar åt samma håll? Jo, på statlig nivå ser ni till att lägga fram ett utredningsförslag om att man inte kan plugga mer än fyra år. De är ett fint förslag, det skrämmer ungdomar väldigt bra. När vissa stadsdelar visar på siffror som att 47 procent står utanför både jobb och utbildning skulle jag sätta mig ned och ta en funderare om jag var på er sida.

Anförande nr 148

D i k r a n D i s o n (kd): Vad gör vi på riktigt? frågar Karin. Att sänka arbetsgivaravgiften och se till att ungdomar får möjlighet är att jobba på riktigt. Du frågade om vi inte ska öka antalet komvuxplatser. Ni har inte förslag på riktiga jobb, ni har inte det. Det som ungdomar efterfrågar är en individuell handlingsplan. Om jag minns rätt var det inom två veckor. Vi har gjort det bättre, vi har gjort det inom fem dagar. Det visar att vi verkligen vill göra något för ungdomarna.

Kostnaden för en arbetare som bär upp en lön är för hög. Vår konkurrenskraft är dålig i Sverige.

Anförande nr 149

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande! Vad ska man säga? Jag kunde fortsätta med de stora vallöften om jobb inom fem dagar som levererades i förra valrörelsen, men jag ska inte fördjupa mig i det, för det har vi gjort flera gånger. Vad vi saknar är någon typ av bra modell för unga vuxna.

Jag tittar på tavlan, och jag ser inte socialborgarrådets namn uppe ännu. Ulf KristerSSon vill inte diskutera unga vuxna och arbetslöshet, vilket är lite märkligt, kan jag tycka. Det här är en het fråga. Vi kanske ska sätta oss ned och titta på den tillsammans. Kanske Lotta Edholm kan berätta hur man ska göra med komvux där tusen platser har försvunnit. Ni pratar själva om utbildningens vikt för unga människor. Ändå ser ni inte till de här unga männen och kvinnorna, tjejerna och killarna som saknar utbildning.

Ni skulle kunna hitta ett program där man fick in ungdomar i utbildningar. Det är nu under lågkonjunktur som man ska satsa på utbildning för unga människor, men det gör ni inte heller. Ni sitter lätt tillbakalutade i den här frågan. Men det brinner i knutarna. Om nästan 50 procent i en stadsdel är varken i jobb eller i utbildning är det väldigt allvarligt. Vad gör de i stället? Det kan man fundera på, eller det kanske ni ska fundera på.

Jag tycker att ni ska prata mer med era kompisar och kolleger över vattnet och se hur man ska få unga människor att våga plugga och satsa. Då kanske det inte är rätt modell att skära ned på antalet år man kan gå på högskolan, och sedan ska man straffas ut.

Det finns en mängd frågor där ni har försämrat villkoren för unga vuxna. Jag ser inte att ni på något sätt försöker leverera en bra modell för unga.

Anförande nr 150

D i k r a n D i s o n (kd): Jag vill bara ge Karin och alla andra en liten sakupplysning när det gäller ungdomsarbetslösheten. Jag har siffror som visar på att ungdomsarbetslösheten är på samma nivå som under första kvartalet 2006, trots att konjunkturen är mycket sämre. Det som jag nämnde, regeringens beslut att sänka arbetsgivaravgiften, har betytt otroligt mycket. Ni kanske inte vet att en tredjedel av en kostnad är oerhört mycket. Ni som kan matematik, räkna ihop, så ser ni hur fort man fler i jobb.

Anförande nr 151

K a r i n R å g s j ö (v): Du säger att den ligger på samma nivå, och man kan alltid gaffla om siffror, men det senaste året har arbetslösheten ökat med 47 procent. De senaste siffrorna från Husby, Rinkeby och så vidare ligger på otroligt höga nivåer. Då tycker jag att det blir lite på sandlådenivå när man bollar tillbaka till 2006. Det intressanta är: Vad ska ni göra nu?

Anförande nr 152

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ungdomsparlamentet är ett projekt som har pågått under ett antal år i Stockholm stad. Det är ett väldigt spännande projekt där gymnasieskolor arbetar med att i projektform sätta upp ett ungdomsparlament, man väcker motioner och behandlar motionerna i ett utskott och i någonting som kan likna en riksdag. Ibland har de fått vara i Riksdagshuset. Senaste gången fick de vara här i rådssalen.

Jag har tagit ungdomsparlamentet på stort allvar som ansvarigt borgarråd i de här frågorna. Bland annat försöker vi utveckla det. När ungdomsparlamentet sammanträder brukar vi låta ett antal av dem som har varit aktiva träffas för att återigen diskutera erfarenheterna från ungdomsparlamentet och olika frågor. Så skedde också det här året. De olika nämnder som hade frågor som togs upp i ungdomsparlamentet fick en inbjudan till samtal med representanter för ungdomarna. Det var väldigt givande, jag kan rekommendera det inför nästa år.

Det är ett radikalt grepp från Socialdemokraterna att lägga en motion inom ett område där man inte håller med om alla ståndpunkterna. I den här motionen föreslås till exempel sänkta arbetsgivaravgifter för ungdomar, som Dikran var inne på. Det föreslås mer av lärlingsutbildning, någonting som Socialdemokraterna har motverkat, plus en massa saker som Socialdemokraterna naturligtvis står bakom.

Jag tycker att det är ett ganska intressant grepp att göra på det sättet, men man kan fråga sig hur Socialdemokraterna skulle hantera om de hade varit i majoritet. Hade man då agerat på det här sättet och lagt fram förslag som man inte instämmer i?

När det gäller vuxenutbildningen i Stockholm stämmer det att vi skar ned antalet platser. Vi tyckte nämligen inte att det var rimligt att unga människor som redan har läst en kurs inom gymnasieskolan skulle få läsa exakt samma kurs en gång till enbart för att man vill ha högre betyg. Då tyckte vi att det var rimligare att man helt enkelt får tenta upp det, och så är det i Stockholm i dag.

Jag kan också berätta, och det kan tyckas märkligt, att i dag är det färre sökande till komvux till den fjärde perioden än vad det var förra året. Det vi däremot har satsat på är yrkesvux, och det tror jag att vi ska göra mycket mer i framtiden i Stockholm.

Anförande nr 153

A b d o G o r i y a (s): Jag har en konkret fråga till Lotta Edholm. I Göteborg finns det, som jag sade tidigare, en referensgrupp med representanter för samtliga parlamentariska partier där bland annat ditt parti ingår. De träffar kontinuerligt ungdomar och går igenom de aktuella frågor som ungdomarna lyfter upp. Erfarenheterna från Göteborg från samtliga partier som har varit med på de här mötena har visat sig vara mycket goda.

Min fråga till dig är: Är du beredd att se till att samtliga partier i Stockholms stad får samma möjlighet att träffa ungdomar, ha en dialog med dem, lyssna på de problem och förslag som de lyfter fram?

Anförande nr 154

Borgarrådet E d h o l m (fp): Självklart, det var det som hände med förra ungdomsparlamentet. Samtliga i de nämnder som var berörda av ungdomsparlamentets frågor fick inbjudan, och det gällde samtliga partier. Om Abdo Goriya ville komma eller inte vet jag inte.

Anförande nr 155

K a r i n R å g s j ö (v): Komvux är en fantastisk plats om man vill ha en andra chans eller ge unga människor en andra chans. Du säger att det enbart är ungar som har VG och ska plugga upp till MVG, men det är inte min erfarenhet riktigt. Ni kanske skulle marknadsföra komvux. Det finns en myt ute bland folk om att komvux nästan doesn't exist, finns inte längre, det finns inga platser. Ni har ett gyllene tillfälle nu att erbjuda komvuxutbildningar för till exempel de många dropouts som finns. Tänk om vi kunde hitta de här unga männen och kvinnorna, tjejerna och killarna i stadsdelarna som inte är i utbildning och som inte har ett jobb och erbjuda dem olika typer av utbildningar! Vilken fantastisk möjlighet det skulle kunna vara. Vi skulle kunna använda komvux till någonting väldigt kreativt. Det är den typen av förslag som vi väntar på.

Anförande nr 156

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är alldeles uppenbart att det här inte är Karin Rågsjös ordinarie arbetsfält. Man gör väldigt mycket reklam. Vi har särskilda mässor för detta till exempel med reklam för olika typer av vuxenutbildning som riktar sig till olika områden. Det som vi satsar mycket på i Stockholm är yrkesvux. Jag tror att det är nyckeln till att man ska kunna när konjunkturen vänder ha tillgång till arbetskraft som faktiskt är användbar.

Den ansökan som togs fram till staten när det gäller det här området gjordes i samarbete med Arbetsförmedlingen för att se var någonstans de underliggande bristyrkena finns. Däremot tycker jag fortfarande inte att det är rimligt att ungdomar som har fått betyg i ett ämne och som har gått gymnasieskolan i det ämnet får läsa exakt samma ämne en gång till. Tvärtom ska komvux vara en andra chans för dem som har haft svårt i skolan.

Anförande nr 157

A b d o G o r i y a (s): Fru ordförande! Jag kunde inte låta bli att begära ordet när jag hörde Dikran Dison anklaga Arbetsförmedlingen för att de gör ett dåligt jobb. Jag tänker inte stå för något sådant. Det får han själv stå för. Men om det är på det sätt som du, Dikran, skriver ska vi komma ihåg att vi har en borgerlig regering som har ansvar för detta. Oavsett om vi sitter i majoritet eller i opposition är det alltid Socialdemokraternas fel. Jag hoppas verkligen att du ska försöka göra något om det du har sagt stämmer så att Arbetsförmedlingen börjar göra rätt saker.

Du nämnde också handlingsplan inom fem dagar. Om jag minns rätt var det du som stod i talarstolen här och sade att det var fel av den borgerliga alliansen att gå ut med löftet att man ska garantera ett jobb, om man söker försörjning, inom fem dagar.

Avslutningsvis när det gäller jobbtorg är det ingen hemlighet att vi har olika uppfattningar om jobbtorgens organisation över huvud taget. Verkligheten för dem som hamnar i jobbtorg i form av aspiranter är att de först får träffa en socialsekreterare på stadsdelsnämnds nivå. Sedan ska de träffa ytterligare en handläggare på jobbtorg. Och sedan ska de vidare till någon entreprenör för att få någon form av utbildning. När de är klara med detta finns det inte något jobb att få. Då går de tillbaka till socialsekreteraren i sin egen stadsdel, och så skickas de vidare. Det är en ond cirkel som dagens arbetslösa, framför allt ungdomar, råkar ut för.

Därför yrkar jag än en gång bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 158

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Jag vill påminna Abdo Goriya om att det är han som ligger bakom den här motionen, och jag ska citera från den motionen om Arbetsförmedlingen: Verksamheten är inte så effektiv som den skulle kunna vara. För få anställs via Arbetsförmedlingen.

Så här står det. Det är inte mina ord, utan det är ungdomarnas ord som jag citerade. De var inte konsekventa, tycker jag. De tycker ändå att Arbetsförmedlingen skulle få ännu mer för att bedriva samma saker.

När det gäller jobbtorg och jobbgarantin har jag gått tillbaka till alliansens program. Tyvärr får jag rätta mig, jag var inte påläst, men jag återkommer.

Anförande nr 159

A b d o G o r i y a (s): Återigen: Det är den borgerliga regeringen som har ansvar för Arbetsförmedlingen, och jag hoppas verkligen att du ska kunna påverka dina kompisar på riksnivå så att vi får en välfungerande arbetsförmedling.

Anförande nr 160

A b e b e H a i l u (s): Fru ordförande, kommunfullmäktige! Dikran sade samma sak före valet om Arbetsförmedlingen, att de inte gör någonting. Tre år efter säger han samma sak. Både i Stockholm och på riksnivå är det ni borgerliga som regerar. Ni skulle ha kunnat göra någonting åt det. Du säger fortfarande att Arbetsförmedlingen inte gör någonting, tre år efter det att ni tagit makten.

Jag vill tacka borgarrådet Lotta Edholm för att hon åtminstone tar ungdomsparlamentet och ungdomarna på allvar, inte som Kristdemokraterna som tycker att det inte är så märkvärdiga förslag de har lämnat. Man måste uppmuntra ungdomar, tycker jag.

Nu när det är lågkonjunktur tycker vi socialdemokrater att vi ska satsa på komplettering av gymnasieutbildningar för arbetslösa. Vi ska se till att ungdomar antingen läser vidare på högskolan eller får yrkesutbildningar som leder till arbete. Det är slöseri med mänskliga resurser att låta ungdomar sitta hemma passiva. De är vår framtid, både Stockholms och vår allas.

Dikran vet hur vi har jobbat på stadsdelsnivå när du satt i Kista stadsdelsnämnd. Vi satsade otroligt mycket på yrkesutbildningar. Det är de som fick jobb när ni tog makten. Nu finns det inga utbildningar. Man bara skickar ungdomar vidare från en praktik till en annan, men det finns inga utbildningar, varken till vuxna eller till ungdomar. Det är synd. Du vet att nästan 50 procent av ungdomarna är arbetslösa i Järva.

Anförande nr 161

D i k r a n D i s o n (kd): Det är väldigt många, och inte bara ungdomar, som har kommit till den slutsatsen att Arbetsförmedlingen har varit väldigt ineffektiv. Om mitt minne inte sviker mig figurerade siffror som att det var ett jobb per anställd och år som Arbetsförmedlingen kunde prestera. Du kan fråga vem som helst, och de får underbetyg.

När det gäller ditt engagemang i stadsdelsnämnd avvecklade du som ordförande det som jag hade infört, nämligen det som skulle hjälpa företag att utvecklas. Trots att jag kritiserade det såg du till att det avvecklades så att företag inte kunde få hjälp för att expandera.

Anförande nr 162

A b e b e H a i l u (s): Jag skulle kunna fråga vem som helst från den borgerliga sidan om Arbetsförmedlingen i dag, och jag tror inte att de har ändrat sig utan tycker exakt samma sak som före valet, du också, men jag tror inte att de vågar säga så.

Anförande nr 163

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Jag hade inte alls tänkt begära ordet i den här debatten, men jag kände mig nästan tvungen när jag, kors i taket, fann mig hålla med borgarrådet Edholm för en kort stund. Vi är helt eniga om att det inte behövs mer reklam för komvux. Det är nämligen inte alls det som är problemet. Problemet, kära vänner, är att det har skurits 65 miljoner i kommunen på komvux, och det har skurits, om jag minns rätt, ungefär 600 miljoner på nationell nivå. Det gör att vi den senaste terminen har strax över 2 000 fler sökande än vad det fanns platser för. Då är det inte mer reklam som behövs, då är det fler platser som vi behöver.

Jag vill vara tydlig med att säga att de här 2 000 inte är sådana som vill höja sina betyg, för de är inte längre behöriga. Det är inte bara den inskränkningen ni har gjort för dem som ska söka. Ni har gjort det otroligt svårt för den som vill bredda sin kompetens, som vill komplettera sin utbildning om den personen redan har gymnasiekompetens. Det ni gör är att i onödan hindra folk från att växa och utvecklas. Ni hindrar folk från att komma vidare, och ni gör det svårare för dem att komma i jobb.

Det är en dålig politik. Ni väljer alldeles uppenbart att prata bara om en del av den, och jag förstår att ni inte vill göra reklam för den heller.

Anförande nr 164

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag gör gärna reklam för vuxenutbildningen i Stockholm, både den kommunala och den som anordnas av privata i dag. De som är behöriga att söka till vux i Stockholm kommer in. Det är inte fler sökande i dag än vad det har varit tidigare av sådana som är behöriga. Däremot är det ett ökat söktryck från sådana som vill läsa upp sina betyg, det vill säga sådana som redan har läst ett ämne i gymnasieskolan men som vill höja sina betyg. Det är också inför period 4 innevarande år färre sökande än vad det var förra året vid samma tidpunkt. Det tycker jag är lite spännande.

Jag tror att det beror på att en del av dem av samma kategori människor som har sökt nu faktiskt funderar på om de inte ska söka till yrkesvux i stället. Där kommer det att finnas nästan 400 nya platser.

Anförande nr 165

Borgarrådet M o g e r t (s): Där sprack det som vi var överens om. Det är klart att det har blivit färre, för ni har tydligt gjort klart för dem att de inte är behöriga att söka. Det är klart att det då blir något färre som söker. Det var fler som fick vända i dörren förra året direkt efter det att ni hade infört de här reglerna. Det gör inte reglerna bättre.

Ni hindrar fortfarande 2 000 stockholmare från att utvecklas och komma vidare. Ni begränsar deras möjligheter att komma i jobb, det är vad ni gör.

Anförande nr 166

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande! Det är skönt att det finns någon som har koll på läget, Roger, för det har du till skillnad från Lotta – verkar det som. Jag har inte så mycket kunskap om komvux, men det jag kan säga är att jag är lite förvånad över att ni gör så lite exempelvis på utbildningsförvaltningen när det gäller de ungar som inte fullföljer gymnasiet.

Min fråga till dig blir: Har ni specifikt inriktade insatser till Järvafältet, Skärholmen eller innerstaden exempelvis, eller var det nu kan vara, för att hitta de ungar som har hoppat av gymnasiet och bara driver runt? Har ni funderat på någon modell för det? Det vore väldigt intressant att få höra.

Har ni kontaktat andra kommuner, till exempel Göteborg, för att kolla av hur man kan arbeta med unga vuxna och motivera dem till studier? Det är precis nu under lågkonjunkturen som man ska försöka utbilda unga människor.

När det gäller utbildning generellt har jobbtorgen inte varit så lyckosamt heller. De utbildningar som jobbtorgen erbjuder är väldigt korta och inte speciellt innehållsrika och ger inte heller enligt mina små undersökningar någon vidare chans att komma in på arbetsmarknaden. De ungdomar och unga vuxna som tar kortutbildning kommer tyvärr väldigt snabbt tillbaka till jobbtorgen.

Anförande nr 167

Borgarrådet E d h o l m (fp): Som kanske Karin Rågsjö noterade ändrade Roger Mogert sin argumentation när ha fick höra att de som är behöriga att söka till vux också får plats i Stockholm. De som inte får plats är de som redan har läst ämnen och bara vill läsa igen för att höja sina betyg. De får tenta upp betygen.

Så är fallet i Stockholm i dag. Dessutom är det färre sökande nu än vad det var för ett år sedan. Jag tror att det delvis beror på att en del ser fram emot att kunna söka till yrkesvux som kommer på stor front med ungefär 400 platser.

Vi har en del fungerande organisation för att ta hand om de ungdomar – jag föredrar att kalla dem som ungdomar, inte för ungar – som hoppar av gymnasiet eller som inte söker vidare. Det sker inom gymnasieslussen i Stockholms stad.

Anförande nr 168

K a r i n R å g s j ö (v): Då undrar jag hur det kommer sig att man just på Järvafältet i så stor utsträckning som 38–50 procent inte har vare sig utbildning eller sysselsättning. Har ni några specifikt riktade insatser till det området eller andra områden där unga människor, killar och tjejer, står helt utanför arbetsmarknad och utbildning? Vad ska man göra någonting när det gäller utbildning, framtid och ge unga människor framtidshopp? Det är att bjussa på utbildning av olika karaktär. Det borde staden ha råd att göra.

Anförande nr 169

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Av ungefär 6 000 personer som har lämnat jobbtorgen och gått till egen försörjning har knappt 700 personer kommit tillbaka, det vill säga att de har fått arbete en gång, antingen tidsbegränsat eller inte har kunnat vara kvar på grund av neddragningar i samband med lågkonjunkturen, och har kommit tillbaka. Deras uppsida är att de nyligen har arbetat. Det är en väldigt mycket bättre position att ha jobbat än att ha varit utanför väldigt länge eller aldrig ha jobbat. Deras nedsida är förstås att de har kommit in, ansträngt sig, fått hjälp, kommit ut i egen försörjning och sedan bara tre eller sex månader senare kommit tillbaka i samma situation.

Vi överväger just nu, och det gäller speciellt ungdomar, på hur vi kan ta vara på de speciella egenskaper hos personer som har lyckats en gång men som på grund av rätt omfattande internationell kris och konjunkturedgång som drabbar inte bara Sverige och inte bara många i Stockholm utan i många andra länder i världen. Vad kan vi göra specifikt för de människor som har varit ute alldeles nyligen och har färsk kunskaper? Vad kan vi hjälpa dem mer med?

Annars behandlar vi nu en motion som i huvudsak handlar om ungdomsparlamentets uppfattning om saker som huvudsakligen inte ligger inom den kommunala kompetensen – bara så att vi gör det klart för oss för fortsatt diskussion. Det gör inte frågorna om arbetslöshet och ungdomar mindre viktiga, men möjligen kan vi se att sammanhanget är lite udda.

Vi har goda skäl att vara bekymrade, men vi har också goda skäl att vara långsiktiga i det vi gör just nu. Lotta har beskrivit lärlingsutbildningarna. Vi jobbar mycket mer sommarjobben. Den som var här under frågestunden och interpellationsdebatten kunde vara med och diskutera det. Vi har haft en ungdomssatsning på Jobbtorg Stockholm som har varit mer framgångsrik än de andra satsningarna. Mer än 60 procent av de unga människor som var inne på Jobbtorg Stockholm under 2008 gick ut i egen försörjning. De allra flesta är kvar i egen försörjning och behöver inte socialbidrag.

Det betyder inte att uppgiften blir lättare när det är mycket färre jobb. Vi har dessutom begynnande men mycket större behov i framtiden att satsa långsiktigt på att få in riktad utbildning mot de bristyrken som fortfarande finns kvar. Det är en paradox att vi hade 1 050 arbetskraftsinvandrare från december 2008 fram till en bit in i mars 2009 i yrken där vi vet sedan lång tid tillbaka att det råder stor brist på arbetskraft. Alla skulle inte kunna lämna grundskola eller gymnasium och gå direkt till de yrkena, men det är uppenbart så att våra styrsystem mot utbildningar där vi har brister på Stockholms arbetsmarknad inte fungerar bra nog.

Vi är inne i en ganska stor kris, och det drabbar Stockholm och alla kommuner i Sverige alldeles oavsett ifall de är socialdemokratiskt styrda eller borgerligt styrda. Det gör inte problemen lättare att bära för dem som är där, men de har ingen glädje av panikåtgärder i det här läget, utan vi är uthålliga och jobbar precis med de saker som vi tror ger allra störst nytta långsiktigt.

Anförande nr 170

K a r i n R å g s j ö (v): Sedan 2008 ökar antalet ungdomar med bistånd i högre takt än antalet biståndstagare totalt, och det är lite oroväckande. Jag ska inte mala på om de negativa effekterna.

Sommarjobb diskuterade jag med mig tidigare. Jag sade att satsningen på sommarjobb är väl medioker när en av fyra får sommarjobb. I Hässelby-Vällingby fick 88 av 769, som jag sade förut, sommarjobb. Det är inte så att man hoppar av glädje precis.

Det här med långsiktighet känns väldigt bra. Samtidigt saknar vi långsiktighet när det gäller att få fram bra program för ungdomar och unga vuxna som är dropouts, som har haft problem i skolan och så vidare. Det är nu vi måste satsa på dem, för annars kommer vi att få gigantiska problem, precis som vi fick på 70-talet och på 90-talet. Vi riskerar att få en grupp unga människor som står helt utanför samhället. Det kommer att drabba oss oerhört hårt.

Anförande nr 171

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Det har uttryckts skepsis för och Socialdemokraterna har inte velat kännas vid hur misslyckad Arbetsförmedlingen har varit. Det kan man förstå i och med att det är Socialdemokraternas skötebarn.

Jag vill tala om att regeringen gör väldigt mycket. De agerar verkligen och driver en politik för att skapa fler jobb som kan förmedlas. Har vi inga jobb kan man inte

heller förmedla några. Det har varit problemet. Ni har inte kunnat skapa jobb så att Arbetsförmedlingen har kunnat förmedla. Det kanske har varit fel med er politik.

Jag vill också tala om att det är en stor upphandling på gång från regeringens sida för att få in andra aktörer på förmedlingsmarknaden. Ni har säkert hört talas om Blatteförmedlingen, som har varit oerhört lyckad. Vi har faktiskt väldigt många förslag och idéer om att öka svensk konkurrenskraft, minska onödig byråkrati och förbättra regelverken. Allt kan man inte göra över en natt, vi behöver mer tid. Jag vill tala om en sak till, och jag vill rikta det till en person. Jag har slagits väldigt mycket för entreprenörskap bland annat i skolan. Det ligger alliansregeringen väldigt varmt om hjärtat att vi behöver fler människor som ska kunna växa upp i en sådan atmosfär att de kan komma på nya uppfinningar och nya innovationer så att vi kan få fördel i vårt samhälle av deras arbete.

Jag vill vidare påpeka ett annat område som vi till skillnad från er tror kommer att betyda oerhört mycket, och det är kvinnors företagande inom bland annat vårdsektorn. Vi har verkligen försökt öppna för det. Vi tror att där finns väldigt många bra idéer och tankar som kan komma oss till del och som vi kommer att se framöver. Vi handlar verkligen, inte bara pratar, för att skapa jobb.

Anförande nr 172

K a r i n R å g s j ö (v): Det är alltid så: Staten ska upphandla privata aktörer, och det ska klara biffen. Det är ett av era riktmärken. Det har vi sett i andra saker som sålts ut av staten, jag ska inte nämna annat än vattenkraft.

Entreprenörskap är naturligtvis oerhört viktigt. När man skapar sommarjobben för ungdomar kan man försöka öka deras intresse för att jobba inom vård, skola och barnomsorg. Det skulle vara en fantastisk möjlighet för staden att göra reklam för sig som arbetsgivare, om man förstod det.

Jag är som sagt fortfarande väldigt besviken över att man inte lyckats ge fler än en av fyra sommarjobb. Lite mer action än words borde man kunna förvänta sig. Det har varit en högkonjunktur under några år. Ni borde ha kunnat hitta på bättre system för att möta detta när vi nu sitter i lågkonjunkturen.

Anförande nr 173

D i k r a n D i s o n (kd): Jag håller med dig helt. Jag är av samma åsikt där. Jag tror att man ska försöka väcka ungdomars intresse för det och se till att de får uppleva känslan att tjäna egna pengar. I sakfrågan har vi samarbetat bra förr i tiden, så där tycker vi lika.

Anförande nr 174

Borgarrådet M o g e r t (s): Borgarrådet Edholm angrep mig i sin replik på någon annan och sade att jag skulle ha ändrat min argumentation. Jag är lite frestad att ta samma inlägg ordagrant en gång till, men jag ska inte falla för den frestelsen.

Jag måste ändå få säga att ni inte bara begränsat rätten att läsa upp betyg. Det är inte sant. Ni har begränsat möjligheterna för alla som har gymnasiekompetens och som vill bredda sin utbildning och komma vidare. Det är vad ni har gjort, och det har ni gjort av ett enda skäl: för att skapa ihop till 6 promilles skattesänkning. Ni har gjort det på ett sådant sätt att unga människor får vända i dörren till kurser där det finns lediga platser.

Det är det ni har gjort. Ni har begränsat deras möjligheter. Ni har kringskurit deras liv med byråkratiska regler. Ni har minskat deras möjligheter att växa och utvecklas. Du kan skruva dig bäst du vill, Lotta Edholm, men det här är en dålig politik, och den drabbade minst 2 000 stockholmare förra terminen.

Anförande nr 175

Borgarrådet E d h o l m (fp): Enligt utbildningsförvaltningen, och jag hoppas att det de säger är sant, är det inte fler i dag av behöriga sökande som söker till kommunal vuxenutbildning. För period 4 år 2009 är det färre som söker än för den perioden år 2008. Jag vet inte varför, jag är inte synsk. Men det kan hända att en del av de ungdomar och äldre – det är inte bara ungdomar det handlar om – inväntar att vi ska få fler yrkesvuxplatser, som förhoppningsvis leder till jobb när konjunkturen vänder och som utbildningsförvaltningen har tagit fram tillsammans med Arbetsförmedlingen i Stockholm.

Anförande nr 176

Borgarrådet M o g e r t (s): Det heter väl inte synsk utan cynisk. Antagligen var det så att dessa 2 000 synska visste att det skulle komma 500 platser för yrkesvux. Vi fick reda på det för några veckor sedan. Det var ett spännande argument.

Det är rimligare att tro att de är bortstötta, att de vet nu att de inte kommer in. Nu är det bara 2 000 som får vända i dörren. Grattis!

§ 25 Försäljning av fastigheten Fullbro 2:5 och överlåtelse genom fastighetsreglering av fastigheterna Fituna 2:1, Anneberg 1:1, Fräcksta 4:1, Fullbro 8:1, Källsta 1:9 och 3:4, Mora 3:1, Stenby 1:2, 2:1 och 3:1 i Nynäshamns kommun (utl. 2009:83)

Anförande nr 177

Borgarrådet Alvena l (m): Det ärende som vi har framför oss att ta ställning till är ett ärende som har kommit till i enlighet med fastighetsnämndens inriktningsbeslut för ett par år sedan. Då fattade nämnden ett beslut om att all mark som inte är strategiskt viktig att äga utanför kommunens gränser ska säljas. I enlighet med det inriktningsbeslutet har också Fituna gård erbjudits till försäljning. Det har skett i enlighet med de riktlinjer som nämnden och fullmäktige har satt upp.

Vi har varit väldigt tydliga med att vi gör en värdering först. Sedan går vi till arrendator, i de fall det finns en arrendator, och frågar om de finns ett intresse. Arrendatorn i det här fallet begärde förlängd betänketid och fick det. Sedan tackade arrendatorn nej, och sedan erbjöd enligt policyns alla regler Nynäshamns kommun möjligheten att köpa den aktuella marken.

Nynäshamns kommun avböjde, och därför gick vi ut på den öppna marknaden och erbjöd alla som ville det att vara med i ett budförfarande. Det slutade med det förslag som vi har framför oss nu. Det finns en köpare som är redo att betala 124,4 miljoner kronor för en stor markareal med en gård och en hel del annat som finns på fastigheten.

Det här är en bra affär för Stockholm, för Stockholms skattebetalare bland annat för att vi gör en bra vinst. Vi gör en reavinst på 104,4 miljoner kronor. Det är också bra därför att det här är en fastighet som varje år har renderat ett underskott för stadens skattebetalare på i storleksordningen 5,2 miljoner kronor. I det stora hela är det en helt riktig försäljning att göra också strategiskt.

Jag har förstått att det finns några partier som kommer att yrka på återremiss på grund av ett antal frågor som oppositionen anser att de inte har fått besvarade. Därför kommer jag att föreslå att vi tar debatten när svaren finns skriftligen så att vi har någonting att debattera.

Jag får helt enkelt återkomma i debatten längre fram.

Anförande nr 178

Martin Michel (mp): Fru ordförande! Vi har tidigare redogjort för vilka kvaliteter Fituna gård har, så det tänker jag inte göra en gång till. Men såväl arrendatorn som Nynäshamns kommun har förköpsrätt och vill köpa Fituna. Det är helt klargjort. Varför vill inte borgarrådet Alvendal svara på frågan varför man har gjort på det sätt som man har gjort?

Majoritetens försäljningsdirektiv återfinns i 2007 och 2008 års budgetar, i inriktningsbeslutet när det gäller försäljning av jordbruksfastigheter och i försäljningspolicyn. Där står att affärsmässighet ska gälla. I ett särskilt uttalande med anledning av

tertialrapport 1 år 2008, som Bengt hänvisade till alldeles nyss, står det om vikten av att undersöka köparens vandel med flera saker. Trots påpekande om detta och brister just i affärsmässigheten, som flera revisionsrapporter också har påpekat, fortsätter ni att göra oseriösa och dåliga fastighetsaffärer, och nu även i dåliga tider.

Fituna är värderat till 155 miljoner kronor. Ni vill sälja till en privatperson via hans nybildade aktiebolag – det bildades förra året – för 124,4 miljoner, det vill säga 30,6 miljoner under värderat pris. Är det okej att staden dumpar priset med 20 procent? Tänker ni fortsätta att sälja stora fastigheter till rabatterade priser i den ekonomiska tid som nu råder?

Vi vill återremittera det här förslaget därför att vi vill ha svar på ett antal frågor. Vi vill ha en redogörelse för vilket särskilt skäl som finns för att sälja till ett pris på 124,4 miljoner, vilket ligger 20 procent under genomförd värdering. Vi vill också ha en redogörelse för vilka skäl som talar för att Stockholms stad ska godta att försäljningen sker genom fastighetsreglering som förutom skattefördelar för köparen även leder till att arrendatorerna och Nynäshamns kommun förlorar sin förköpsrätt. Vi vill också ha en redogörelse för hur Stockholms stad har säkerställt att såväl arrendatorerna som Nynäshamns kommun har möjlighet att förvärva fastigheterna inom samma tid och på i övrigt samma villkor som om de hade utövat sin förköpsrätt efter en vanlig överlåtelse, köp enligt jordabalken.

Jag yrkar på återremiss enligt liggande förslag.

Anförande nr 179

H å k a n W a h l é n (s): Ordförande, fullmäktige! I helgen gick jag återigen igenom det ambitiösa och mycket informativa prospekt som mäklaren tagit fram inför försäljningen av Fituna säteri. Jag kunde då konstatera att fastigheten Fullbro 2:5 inte nämns i något sammanhang på de 40 sidorna. När jag åter granskar det gällande arrendeavtal konstaterar jag samma sak. Arrendeområdet omfattar inte fastigheten Fullbro 2:5.

Det här innebär att de cirka tio intressenter som var med från början, inklusive nuvarande arrendator och Nynäshamns kommun, inte haft en aning om att en annan fastighet, Lilla Fullbro 2:5, var till salu och skulle säljas för 1 miljon kronor för att sedan genom ett separat avtal om fastighetsreglering inkludera den mångdubbelt större fastigheten Fituna. Priset för fastighetsregleringen sattes till 123,5 miljoner. Samtliga intressenter, möjligen förutom den slutliga köparen, har alltså förts bakom ljuset i denna skumraskaffär.

För oss oinvidga ser det ut som om parterna vill uppnå en situation där man kan kringgå arrendatorns rätt till hembud och utmanövrera Nynäshamns kommun så de inte kan utöva sin förköpsrätt.

Jag ställer därför fyra frågor till borgarrådet Alvendal. När kom fastigheten Fullbro 2:5 in i försäljningsprocessen? Vem tog initiativ till detta, säljaren, köparen eller mäklaren? Fastighetsdirektören har dessutom framfört i massmedierna att det var ett skattemässigt fördelaktigt upplägg att förfara på det sätt som nu skett. I så fall: Vem

får en skattemässig fördel, säljaren eller köparen? Hur mycket pengar handlar denna tvivelaktiga skatteplanering om i rena kronor?

Anförande nr 180

Borgarrådet J ä m t i n (s): Fru ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till det gemensamma återremissyrkandet från s, mp och v.

Det finns mycket i det här ärendet som är slarvigt. Det är lite svårt att veta var man ska börja. Flera har pratat om fastighetsnämnden och det extremt slarviga hanterandet där oppositionen ville ha mer information än vad man hade men tvingades in i ett beslutsfattande med ett omedelbart justerande utan att ha vetat om det i förväg.

Arrendatorn hade lovats att få använda sitt hembud men har nu på olika märkliga sätt stoppats i den processen. Det är i huvudsak beskrivet i det brev som har kommit kommunfullmäktiges ledamöter till handa i dag. De här båda processerna borde redas ut. Det är en stor affär för staden, och det är också en stor affär för Stockholms län. Det är viktigt att den sköts på rätt sätt. Det är viktigt att vi har goda affärsrelationer till såväl privata aktörer som kommuner runt om i vårt län.

Det finns flera delar av det här ärendet där ord faktiskt står mot ord. Döm om min förvåning när jag på frågestunden tidigare hörde att borgarrådet sade att Nynäshamns kommun inte har lagt något bud i den här fastighetsförsäljningen. Nynäshamns kommun har framfört ett bud på 125 miljoner kronor. Fem partier är överens om det budet och står bakom det. Det har sagts mig från Nynäshamns kommun. Det är därför väldigt viktigt att man reder ut vilka bud som har kommit in, vilka bud som inte har kommit in, när de har kommit in och varför har de inte behandlats på samma sätt. Nynäshamns kommun har, hittills i alla fall, förvägrats rätten att genomföra den här fastighetsaffären.

Vi socialdemokrater tycker att det är viktigt att ha bra relationer med alla kommuner i Stockholms län, oavsett om det är en alliansmajoritet, en blocköverskridande majoritet, som i Nynäshamns kommun, eller om det är en röd eller rödgrön majoritet. I det här ärendet har Stockholms kommun tyvärr inte hanterat en kommun i vårt län på ett hederligt sätt. Det är viktigt att vi reder ut det. Det är viktigt att ha bra relationer med goda grannar oavsett vad det handlar om.

Nynäshamns kommun har lämnat ett bud, arrendatorn har lämnat ett bud och de som får köpa är de som hittills verkar har lämnat det lägsta budet. Det är viktigt att alla frågor reds ut och att det återremitterade ärendet behandlas på ett seriöst sätt där alla frågor också får en ett väl genomarbetat svar.

Bifall till återremissyrkandet!

Anförande nr 181

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Alla de frågor som har ställts och som nu också ställs skriftligt i den återremiss som oppositionen yrkar på har fått muntliga och skriftliga svar. Det är ledamöter i nämnden som har hört av sig kvällstid, helger och

annat. Eftersom det är en typ av skriftlig information som oppositionen tycker fattas kommer det här naturligtvis att återremitteras i dag. Jag ser ingen anledning att muntligen återigen svara på de frågorna som jag har svarat på muntligen ganska många gånger vid det här laget.

Jag vill understryka att förhandlingar pågår i väldigt god ton med Nynäshamns kommun om övrigt markinnehav. Det är min förhoppning att jag under hösten kommer att förelägga fullmäktige en försäljning av den mark som Nynäshamn har visat intresse för och inte mark som Nynäshamn har visat aktivt icke-intresse för.

Anförande nr 182

Borgarrådet J ä m t i n (s): Jag kan hålla med borgarrådet om en sak. Jag får också signaler om att alla övriga diskussioner mellan Stockholms kommun och Nynäshamns kommun pågår i väldigt god ton och i väldigt god sämja. I just det här ärendet har dock Nynäshamns kommun framfört ett bud på 125 miljoner kronor, och Stockholms kommun har låtit bli att lyssna på det budet. Det förvånar både mig och dem som jag har pratat med i Nynäshamns kommun. Det är också så att Nynäshamns kommun har goda relationer med arrendatorn, vilket jag tycker är bra att lägga till i det här sammanhanget.

Men om man har goda relationer i de flesta sammanhang är det väl viktigt att fortsätta att ha goda relationer med kommunerna i alla diskussioner.

Anförande nr 183

M a t t i a s E r i c s o n (v): Fru ordförande! Jag brukar stå här i talarstolen i den här typen av försäljningsärenden och prata om makt och ägande och vara emot alla försäljningar som minskar det demokratiska ägandet i samhället. Det jag har sagt då tycker jag fortfarande. Jag förstår faktiskt att ni, utifrån era ideologiska ståndpunkter, inte håller med. Men den här försäljningen har en annan aspekt som det är högst förvånande att den borgerliga majoriteten inte tycks bry sig om. Det handlar om kringgående av demokratiska spelregler, undanhållande av fakta och kringgående av lagar, med andra ord ett ohederligt spel.

Låt mig ta en kort paus i det här ärendet och säga några ord om fördomar och uppfattningar om politiska partier. I den forskning som görs om detta brukar forskarna säga att borgares väljare röstar på borgerliga partier för att de står för lag och ordning, för att de vill bekämpa brott. För Kristdemokraternas väljare är etik och moral viktigt. Uppfattningen om er som sitter här på majoritetens sida går stick i stäv med den försäljning som ni just nu står bakom. Det är en försäljning som faktiskt går emot det era väljare, och även jag som icke-väljare, tror om er, nämligen att ni är hederliga och står upp för lagen och moralen.

Om man googlar lite på det här ärendet och tror på hälften av det som står där står det ganska snabbt klart att den tilltänkta köparen ofta befunnit sig i lagens gråzoner. Vill ni verkligen, tillsammans med borgarrådet Alvendal, sälja till en person vars vandel man verkligen kan ifrågasätta? Vad jag förstår är det samma Kristina Alvendal som är ordförande för polisstyrelsen i Stockholms län. Poliser får väl ändå ses som den yttersta garanten för lag och ordning.

Vill ni verkligen genomföra den här affären genom att åsidosätta demokratiska spelregler, genom att utnyttja kryphål i lagen, genom att frångå politiska överenskommelser och kanske till och med genom att begå lagbrott? Ni kan väl inte på fullt allvar, utifrån vad som har sagts i den här salen före mig, mena att den här affären är korrekt beredd? Är det så här vi ska behandla varandra i fullmäktige och nämnder? Anser ni i majoriteten verkligen att det är att stå upp för lag och rätt och moral och etik? Är det detta mandat som väljarna har gett till er? Har de gett er mandat att genomföra era ideologiskt drivna utförsäljningar till varje pris genom att åsidosätta demokratiska spelregler, gemensamma överenskommelser och genom att utnyttja kryphål i lagen? Nej, det har de naturligtvis inte gjort. Om det ligger något i vad väljarna tror om er måste ni gå med på en återremiss som verkligen svarar på de här frågorna på ett bra sätt och därefter stoppa försäljningen.

Anförande nr 184

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Ånyo har vi ett försäljningsärende, ett ganska stort ärende, att ta ställning till. Vi börjar bli vana vid att de här försäljningsärendena duggar tätare och tätare från majoritetens sida. Den här utförsäljningen av stadens egendom drivs av väldigt stora ideologiska skäl. Vi säljer i dag till vilka underpriser som helst. Det är alliansens måtto för att bli av med stadens egendomar i andra kommuner.

När man lyssnar på den här diskussionen hör man ibland folkpartister i talarstolen som säger att staden inte kan sköta jordbruk och jordbruksfastigheter. Man får den uppfattningen att det är staden själv som brukar och nyttjar marken, men jag tror att det bara är Folkpartiet självt som tror det. Med stor retorik försvarar man utförsäljning efter utförsäljning, och nu, i detta ärende, finns det otroligt många frågetecken. Ju mer man läser i ärendet, desto fler frågetecken kommer det upp, och ingenting rätas ut. Det har varit många konstiga turer för att hitta en köpare. Mest förvånansvärt är att borgarrådets Mina synpunkter avslutas med en standardformulering: Inget strategiskt värde. Ny ägare får möjlighet att utveckla. Detta är en standardblajtext som borgarrådet skriver. Vi i oppositionen börjar få nog av sådana här texter. Vad är det som ska utvecklas bättre än den utveckling som man kan läsa om i det här ärendet?

I dag bedrivs en omfattande och mycket välskött verksamhet med ett 25-tal anställda. Det är en väldigt välfungerande organisation. Sedan får man en skrivelse dukad på fullmäktiges bord. Läser man den skrivelsen från arrendatorerna blir man häpen och undrar vad det är som sker. Det måste alla bli, oavsett partifärg.

Jag kräver faktiskt att borgarrådet Alvendal nu, under det här fullmäktigesammanträdet, ges möjlighet, trots sin totala tystnad i ärendet, att berätta om det finns någonting i arrendatorernas skrivelse som är oriktigt och inte stämmer.

För övrigt yrkar jag bifall till återremissyrkandet.

Anförande nr 185

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Som många har sagt är detta bara en i raden av försäljningar. Det här framstår som ett extremt dåligt skött ärende. Det är många som har tagit upp det.

Jag tänkte också gå in på det som Malte var inne på, nämligen det här med strategisk betydelse. Jag tycker att det är oerhört intressant, och jag har följt de här ärendena ända sedan vi fattade det här inriktningsbeslutet där Moderaterna definierar att det är mark som inte är av strategisk betydelse som vi ska sälja. Jag har försökt att få en definition av det här. Vad menar man är strategiskt? Vi i Miljöpartiet har många gånger pläderat för att vi anser att stockholmarnas friluftsintrasse och rekreationsintrasse är av strategisk betydelse. Dessa kan rimligtvis inte tillfredsställas inom kommunens gränser. De måste rimligtvis ses i ett regionalt perspektiv. Vi skulle därför vilja ha en regional samsyn på hur man reglerar frilufts- och rekreationsfrågorna. Det här är dessutom en fastighet som är oerhört lämplig att se i ett sådant perspektiv. Men, som Malte också sade, i det här ärendet finns det bara den här standardformuleringen: Den här fastigheten har ingen strategisk betydelse.

I mäklarprospektet är det här fastigheten däremot en sällsynt väl sammanhållen egendom. Den har ett exceptionellt bra läge. Man betonar att den som köper den kan få bra rekreations- och jaktmarker. Jag ser en stor risk framför mig att den köpare som tar över en sådan här fastighet gör på samma sätt som vi har sett på del håll ganska nära Stockholm där man på olika sätt försöker stängsla av egendomen för att allmänhetens tillgång till den ska minska. Vi har det nära håll vid Erstavik till exempel. Där är det inte alls särskilt lätt att komma åt flera av de fina områdena.

Jag har själv varit i det här området och plockat bär och svamp. Jag har säkert också sprungit orientering där, men då håller man inte reda på vilka fastighetsgränser som passeras. Det har nämligen gjorts överenskommelser med fastighetsägarna om hur man får springa där. Vi vet att det finns en oerhört stor potential där. När det kommunala markägandet minskar i omfattning minskar också möjligheten till den här typen av utövning. Det finns alltså ingen analys i ärendet över huvud taget. I återremissen yrkas det att man behöver en redogörelse för hur de ekologiska och kulturhistoriska kvaliteterna och allmänhetens intressen har värderats och säkerställts i försäljningsprocessen. Den frågan är av väldigt stor vikt. Det vore bra om man utvecklade vad man menar med strategisk betydelse. Är det så att vi kan sälja allt utom Bornsjön? Är det detta man menar kunde man ha sagt det från början. Det hade varit ett förtydligande från borgarrådet Alvendal om man hade sagt så från början. Vad som är strategiskt handlar väldigt mycket om vilken ideologi man har, vilken syn vi har på Stockholm, stockholmarna och deras behov och vad staden kan erbjuda medborgarna.

Varför inte ta den här chansen när vi har så bra kontakter med Nynäshamn? De är uppenbarligen intresserade och har köpt många andra marker. Varför inte ta chansen att göra en överenskommelse där vi gemensamt tittar på hur vi kan skydda den naturkilen? Det handlar både om ekologiska värden och om rekreationsvärden. Kommunerna skulle kunna göra det tillsammans i stället för att bara blint köra spåret, privatisera och sälja ut till privata köpare.

Jag yrkar bifall till återremissyrkandet.

Anförande nr 186

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag har många gånger tidigare, bland annat från den här talarstolen, försökt berätta hur vi i alliansen ser på det strategiska ägandet i andra kommuner. Vi tycker inte att det är strategiskt för Stockholms kommun att äga eller driva jordbruk och skogsbruk, och framför allt inte andra kommuner. Det är inte vår kärnuppgift att genomföra den typen av verksamhet i Stockholms stad, framför allt inte när den, som i det här fallet, dessutom kostar skattebetalarna i Stockholm över 5 miljoner kronor varje år. När jag redovisar det kommer alltid Stellan Hamrin, och det har han gjort nu också, upp och berättar varför det är viktigt att staden äger jordbruk och skogsbruk. Det får vi säkerligen höra i dag också. Ni har hört det många gånger, och vi har inte ändrat oss på den punkten.

Herr ordförande! Slutligen vill jag säga att Nynäshamn inte har lämnat något bud på 125 miljoner kronor. Man kanske har framfört det i tidningen, men det finns inget sådant intresse.

Anförande nr 187

Å s a R o m s o n (mp): Jag tror att Nynäshamn också protokollför sina fullmäktigebeslut, och där man väl titta om man är intresserad av den uppgiften.

Jag förstår att vi har helt olika synpunkter på vad staden ska göra och inte göra. Ni anser inte att stockholmarna har något som helst intresse av att röra sig andra kommuner och att det intresse gör att vi regionalt borde samlas för att se hur vi kan förbättra för hela Stockholm i stället för att vara egoistiska och titta på vår egen lilla plätt, vara huvudstaden mittkärna och säga att allt ska se ut som Stureplan. Så är det inte. Vi måste ha en region som hänger ihop. Vi måste ha en region som också hänger ihop när det gäller rekreation och ekologiska intressen. Vi har en ekologisk kil som sträcker sig ut i de här områdena, och den har vi ett ansvar för. Det borde även ett stadsbyggnadsborgarråd vara medveten om.

Slutligen vill jag säga att jag inte tror att 5 miljoner per år har varit över åren. Nu har man nyligen investerat väldigt mycket i en bioanläggning för att få kraftvärme. Man har gjort en del investeringar. Dessutom finns det skog som är avverkningsbar. Det här handlar om en avvägning mellan ekologiska intressen och andra strategiska intressen, men det är inte borgarrådet intresserad av.

Anförande nr 188

B e n g t S a n d b e r g (s): Jag vet inte för vilken gång i ordningen jag ska behöva upprepa samma sak. På väg till nämndens möte den 14 april ringde Ilja Batljan, kommunalråd i Nynäshamn, och sade: Snälla Bengt, framför vårt bud på 125 miljoner. Om det behövs kommer vi att betala det i morgon.

Det här framförde jag, och det kom en fnysning, så går det inte att göra. Det går inte att göra så om man ska bedriva god affärsmässighet.

Hela den här historien – ursäkta att jag säger det – är inte schabbel. Hade det varit schabbel hade ni kunnat säga det. Ni hade kunnat vara ödmjuka och sagt att detta har schabblats bort och att det ska göras om. Men så är det inte. Det här är en politisk linje ni driver. Ni tar er rätten att schabbla bort regler och principer. Ni struntar i den politiska linje ni själva har beslutat om bara för att sälja snabbt. Det är ett mycket märkligt agerande. Jag tycker att det fullständigt obegripligt. 125 miljoner är budet. Han har lämnat det till förvaltningen, till kontoret. Den 12 april var sista gången han gjorde det vid ett sammanträffande i Nynäshamn.

I dag har vi delat ut arrendatorernas brev till fullmäktige på bordet. Ska man bara rycka på axlarna och säga att de bluffar? De har aldrig lagt ett bud. De har aldrig fått chansen. Jag tycker att det här är ohederligt. Jag kan också tala om att Nynäshamns kommun ska pröva att gå till Regeringsrätten i den här frågan. Så allvarligt ser de på det här. Jag hoppas att arrendatorerna också drar det här rättsligt om vi inte får rättelse. Så här får det inte gå till. Det här är en rakt igenom ovärdig försäljning. Det tycker jag att ni borde ta ansvar för.

Anförande nr 189

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande och Bengt Sandberg! Jag tycker att god affärsmässigt är ett kodord som vi ska använda oss av. Jag tycker att det är någonting som våra affärspartner också ska anamma. För mig är god affärsmässighet att man personligen hör av sig om man är intresserad att köpa mark för 125 miljoner och inte ringer en partikollega som är på väg till mötet och helt plötsligt ska agera ombud för Nynäshamns kommun. Det är nämligen så att vi har haft, och vi har fortsättningsvis, om inte dagligen så veckovisa kontakter med både kommunalråd och tjänstemän i Nynäshamns kommun om försäljningar i Nynäshamns kommun som vi förhoppningsvis kan genomföra. Det finns ingen som helst framställning, varken muntligt eller skriftligt, att Nynäshamns kommun är intresserade av att köpa marken för 125 miljoner. Sedan vet inte jag vad ni pratar om på era partimöten.

Anförande nr 190

B e n g t S a n d b e r g (s): Då har jag en enkel fråga. Hur har de i så fall getts möjlighet att lägga ett bud? Kan ni bevisa att de har fått den möjligheten? Hur? Kan ni lägga upp ett papper och visa att här är anbudsförfrågan som de har tackat nej till? Det papperet vill jag gärna se. Nu får du stå för vad du säger.

Anförande nr 191

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande! Det rådet stor enighet i Nynäshamns kommun om att man vill köpa Fituna gård. De fem största partierna har deklarerat att man är överens om att göra det här köpet. I sina rapporter har revisorerna flera gånger frågat nämnden hur man ska tolka strategisk betydelse utan att få något svar.

Sedan vill jag uppmärksamma ledamöterna på att Stockholms Stadshus AB den 13 mars 2000 tog fram en etikpolicy. Den ser ut så här. Den heter *Vår etik*. Det är en jättebra skrift. Jag har läst den. Den här är framtagen av koncernen, och den gäller alltså i första hand för koncernstyrelser och bolag. Kristina Alvendal sitter i ett av

koncernens bolag. Då undrar jag om borgarrådet använder en viss etik när hon representerar bolaget och en annan när hon representerar fastighetsnämnden.

Med etik är det som med parfym: Det är bra att det finns, men det är synd att det ska behövas.

Anförande nr 192

Björn Ljung (fp): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är med det här försäljningsärendet som med många andra. Det är alldeles klart att vi i den borgerliga majoriteten kommer att sälja den här fastigheten. Alternativet att behålla den i stadens ägo finns inte så länge som vi har majoritet här i fullmäktige, i kommunstyrelsen och i fastighetsnämnden. Det oppositionen förmodligen vill med ärendet är att den fastigheten ska säljas men på ett annat sätt och att försäljningen ska genomföras först sedan ett antal frågor som oppositionen vill ha besvarade har retts ut. Borgarrådet har svarat på detta redan i sitt inledningsanförande, så det behöver jag inte kommentera ytterligare.

Jag skulle däremot vilja kommentera ett par andra saker. Det handlar inte om den ton som ni i oppositionen har när ni argumenterar – jag kan själv tycka att det är ganska kul när vi har lite hårda tag i talarstolen – utan mer att ni använder ett språkbruk som att det här är mygel, brott mot lagen och att vi medvetet försöker dölja någonting. Jag kan försäkra att ingen av de saker som jag räknade upp föreligger, inte i det här ärendet och inte i andra ärenden heller.

Jag vill särskilt kommentera det som min gamla kompis från Aspudden, Malte Sigemalm, tog upp. Stämmer det som arrendatorn skriver i det här brevet? Jag har fått ett väldigt gott intryck av arrendatorn. Om varje stavelse som han framför i det här brevet är korrekt kan jag inte riktigt svara på. Den informationen har inte jag. Däremot tycker jag att det är ett vederhäftigt brev och ett brev som inte är skrivet i ilska utan snarare för att vilja redogöra för en situation som man har uppfattat som ganska orimlig. Allt detta ska vi nu ta tillbaka via den här återremissen och försöka reda ut innan vi kan fatta ett nytt beslut här i fullmäktige.

Vem var det som pratade om Bornsjön? Det tycker jag var väl funnet. Jag tycker att det är en bra definition, nämligen att det inte finns så mycket annan strategisk mark, det vill säga byggnader och fastigheter, runt om i Stockholms län som inte ligger i Stockholms stad som vi i Stockholms stad bör äga. Jag tycker att det var en ganska klok definition som den personen gjorde.

Anförande nr 193

Malte Sigemalm (s): Tack för det klarläggande svaret, Björn Ljung. Jag fick inte något svar alls från Kristina Alvendal, trots att jag ville vet hur mycket av det här brevet som var helt okej. Läser man det här brevet från arrendatorerna som är utdelat i dag och läser ärendet finns det egentligen inte någonting som stämmer överens. Jag tycker att det är märkligt. Man blir upprörd när man får ett sådant här brev utdelat på bordet. Det här brevet måste ju ändå ha funnits med i den tidigare hanteringen av hela ärendet. Någon måste ha sett brevet tidigare. Nu säger någon att det kom i dag. Det är bra att det är utdelat i alla fall. Man blir fundersam när man

läser detta. Stämmer det som står i brevet? Vad är det som inte stämmer i brevet när det gäller verkligheten för det här ärendet framskrivande? Det tycker jag att Alvendal borde svara på.

Anförande nr 194

Björn Ljung (fp): Det är säkert så att Kristina Alvendal kan svara på den frågan senare, Malte Sigemalm. Jag vet att arrendatorn skrev det här brevet i lördags. Sedan finjusterades det och lämnades in till kansliet i dag eller något liknande. Brevet är väldigt nytt.

Anförande nr 195

Martin Michel (mp): Det är säkert möjligt att lagbrott inte har begåtts i det här ärendet, och jag hoppas verkligen att det är på det sättet. Men det är inte heller bra, och jag tycker inte heller att det får vara så, att man balanserar på lagens yttersta gräns för vad som möjligt dels för att skatteplanera, dels för att gynna en enskild köpare. Det tycker jag är fullständigt horribelt. Det ska inte en kommunal församling syssla med. Här ska allting vara kristallklart och oantastligt.

Sedan vädjar jag till alla här i salen att läsa arrendatorns brev. Det ligger en bunt strax utanför den vänstra dörren.

Anförande nr 196

Björn Ljung (fp): Jag beklagar att Martin Michel inte försökte ta till sig lite av det jag sade tidigare, nämligen att sansa sig lite när det gäller vad man säger om den ena och den andra och gränser och överträdelser. Jag vill dementera detta igen. Beklagligtvis, och jag säger verkligen beklagligtvis eftersom jag tycker att det är lite tveksamt, sysslar vi rätt ofta med skatteplanering i kommuner, landsting och regioner i Sverige. Det gör ni på oppositionssidan lika bra som vi. Där är vi lika goda kålsupare. Vi menar att våra skattebetalares pengar kommer i första hand. Sedan är vi inte riktigt lika lojala mot Finansdepartementet. Det brukar jag ta upp här i andra sammanhang. Det finns inget fördolt, det finns inga försök till lagbrott och inget mygel i de här sammanhangen. Det är sanningen i det här ärendet.

Anförande nr 197

Håkan Wahlén (s): Jag förstår att du kan uppleva att man insinuerar misstänksamhet och liknande, Björn Ljung. Jag brukar inte göra det. Jag ogillar oftast de här försäljningarna, men jag accepterar att vi är i minoritet. Men den här försäljningen är lite speciell. Det har marknadsförts och annonserats ut att man säljer Fituna säteri, men man har sålt Fullbro 2:5. Som fortsättningen har man sedan gjort den här fastighetsbildningen som inkluderar Fituna. Att man gör en sådan manöver väcker i alla fall mina misstankar. Med lång erfarenhet av att umgås med duktiga jurister vet jag att det finns en hel del som specialiserar sig på vad vi brukar kalla att kringgå lag utan att bryta mot lag.

Anförande nr 198

B j ö r n L j u n g (fp): Jag lyssnade särskilt uppmärksamt när du höll ditt anförande, Håkan Wahlén. Du tillhör inte dem som slänger anklagelser ur dig hur som helst. Du har alltid en väldigt rak och trevlig stil, inte minst i våra samtal när vi går härifrån på kvällarna. Jag tycker att det finns all anledning att reda ut alla de här punkterna. Det är alldeles klart. Det stämmer som du säger, att från början var det inte en fastighetsreglering utan en försäljning av Fituna säteri.

Minoritetsåterremissen är ju begärd, och den kommer att genomföras. Då får vi reda ut så mycket av det här som möjligt så att vi har ett bättre beslutsläge nästa gång när vi sitter här och ska fatta beslut.

Anförande nr 199

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Håkan Wahlén ställde några konkreta frågor tidigare som jag har uppfattat inte täcks av den återremiss som ni har yrkat på. Jag vill försöka svara på de frågor som jag antecknade när du var uppe tidigare.

Du frågar när Fullbro kom in i processen. Fituna säteri har, som du helt riktigt läste innantill i prospektet, varit ett samlingsnamn för flera fastigheter. Fullbro har alltid ingått som en del i den totala försäljningen. Detta har också framkommit i diskussioner med de aktörer som har varit intresserade. Fullbro har varit med från allra första början, men hade vi erbjudit Fullbro till köpare tror jag inte att någon hade vetat vad det var. Fituna säteri är det som har varit känt och som är den del som är intressantast för många.

Sedan frågade du också på vems initiativ vi gjorde fastighetsregleringen. Det initiativet kommer framför allt från Sveriges främsta konsulter som fastighetskontoret, som har skött affären, har använt sig av eftersom det är en väldigt speciell affär. Rådet att en fastighetsreglering var bättre skattemässigt kom från konsulterna. Då frågade du vem som är den skattemässiga vinnaren. Jag skulle vilja säga att den skattemässiga vinnaren i det här fallet är Stockholms skattebetalare. I och med att vi gör en reglering innebär det att det inte blir något köp och det blir inte någon lagfartsavgift. Köparen behöver inte betala lagfarts- och stämpelavgift. Det innebär i sin tur att han kunde betala mer för fastigheten än vad som annars skulle vara möjligt.

Sedan frågade du hur mycket vi tjänar på att göra en fastighetsreglering. I dagsläget skulle det innebära ungefär 4,4 miljoner i lägre köpeskilling om vi hade gjort på ett annat sätt. Jag hoppas att detta är svar på dina frågor.

Anförande nr 200

H å k a n W a h l é n (s): Jag skulle bara vilja upprepa vad jag sade när det gäller det fina prospektet från mäklaren. Jag läste det i går kväll för att vara riktigt uppdaterad. Fullbro 2:5 anges inte, men däremot anges de andra mindre fastigheterna som ingår i försäljningen. Det stämmer med det gällande arrendeavtalet. Förutom Fituna omfattar det ett antal mindre fastigheter, men i arrendeavtalet finns inte heller Fullbro 2:5 med. Det har aldrig funnits med i den här försäljningen. Läs prospektet och arrendeavtalet en gång till!

Anförande nr 201

M a r t i n M i c h e l (mp): Borgarrådet glömde naturligtvis att säga att man genom just det här sättet att göra en fastighetsreglering kringgår arrendatorns och Nynäshamns kommuns möjlighet till förköpsrätt. Det var en del av poängen i det här. Det handlar inte bara om skattevinster, utan man kringgår deras möjlighet till förköpsrätt. Det är där jag menar att man går på lagens yttersta gräns för att konstruera en viss köpmodell, gynna en viss köpare och komma förbi arrendatorns och Nynäshamns kommuns vilja att köpa gården.

Anförande nr 202

J o n a s E k l u n d (mp): Jag välkomnar att Kristina Alvendal ger sig in i debatten, åtminstone med ett inlägg, och svarar på några sakfrågor. Men det är fortfarande en hel del som är oklart här, framför allt för oss som sitter i kommunfullmäktige och inte har varit med i processen i fastighetsnämnden. Det är fullständigt oklart hur det här har gått till. Det är flera olika påstående om detta, också skriftligt.

Vad jag förstår ifrågasätter inte majoriteten det som arrendatorerna påstår i det här brevet, nämligen att de har fått erbjudande om att köpa fastigheten för värderingssumman, det vill säga ca 150 miljoner, men att de inte har fått något erbjudande om att köpa till den lägre summan som nu bolaget ska få köpa till. Det är verkligen ett kringgående av förköpsrätten. Anser de borgerliga partierna att det här är moraliskt korrekt? Det har vi inte heller fått något svar på.

Björn Ljung sade: Nu kommer ni i minoriteten att återremittera det här, och då kommer vi att få ett mycket bättre beslutsunderlag.

Vi på vår sida har efterlyst ett mycket bättre beslutsunderlag från första början i nämnden. Det ska man väl inte behöva minoritetsremittera för att få? Vad jag har förstått yrkar ni i den borgerliga majoriteten fortfarande bifall till ert förslag till beslut, och det måste ju betyda att ni tycker att det här fullständigt bristfälliga beslutsunderlaget är alldeles tillräckligt för er del. För oss i minoriteten kanske det inte räcker, men för er del skulle ni alltså vilja klubba igenom detta med alla de oklarheter som ser ut som fuffens och att man försöker balansera på lagens yttersta gräns, som Martin Michel säger. Ni tycker att det är okej, och ni vill klubba igenom det som det ser ut, men ni låter oss återremittera det. Vore det inte ärligare, Björn Ljung, att själv yrka på återremiss och erkänna att man har misslyckats, att det finns massor med oklarheter här och att det här måste vi ta tillbaka, göra om på nytt och göra rätt? Det vore ärligt och hederligt.

Anförande nr 203

B j ö r n L j u n g (fp): Visst kan man tekniskt och beslutsmässigt tänka sig att göra som du sade, Jonas Eklund, men då är jag lite rädd för att det skulle bli en minoritetsåterremiss nästa gång i stället. Ni brukar vara ganska flitiga med att på ett eller annat sätt fördröja ärenden som är stora och av principiell vikt. Då dröjer det ännu längre innan det här ärendet över huvud taget avgörs. Nu får vi en återremiss, och jag behöver inte ens yrka på någonting sådant. Det går automatiskt. Men skulle jag yrka på återremiss skulle du yrka på minoritetsåterremiss nästa gång vi ses och

ärendet behandlas. Det tycker jag inte alls skulle bli bra. Vi måste få klarhet. Vi måste komma till avslut med detta.

Fullmäktige, åhörare och ordförande! Den här fastigheten kommer att säljas. Något annat alternativ finns inte. Frågan är bara till vem.

Anförande nr 204

J o n a s E k l u n d (mp): Jag förstår det så att Folkpartiets och den borgerliga majoritetens strategi är att man driver ärendet från fastighetsnämnden till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige, vägrar bordläggning och kräver omedelbar justering. Det finns ingen som helst insyn, och det får gå hur hafsigt och märkligt till som helst. Det är bara försöksloppet. Sedan räknar man med att minoriteten återremitterar, och då kommer man med någonting som möjligtvis är aningen bättre och klubbar igenom det. Så tolkar jag det svaret. Jag tycker inte att det är seriöst på något sätt.

Anförande nr 205

S t e l l a n H a m r i n (v): Jag ska göra Kristina Alvendal lite besviken och prata mer om pengar än om miljö. Stadens högerallians fortsätter uppenbarligen sin realisation av våra egendomar. Man förundras över hur de behandlar sina arrendatorer. Nu har turen kommit till av de verkliga klenoderna, Fituna historiska gård på Södertörn. Där finns mycket kust och mycket mark. Jag har bott på ett torp på granngården Kagghamra, så jag vet dess värden.

Stadsledningskontoret säger att försäljningen är i linje med principen att fastigheterna inte kan nyttiggöras i stadens egna verksamheter. Vi hävdar att detta är fel av många skäl. Ett skäl är pengar och miljö. Landet, staden och alla verksamheter i Sverige som förorenar Östersjön måste minska sina utsläpp av kväve och fosfor. Det har er regeringen mycket klokt bestämt. De har också föreslagit att det här ska ske genom ett system med utsläppsrätter i sann ekonomisk liberal anda, som jag tror Björn gillar.

Vi tycker också att detta är ganska bra när det gäller utsläpp av fosfor och kväve i sötvatten. Det är en bra idé. Det tycker tydligen inte ni, i varje fall förstår ni inte att värdera detta. Om det beror på okunskap eller något annat vet jag inte. Det får ni väl ta itu med sedan. Det naturliga för Stockholm för att rena Östersjön vore att ytterligare rena vårt avloppsvatten. Det är väldigt dyrt och inte särskilt rekommendabelt faktiskt.

I stället vore det mycket billigare att på stadens mark vid våra kuster minska utsläppen av kväve och fosfor. Det skulle vi få tillgodoräkna oss som en avbetalning på vår skuld till Östersjön. Man skulle kunna utveckla ett mycket mer miljövänligt brukande med försiktigare avverkning, kantzoner vid alla vatten i skog, mindre intensiv djurhållning, mer produktion av brödsäd och mindre potatis, mer vall, kantzoner i alla jordbruksmarker, dammar med reglerad dränering, våtmarker, musselodlingar och mycket annat. En del av detta kommer att prövas av er vid Bornsjön. Det skapar inte bara en bättre natur för alla friluftande stockholmare, utan det innebär också möjligheter till en restaurering av Östersjön till ett mycket lägre

pris än vad rening av avloppsvatten skulle innebära. Detta har era kompisar i Stockholm Vatten förstått, men inte ni. Det är jättebra men precis det som ni hånade oss för för någon månad sedan.

Att sälja Fituna gård stämmer inte med principen att inte sälja sådant som kan nyttiggöras i stadens verksamheter. Dessa marker och dessa verksamheter kan nyttiggöras för Stockholm. Stoppa utförsäljningen av mark som denna! Ta ert ansvar för att rena Östersjön och tjäna dessutom en massa pengar på det! Om ni inte riktigt har fattat poängen med regeringens havsproposition kanske Per kan prata med sin kompis i Miljödepartementet och be att han förklarar för de övriga hur det här hänger ihop. Jag undrar lite hur du ser på de här frågorna.

Anförande nr 206

T o m a s R u d i n (s): Vid det förra kommunfullmäktigesammanträdet hade vi revisorerna här. De framförde både skriftligen och här från talarstolen allvarlig kritik mot hur försäljningar av stadens egendomar går till. Deras huvudinvändning är att det är otillräckligt information till fastighetsnämnden och de bolag som berörs i de här sammanhangen.

Nu har vi ännu ett ärende där det framkommer väldigt allvarliga invändningar mot hur ärendet har beretts och mot hur snabbt och utan information man har försökt genomföra stora fastighetsaffärer där staden ska avyttra egendom. Jag tycker att det är anmärkningsvärt. Jag hoppas att majoriteten har ambitionen att försöka rätta till det som revisorerna påpekade under det förra mötet, annars är det en misskötsel utan dess like.

Debatten i dag handlar också om viktiga argument som heder och rätt. Kommunens heder är här ifrågasatt. Är vi en bra partner att diskutera med? Brevet som har kommit i dag och som har diskuterats här under kvällen reser stora frågetecken på många punkter. Heder till Björn Ljung lyfter de här frågeställningarna utifrån den nya information han har fått, men jag blir väldigt förvånad över Alvendals hållning här i kväll. Det är oerhört viktigt vad du säger här, Kristina, därför att det följs inte bara av oss, utan det följs av medier, medborgare och Nynäshamns kommun. Nu handlar det om vad som har hänt egentligen under resans gång. Det huvudargument som du har framfört här, både i ditt inledningsanförande och senare, är att inga bud har framförts. Det finns ingen vilja från vare sig Nynäshamns kommun eller arrendatorn att ta över detta.

Vi ägnar en timme av den här kvällen åt att på olika sätt försöka lyfta fram vad de olika aktörerna har gjort, men du ändrar dig inte på någon punkt. Jag sitter och funderar på om det verkligen är möjligt att du har varit så oinformerad om detta hela vägen. Jag vet att Nynäshamns kommun har överlämnat ett bud till fastighetskontoret. Det går att kolla. Vi har fått ett brev här i kväll där arrendatorn tydligt skriver att de har lagt ett bud på detta trots att de uppfattade att de skulle lägga ett mycket högre bud än vad den här köparen har lagt. Frågan är: Kan det verkligen vara så här? Har Nynäshamn lagt ett bud? Har arrendatorn lagt ett bud? Om det är så, är du då beredd, Kristina Alvendal, att ompröva det här ärendet? Allt annat vore ohedervärt.

Anförande nr 207

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Det sades här att Fituna kommer att säljas vare sig vi vill eller inte. Så är det i politiken ibland. Vi vill inte sälja. De värden som vi vill värna kan också utvecklas i kommunal samverkan. Då är det lite lustigt att debatten här delvis har handlat om att ni inte tror att Nynäshamns kommun är intresserad av att köpa. Vi på den här kanten tror oss veta att de visst vill det. Vi säger att man borde titta lite mer på det, så att vi reder ut det. Vi kan ha olika åsikter om mycket, men om huruvida en kommun vill köpa eller inte och lagt ett bud eller inte går ju faktiskt att verifiera. Eller hur, Sten? Det är sådant som man kan tolka ut. Då är det kanske bra att göra det, som Björn Ljung sade. Det är bra att det blir en återremiss.

Då undrar jag om det inte är en gemensam återremiss. Ja, kanske inte för Kristina Alvendal, för du har ju bitit dig fast ganska mycket i ärendet och är naturligtvis personligt engagerad i hur det har sett ut på fastighetskontoret. Men hur är det med er övriga, Kristdemokraterna och Centerpartiet? För att inte tala om Folkpartiet. Det verkar som om de egentligen vill att det ska återremitteras. Varför yrkar ni inte på det, om det verkligen är så att vi skulle kunna komma i ett helt annat läge? Vi skulle kunna komma i ett läge där vi kan kompromissa oss fram till en försäljning på sådant sätt att parterna blir nöjda. Det kanske ändå är så att det är politiken som ligger i bakgrunden där. Det är ändå den som är mest viktig, oavsett om det är lågkonjunktur eller inte. Nu ska det säljas. Nu ska vi bocka av ytterligare ett vallöfte. Nu ska vi bli av med allt. Som jag sade ska allt utom Bornsjön säljas. Ni hade kunnat säga det från början och inte snackat om detta med strategisk betydelse. Vattenförsörjningen är väl det enda ni har kommit överens om är strategiskt. Det där med rekreation och mänskliga värden i regionen vill man inte ha.

Jag tycker att det är lite feigt att alla ni som tycker att det här ärendet behöver tittas på en gång till inte yrkar på återremiss, men det sade Jonas bättre än jag.

Anförande nr 208

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande och Åsa Romson! Jag kan förstå att ni tycker att det är otroligt frustrerande att Nynäshamn inte har visat sig mer aktiva för att köpa detta eftersom det är den enda möjligheten för er att rösta ja till en försäljning. Jag har aldrig hört oppositionen med en sådan frenesi som i kväll argumentera för en försäljning av mark som ligger utanför kommunens gräns. Ni har slagit vakt om arrendatorns rätt, om kommunens rätt och om allas rätt förutom den köpare som nu står på tur att få köpa. Ni har varit väldigt tydliga när det gäller försäljning av mark i andra kommuner. Ni röstar bara ja om det är kommunen som köper. Jag förstår er frustration över det uteblivna budet från Nynäshamn, men det är tyvärr inget jag kan göra någonting åt.

Anförande nr 209

Å s a R o m s o n (mp): Nej, men som borgarråd och ansvarig för ärendet hade du kunnat göra någonting åt det när du visste att alla de här frågorna haglade. Du säger själv att du har svarat på dem tusen gånger. Har du ringt Ilja Batljan före det här mötet för att checka? Det är ju uppenbarligen så olika bud som kommer. Det är den

kontakt som ni kan ta. Jag tycker nog att även borgarrådet borde ta sig en funderare på processen i nämnden. Jag sitter inte där. Jag har inte sett alla frågorna, men jag har sett tillräckligt mycket av det som kommer därifrån för att säga att ni skulle kunna jobba mer på processerna där. Men man kanske inte vill ha samstämmighet. Man kanske inte vill söka en dialog och en diskussion. Jag kan tycka att det är lite av kommunalpolitikens ansvar att göra det för medborgarna även om vi har olika politiska åsikter. Vi är väldigt intresserade av att torgföra dem varhelst vi kan. Men vi måste också titta lite långsiktigt.

Nu gör ni en jätteförsäljning av ett område som staden har ägt jättelänge. Det är en unik försäljning i hela regionen, i hela länet, och ni vill rusa i väg göra den bara för att ni har skrivit det i ert valprogram, och dessutom bara i ert.

Anförande nr 210

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Eftersom du efterfrågade vad vi tyckte vill jag bara säga att vi är överens om att en försäljning ska göras med allt som nu har framkommit och saker och ting som egentligen har skett vid sidan om. Vi gick in på nätet för att söka på Nynäshamn. Vi hittade att arbetsutskottet i Nynäshamn har beslutat att utreda frågan om ett förköp. Det är det skrivna som finns på bordet som man kan ta reda på. Om det därutöver finns en summa som man vill köpa för, är inget som vi känner till. När ni nu har begärt återremiss säger vi att det okej. Precis som Björn Ljung sade kan inte vi yrka på återremiss, för då vet vi att vi får den på posten nästa sammanträde igen, och det försenar bara ärendet i sig. Det är okej att de här frågorna som har kommit upp utreds.

Anförande nr 211

Å s a R o m s o n (mp): Det är väl det minsta man kan tänka sig, att det är okej att det utreds. Jag tycker att det är lite svagt att man inte kan se till att ärendet är tillräckligt utrett innan man tar upp det.

Anförande nr 212

P e r A n k e r s j ö (c): Herr ordförande! Det finns en gräns för hur länge man kan lyssna på olika angrepp från talarstolen utan att gå upp. Centerpartiet är inte representerat i fastighetsnämnden. Jag gick hit i dag med vetskapen om att det här ärendet kommer att återremitteras. Det har stått klart sedan vi fick ut handlingarna. Jag har lyssnat på debatten. Det var det jag tänkte göra. Jag har faktiskt tagit en del intryck av debatten också. Men min grundinställning, och den vill jag vara väldigt tydlig med, är att staden inte ska äga den här typen av mark i andra kommuner. Jag är väldigt tydlig med att jag tycker det.

Jag har hört en hel del spekulationer och ryktesspridning från talarstolen som jag tycker är ganska otrevliga. Jag vet inte vad som stämmer och inte stämmer, och det verkar inte ni andra veta heller. Därför ser jag fram emot att diskutera den här frågan på riktigt när vi ska fatta beslut i den på nästa möte. Jag hoppas att ni har respekt för att jag vill vänta med att diskutera den här frågan på det sättet.

Sedan får man höra att i så fall ska man kompromissa om förslag där man kan vara överens om på vilka villkor man kan sälja detta. Jag tycker att ert tidigare agerande i talarstolen talar för att en sådan kompromiss inte kommer i fråga.

Anförande nr 213

Å s a R o m s o n (mp): Jag kan börja med att konstatera att huruvida det här fallet blir minoritetsåterremitterat eller inte beror inte på om Per Ankersjö går med på återremissen eller inte. Det hade varit en minoritet i ändå. Det räcker inte för majoritet. Jag är ledsn, Per, men din röst har inte den betydelsen i den här salen. Det blir en minoritetsåterremiss ändå.

Däremot vore det intressant att diskutera mer med ett parti som Centerpartiet om varför man är så hård på alla marker ska säljas. Det sade du väldigt tydligt. Jag räknar med att det är en princip som gäller oavsett vilket värde marken har, oavsett vad den används till och oavsett om stockholmarna har gagn av den i form av ekotjänster, som när det gäller Bornsjön, eller friluftsmarker och annat. Vi får diskutera det vid ett annat tillfälle. Du väljer i alla fall väg. Du sätter dig hellre med dem som går fram i ett ärende där du, som alla andra här, har ett ansvar för se till att det finns ett underlag för att vi ska kunna fatta värdefulla beslut för skattebetalarnas och stockholmarnas framtid. Det är ditt val.

Anförande nr 214

M a t t i a s E r i c s o n (v): Jag borde egentligen inte förlänga debatten så här sent på kvällen, men det tänker jag göra i alla fall. Kristina Alvendal sade att vi har slagits för arrendatorns rätt att köpa. Vi har slagits för att sälja. Det har vi inte alls gjort. Det vi, skam å sägandes, har varit tvungna att slåss för är att lagen ska följas. Det är det vi har slagits för, Kristina. Det är dessutom lite märkligt att säga att vi med nödvändighet kommer att begära minoritetsåterremiss nästa gång. Vi brukar yrka avslag om ärendet är korrekt berett. Vi brukar inte yrka på återremiss om det är bra gjort. Då kan man misstänka att det med nödvändighet måste fattas beslut nästa gång och inte efter sommaren. Det är tydligen otroligt bråttom. Har det att göra med att om det inte fattas beslut på nästa möte faller den här affären? Är det detta som är det viktiga? Är det därför vi inte kan gå med på att det skjuts upp över sommaren?

Anförande nr 215

B e n g t S a n d b e r g (s): Jag vill bara kommentera den arrogans som Kristina Alvendal återigen visar i den här frågan. Den har hon visat från första gången den här frågan skulle beredas och behandlas. Det är inte märkligt att vi ger uttryck för frustration över den brist på respekt för de synpunkter vi har. Man beskriver lite lätt raljant vår frenesi för det ena och det andra. Jag tycker att det är ovärdigt, fru borgarråd.

Anförande nr 216

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Jag ser fram emot nästa fullmäktigemöte när vi kan diskutera sakligt. Den här debatten har inte varit speciellt saklig. Det kanske är därför, Bengt Sandberg, som jag har valt att försöka hålla mig

till sakfrågorna. De allra flesta inläggen från oppositionen har handlat om att jag personligen är arrogant, ohederlig och inte följer lagen. Med all respekt för dig som politisk motståndare vill jag säga att du får förstå att jag tycker att det är mer hederligt av oppositionen att diskutera sakfrågan nästa gång när ni känner er mogna för det än att diskutera personliga påhopp på mig som borgarråd.

Anförande nr 217

B e n g t S a n d b e r g (s): Jag tycker att det är mycket märkligt. Vi har ställt kravet på saklighet i den här frågan från första början. Du vänder det till att vi saknar saklighet. Det är pinsamt.